

Begroting 2016

Bezoekadres Koningsplein 3 | 5721 GJ Asten

Postadres Postbus 290 | 5720 AG Asten

T (0493) 671 212 | F (0493) 671 213

www.asten.nl | gemeente@asten.nl

Inhoudsopgave

Inleiding..... 3

Beleidsbegroting 9

Programmaplan..... 10

1. Bestuur en Dienstverlening 12

2. Sociaal Domein 17

3. Veilig en Schoon..... 38

4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling 46

5. Financiën..... 57

Paragrafen 59

1. Lokale heffingen 61

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 65

3. Bedrijfsvoering 80

4. Grondbeleid 83

5. Onderhoud kapitaalgoederen 86

6. Financiering 89

7. Verbonden partijen 91

8. Sociaal domein..... 101

Financiële begroting 103

Overzicht baten en lasten..... 104

Overzicht financiële positie 113

Overzicht bezuinigingen Ambitie, Taken en Geld 2016-2019 118

Begrippenlijst..... 121

Inleiding

Hierbij treft u de begroting 2016 inclusief meerjarenbegroting 2017-2019 aan.

Financieel gezond

In de hoofdlijnen van het coalitieakkoord 2014-2018 "Asten in evenwicht" staat dat de gemeente financieel gezond wil blijven. Hier wordt o.i. bedoeld te streven naar een structureel positieve situatie, die ruimte biedt voor nieuwe ontwikkelingen en waarbij tegenvallers goed kunnen worden opgevangen. Kunnen we nu al spreken over een financieel gezonde situatie zoals hierboven is bedoeld?

Het college wil liever nog een stap verder zetten om een aantal redenen:

1. Het sociaal domein is nog in ontwikkeling, ook in financiële zin. De daling van de integratie uitkering sociaal domein is verwerkt, maar tegelijk zijn ook de uitgaven verlaagd (budgettair neutraal). We weten nog niet hoe het concreet gaat uitpakken.
2. Er is nog een aantal taakstellingen in de begroting die gerealiseerd moeten worden.
3. De risicoparagraaf laat zien dat we vanuit een goed risicobeheer overzicht hebben van de omvang en zwaarte van de risico's. Het is echter een goed gevulde paragraaf, zodat we moeten zorgen voor voldoende financiële draagkracht om de risico's op te vangen.

Ambitie, Taken en Geld

De meerjarenbegroting laat nu een positieve ontwikkeling zien. Bij de behandeling van de voorjaarsnota 2015 was het jaar 2019 nog negatief. Door een aantal positieve ontwikkelingen is ook het jaar 2019 structureel sluitend geworden.

De meerjarenprognose uit de begroting 2015 liet een fors nadelig resultaat zien. Daarom is het project Ambitie, Taken en Geld (ATG) uitgevoerd. Om de raad bij grote bestuurlijke vraagstukken beter in positie te brengen, is de raad bij het project ATG nadrukkelijk betrokken.

De resultaten van het project ATG zijn in de voorjaarsnota 2015 opgenomen. Omdat de raad bij de behandeling van de voorjaarsnota 2015 in meerderheid voorstander was van het totaalpakket van bezuinigingsmogelijkheden, zijn alle bezuinigingen verwerkt in de begroting 2016.

De overige bezuinigingen (blok C bij project ATG) zijn niet in de begroting 2016 opgenomen.

De meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting 2016-2019 (structureel) ziet er als volgt uit:

Meerjarenbegroting				
Programma	2016	2017	2018	2019
Saldo	538.333	483.256	263.966	143.898

Het resultaat van de meerjarenbegroting is structureel € 143.898,= voordelig. Het overige deel van het resultaat in 2016, 2017 en 2018 is incidenteel.

De Reserve Eenmalige Bestedingen (incidenteel) ziet er als volgt uit:

Omschrijving (-) = nadeel (+) = voordeel	Reserve Eenmalige Bestedingen			
	Eind 2016	Eind 2017	Eind 2018	Eind 2019
Saldo Reserve Eenmalige Bestedingen	1.332.194	511.470	345.746	1.025.022

De incidentele resultaten van de meerjarenbegroting zijn niet verwerkt in de stand van de Reserve Eenmalige Bestedingen.

Voorjaarsnota 2015

In de raadsvergadering van 7 juli 2015 heeft de raad wensen en bedenkingen uitgesproken over de voorjaarsnota 2015.

De voorjaarsnota 2015 liet na actualisatie de volgende meerjarenbegroting 2016-2019 zien:

Omschrijving (-) = nadeel (+) = voordeel	Meerjarenbegroting 2016-2019			
	2016	2017	2018	2019
Stand begroting 2015 (inclusief septembercircularie 2014)	-521.163	-667.723	-1.016.642	-993.863
Tussentijdse rapportage voorjaar 2015	-717	-717	-717	-717
Meicircularie 2015	187.433	8.801	-41.036	-90.833
Project Ambitie, Taken en Geld:				
- ontwikkelingen	290.269	508.243	576.799	421.629
- besparingen	349.625	407.831	500.730	555.730
Stand voorjaarsnota 2015	305.447	256.435	19.134	-108.054

De Reserve Eenmalige Bestedingen liet het volgende beeld zien:

Omschrijving (-) = nadeel (+) = voordeel	Reserve Eenmalige Bestedingen			
	Eind 2016	Eind 2017	Eind 2018	Eind 2019
Saldo Reserve Eenmalige Bestedingen	1.593.506	783.506	778.506	838.506

Verschillen voorjaarsnota 2015 en begroting 2016

Meerjarenbegroting 2016-2019

Omschrijving (-) = nadeel (+) = voordeel	Meerjarenbegroting 2016-2019			
	2016	2017	2018	2019
Meerjarenbegroting Voorjaarsnota 2015	305.447	256.435	19.134	-108.054
Meerjarenbegroting Begroting 2016	538.333	483.256	263.966	143.898
Verschil	232.886	226.821	244.832	251.952

Hieronder worden de grootste afwijkingen tussen de begroting 2016 en de voorjaarsnota 2015 toegelicht. De afwijkingen worden veroorzaakt door ontwikkelingen waarvan de

financiële consequenties op het moment van verschijnen van de voorjaarsnota 2015 niet bekend waren.

Omschrijving (-) = nadeel (+) = voordeel	Verschillenverklaring			
	2016	2017	2018	2019
Hogere opbrengst leges burgerzaken.	14.826	14.826	14.826	14.826
Voordeel afrekening muziekschool RICK.	40.124	0	0	0
Herziening stortingen onderhoudsvoorzieningen gemeentelijke gebouwen en sportvelden naar aanleiding van actualisatie onderhoudsplannen.	60.047	60.047	60.047	60.047
Hogere uitkeringslasten (BUIG) op basis van 179 uitkeringsgerechtigden. In de meerjaren begroting is rekening gehouden met een nadeel als gevolg van open einde regelingen van € 50.000,= (autonome ontwikkelingen). Wanneer dit budget niet geraamd zou zijn zou het nadeel € 125.527,= zijn.	-75.527	-75.527	-75.527	-75.527
Hogere lasten huishoudelijke hulp. In de begroting 2015 was de jaarschijf 2016 niet budgettair neutraal verwerkt, dit is nu gecorrigeerd.	-23.248	-23.248	-23.248	-23.248
De besparing samenwerking is naar beneden bijgesteld van € 143.000 naar € 100.000,=.	-43.000	-43.000	-43.000	-43.000
Het totale budget voor onvoorzien bedraagt € 109.470,= en is opgebouwd uit het restant budget onvoorzien structureel van 2015 € 59.470,= en het budget 2016 € 50.000,= (zie uitgangspunten begroting). Omdat conform de uitgangspunten € 50.000,= nodig is, wordt het budget verlaagd met € 59.470,=.	59.470	59.470	59.470	59.470
Voordeel inflatie. In de begroting wordt rekening gehouden met inflatie en autonome toename. Het voordeel ontstaat voornamelijk doordat de berekende stijging op loonkosten minder groot is dan verwacht. In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van een loon- en sociale premiestijging van 2%. De stijging in de begroting 2016 is 0,6 %. De afwijking wordt grotendeels veroorzaakt door een premedialing v.d. sociale premies.	166.622	166.622	176.740	176.897
Overige verschillen.	33.572	67.631	75.524	82.487
Verschil	232.886	226.821	244.832	251.952

Reserve Eenmalige Bestedingen

Omschrijving (-)= nadeel (+)= voordeel	Reserve Eenmalige Bestedingen			
	Eind 2016	Eind 2017	Eind 2018	Eind 2019
Saldo Reserve eenmalige Bestedingen voorjaarsnota 2015	1.593.506	783.506	778.506	838.506
Saldo Reserve eenmalige Bestedingen begroting 2015	1.332.194	511.470	345.746	1.025.022
Vershil	-261.312	-272.036	-432.760	186.516

Het verschil op de Reserve Eenmalige Bestedingen in 2019 van € 186.516,= is voordeliger en wordt veroorzaakt door de volgende aanpassingen:

Omschrijving - = nadeel + = voordeel	bedrag
Minder rentetoevoeging aan reserve eenmalige bestedingen (2016-2019)	-42.896
Invoering Vennootschapsbelasting (tussentijdse rapportage najaar 2015)	-33.000
Privatisering verenigingsgebouw Den Dissel (tussentijdse rapportage najaar 2015)	-8.348
Aanvullen onvoorzien incidenteel (tussentijdse rapportage najaar 2015)	-299.240
Uitvoering bedrijfsplan door Managementteam (zie paragraaf bedrijfsvoering begroting 2016)	-60.000
Resultaat Florapark (De Stegen) 70% van € 900.000,= in 2019	630.000
Totaal	186.516

Ontwikkelingen

Vervolg project ATG

Zoals reeds hierboven vermeld zijn de eerste resultaten van het project Ambitie, Taken en Geld verwerkt in de begroting 2016. In de tweede werksessie van ATG is aan de raad aangegeven dat er ook verder gekeken zal worden of er voldoende balans zit in de bezuinigingen ATG. Dit onderzoek is gestart en zal de komende tijd verder uitgewerkt worden. De resultaten van dit onderzoek zullen worden meegenomen bij de behandeling van de voorjaarsnota 2016.

Bezuinigingen Sociaal Domein

Op basis van de meicirculaire 2015 worden vanaf 2016 fors minder middelen ontvangen voor WMO nieuwe taken, Jeugd en Participatie. De integratie-uitkering Sociaal Domein daalt in 2016 met € 671.214,= en deze daling loopt op tot € 1.287.641,= in 2019. De daling van deze budgetten is budgettair neutraal verwerkt, de uitgaven worden met hetzelfde bedrag verlaagd.

De taakstelling om het beleid voor het totale sociaal domein binnen eerder gestelde financiële kaders uit te voeren komt daarmee verder onder druk te staan. Het is des te moeilijker in te schatten of de taakstelling op de uitgaven haalbaar zijn. De vertaalslag naar de taken binnen het sociaal domein moet nog gemaakt worden. Budgetontwikkeling en werkelijke uitgaven worden continue gevolgd.

Septembercirculaire 2015

Inmiddels is de septembercirculaire 2015 ontvangen. De eerste grove berekening laat meerjarig een positieve ontwikkeling zien van de algemene uitkering. Dit komt

voornamelijk door een stijging van de rijksuitgaven, die gekoppeld zijn aan de algemene uitkering.

De uitkomsten van de septembercirculaire zijn niet verwerkt in deze meerjarenbegroting, maar worden verwerkt in de tussentijdse rapportage van het voorjaar 2016.

Realisatie taakstellingen

In de meerjarenbegroting zijn de volgende taakstellingen (voor het resterend bedrag) opgenomen voor 2016 en verder.

Taakstellingen	2016	2017	2018	2019
Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties	44.248	41.248	38.248	38.248
Besparing samenwerking Peel	100.000	100.000	100.000	100.000
Vacaturesnippers overhevelen naar budget tijdelijke personeel		10.000	20.000	20.000
Bijdrage hosting Peel	21.445	21.445	21.445	21.445
Efficiencyvoordeel voertuigen samenwerking Asten-Someren	29.886	29.886	29.886	29.886
Efficiencybesparing en samenvoeging werven Asten-Someren	52.343	52.343	52.343	52.343
Totaal	247.922	254.922	261.922	261.922

We hebben ons de vraag gesteld welke taakstelling voor de besparing Samenwerking Peel, gezien de ontwikkeling dit jaar, nog realistisch is. Enerzijds hebben we nog ambitie vanuit de overtuiging dat samenwerking grote voordelen kan bieden, gebaseerd op uw beleidslijn 'Asten koerst op eigen kracht in netwerken'. Anderzijds moeten we onder ogen zien dat samenwerking soms onverwachte wendingen krijgt waarop we maar weinig invloed hebben.

Om die reden stellen we de besparing naar beneden bij. We schrappen hem niet omdat we op grond van de hiervoor genoemde beleidslijn aansturen op een 3-sporen samenwerking binnen netwerken:

1. Samenwerking sociaal domein binnen Peel 6.1;
2. Samenwerking op terreinen van bedrijfsvoering met o.m. geïnteresseerde Peelgemeenten en andere partners (in de keten van dienstverlening);
3. Beter richten en inrichten van bestaande overlegvormen (portefeuillehoudersoverleggen) op het gebied van economie, recreatie en toerisme, wonen e.d.

We zijn en blijven ervan overtuigd dat de voordelen op het gebied van kwaliteit, vermindering kwetsbaarheid en efficiency door meer massa haalbaar zijn.

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk voor 2016 bedraagt € 625,39. Dit wijkt minimaal af ten opzichte van de verwachte lokale lastendruk bij de voorjaarsnota 2015.

De berekening van het OZB tarief is gebaseerd op voorlopige tarieven. De definitieve tarieven worden vastgesteld bij de vaststelling van de verordening.

In 2015 was de lastendruk € 594,24. Ten opzichte van 2015 is dit een stijging van € 31,15 of 5,24%.

Kengetallen

In deze begroting zijn voor het eerst kengetallen opgenomen zoals vastgelegd bij ministeriële regeling.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie. Om dit te bereiken is voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat:

1. netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen,
2. solvabiliteitsratio,
3. grondexploitatie,
4. structurele exploitatieruimte
5. belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken de financiële weerbaar- en wendbaarheid inzichtelijk(er). Het gebruik van kengetallen heeft geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht door de provincies of het Rijk.

Beleidsbegroting

Programmaplan

Het programmaplan van de gemeente Asten bestaat uit 5 programma's:

- 1] Bestuur en Dienstverlening
- 2] Sociaal domein
- 3] Veilig en schoon
- 4] Wonen, infrastructuur en Ontwikkeling
- 5] Financiën

Bij ieder programma worden de belangrijkste doelstellingen genoemd.

Per doelstelling worden de volgende onderdelen in beeld gebracht:

- *Wat willen we bereiken?*
Hieronder wordt de doelstelling opgenomen.
- *Wat doen we hiervoor?*
Hieronder worden de activiteiten voor 2016 opgenomen.
- *Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?*
Hier staat aan welke eisen moet worden voldaan om tot een goed resultaat te komen.
- *Wanneer zijn we tevreden?*
Hieronder worden de prestatie-indicatoren opgenomen. Zodat de prestaties gemeten kunnen worden.
- *Wie is verantwoordelijk?*
Hieronder wordt vermeld wie de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijken zijn.
- *Wat mag het kosten?*
Hieronder worden de beschikbare budgetten van de doelstelling weergegeven.

Voor een leeswijzer van de tabellen "Wat mag het kosten?" wordt verwezen naar de leeswijzer "Wat mag het kosten" op de volgende pagina.

Leeswijzer "Wat mag het kosten?"

1. Lasten worden met een "+" weergegeven en baten met een "-".
2. In de kolom I / S staat de I voor incidenteel en de S voor structureel budget.
3. In de tabel "Wat mag het kosten" wordt onderscheid gemaakt in regels zonder en met een *.

Kredieten

→ Regels met * zijn kredieten die eenmalig beschikbaar worden gesteld en waarvan de uitgaven over meerdere jaren lopen.

In de kolom jaarrekening 2014 staan de werkelijke uitgaven op het krediet t/m 2014. In de kolom begroting 2015 na wijziging staat het beschikbaar gestelde krediet t/m 2015. In de kolom begroting 2016 wordt het in 2016 beschikbaar gestelde nieuwe/extra krediet opgenomen.

Voorbeeld

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
	(x 1.000)						
1 t/m 13. Plattelandsontwikkelingsbudget*	1.454.954	1.866.250	40.000	40	40	40	I
Totaal	1.454.954	1.866.250	40.000	40	40	40	

Na vaststelling van de begroting 2016 bedraagt het totale krediet voor plattelandsontwikkeling € 1.906.250,=.

Structurele budgetten

→ Regels zonder * zijn bedragen die jaarlijks terug komen.

In de kolom jaarrekening 2014 staan de werkelijke uitgaven in 2014. In de kolommen begroting 2015 na wijziging en begroting 2016 staan respectievelijk de beschikbare budgetten voor 2015 en 2016.

Voorbeeld

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
	(x 1.000)						
Advertentiekosten	44.609	31.150	26.150	26	26	26	S
Overige kosten communicatie	6.532	10.180	10.180	10	10	10	S
Subsidie Siris	26.167	26.167	18.667	19	19	19	S
Totaal	77.308	67.497	54.997	55	55	55	

In 2016 en verder is € 26.150,= beschikbaar voor advertentiekosten, € 10.180,= voor overige kosten communicatie en € 18.667,= voor subsidie Siris.

1. Bestuur en Dienstverlening

Het programma Bestuur en Dienstverlening omvat de gemeenteraad, het college en de griffier, samenwerking, dienstverlening en bedrijfsvoering.

1. Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

De gemeente biedt klantgerichte, resultaatgerichte dienstverlening die duidelijk, betrouwbaar, tijdig, snel en transparant is. Producten en diensten worden afgestemd op de klantvraag en zo snel mogelijk tegen zo laag mogelijke kosten geleverd.

We leren van de feedback die we van onze stakeholders ontvangen en gebruiken de NPS-methode als hulpmiddel om de klantbeleving in kaart te brengen. Bij iedere geleverde product of dienst waarbij we de NPS-meting toepassen doen we een nulmeting en van daaruit zorgen we voor een verbetering van 5% per kwartaal.

Wat doen we hiervoor?

1. Het continu monitoren en verbeteren van de klantgerichtheid. Dat betekent niet alleen regie voeren op de individuele klantvraag (vraag uitzetten, voortgang bewaken, behandelaars aanspreken) maar ook de dienstverlening op product- en dienstenniveau verbeteren. Dit doet het KCC door systematisch klanttevredenheidsgegevens te verzamelen en te analyseren op basis van de NPS-methode en hierover te rapporteren aan de organisatie en verbetermaatregelen voor te stellen.
2. Aandacht voor het monitoren en verbeteren klantgerichtheid gaat ook uit naar de digitale dienstverlening. Het KCC gaat klanten sturen op het gebruik van digitale dienstverlening. Het KCC gaat het klantgebruik van www.asten.nl monitoren en verbeteren. Daarnaast worden voorstellen gedaan over de wijze waarop de zaaksystemen en het klantcontactstelsel kunnen worden verbeterd ten gunste van de klant.
3. We blijven de dienstverlening van de gemeente Asten afstemmen op externe ontwikkelingen en de samenwerking met ketenpartners als Peel 6.1.
4. De Gemeentelijke Basisadministratie Personen moderniseren en digitaliseren met ketenpartners als leveranciers, afnemers en de rijksoverheid (project mGBA).
5. Waarborgen van continuïteit en structuur m.b.t. de beveiliging van waardedocumenten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Beschikbaarheid van gebruiksvriendelijke zaaksystemen als het KCS en de NPS-cockpit.
- Voldoende middelen, uren en mandaat voor het KCC om de dienstverlening te blijven verbeteren.
- De breedgedragen focus van de organisatie op het verbeteren van de dienstverlening.
- De planning van de rijksoverheid inzake Overheid Digitaal is vastgesteld op 2017 maar het opschuiven van die deadline mag niet worden uitgesloten.
- Goede samenwerking met de ketenpartners.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als eind 2016 de NPS-methode over 6 gemeentelijke producten en diensten is ingevoerd.
2. Als continue verbetering van de klanttevredenheid op basis van de NPS-scores zichtbaar wordt. Per gemeten product of dienst is een verbetering van 5% per kwartaal gewenst.

- Als op 1 oktober 2016 voor iedere medewerker de gewenste competenties en de gewenste houding en het gedrag in beeld zijn gebracht en daar ontwikkelafspraken over zijn gemaakt.
- Als de voorbereidingen zijn afgerond om in 2017 volledig digitaal te gaan volgens Overheid Digitaal 2017. Dit houdt in dat we in 2017 alle producten en diensten ook digitaal kunnen aanbieden aan bedrijven en klanten.
- Als in 2016 binnen het project mGBA de modules Burgerlijke Stand, Migratie en Adresonderzoek, Reisdocumenten en Rijbewijzen gereed zijn en we in 2017 kunnen aansluiten op het landelijke systeem.
- Als het informatiebeveiligingsbeleid is vastgesteld.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: R. van Malten

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
				(x 1.000)			
Implementeren NPS methode	0	12.000					I
Modernisering BRP (GBA)	10.419	50.000					I
Totaal	10.419	62.000	0	0	0	0	

2. Communicatie

Wat willen we bereiken?

In december 2014 is de Communicatienota 2015 - 2018 aangenomen door de raad. Doelstellingen zijn: versterken (burger)participatie, verbeteren zichtbaarheid van het gemeentebestuur (Raad en college) en verbeteren informatievoorziening naar burgers.

Wat doen we hiervoor?

- Op 1-1-2016 starten wij met een digitale gemeentepagina. Deze sturen wij per e-mail toe aan abonnees.
- In 2016 starten we met een nieuwe vorm van collegebezoeken in de vorm van themabezoeken. Voor 2016 willen we twee van dergelijke bezoeken afleggen. Data zijn nog niet bekend.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Aangezien alle activiteiten binnen de reguliere tijd en budgetten gerealiseerd kunnen worden, verwachten wij geen problemen bij de uitvoering van het vastgestelde programma.

Wanneer zijn we tevreden?

- Per 1-1-2016 start de digitale e-mail gemeentepagina.
- Eind 2016 zijn twee themabezoeken georganiseerd voor het college.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Advertentiekosten	44.609	31.150	26.150	26	26	26	S
Overige kosten communicatie	6.532	10.180	10.180	10	10	10	S
Subsidie Siris	26.167	26.167	18.667	19	19	19	S
Totaal	77.308	67.497	54.997	55	55	55	

3. ICT (Informatie- en communicatietechnologie)

Wat willen we bereiken?

Dat ICT wordt ingezet om de externe dienstverlening te verbeteren, de interne kwaliteit en efficiency te verbeteren en te voldoen aan (wettelijke) verplichtingen.

Wat doen we hiervoor?

1. Binnen de beschikbare middelen invulling geven aan de actiepunten voortvloeiende uit het informatiebeleid.
2. De informatiehuishouding verder inrichten op basis van de vastgestelde architectuur.
3. De verdere doorontwikkeling van het zaakstelsel ter ondersteuning van het zaak- en procesgericht werken.
4. Verdere implementatie van de visie op geografische informatie conform het project GIVAS.
5. Implementatie van de wettelijk verplichte basisregistratie Topografie (BGT).
6. De verbeteracties op het gebied van ICT, die in 2015 zijn ingezet, verder uitvoeren.
7. De schaalvoordelen van de samenwerking met Someren beter benutten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende personele capaciteit en financiële middelen.
- Voldoende afstemming tussen Asten en Someren om de dienstverlening optimaal aan te laten sluiten op de vraag.

Wanneer zijn we tevreden?

- Als de informatiehuishouding voldoet aan de uitgangspunten die in het informatiebeleid en de visie daarop zijn vastgelegd.
- Als we door middel van een onderhoudsplan ICT en een meerjarenvisie ICT de kosten en baten van ICT inzichtelijk kunnen maken voor de periode 2016 t/m 2019.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: D. van Zwet

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Onderhoud hardware	102.413	60.565	59.645	60	60	60	S
Onderhoud software	411.593	363.807	441.400	441	441	441	S
Onderhoudsplan ICT			54.000	54	54	54	S
Totaal	514.007	424.372	555.045	555	555	555	

4. Samenwerking

Wat willen we bereiken?

Gemeente Asten wil in 2016 een klant- en procesgerichte organisatie zijn met een flexibele structuur die het mogelijk maakt de snelle en grote veranderingen in de maatschappij gemakkelijk te vertalen naar een effectieve en (kosten)efficiënte rol en taken voor onze organisatie. Daarvoor is het noodzakelijk om op thema's samen te werken met andere gemeenten.

Wat doen we hiervoor?

We voeren het raadsbesluit "Asten koerst op eigen kracht in netwerken" uit. Dit maken we waar door binnen het sociaal domein en binnen de reguliere portefeuillehoudersoverleggen op het gebied van Ruimte, Economie, Recreatie en Toerisme en Wonen samen te werken binnen de Peel én daarnaast op thema's actief de samenwerking te zoeken met:

1. Eén of meerdere (Peel)gemeenten (thema's in 2016: Belastingen, I&A)
2. Someren (buitendiensten OW, Veiligheid, Sport, Leerplicht, Leerlingenvervoer, (voorlopig) I&A en Belastingen)
3. Metropoolregio Eindhoven
4. Burgers, bedrijven en instellingen
5. Veiligheidsregio
6. Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

In 2016 willen we meer duidelijkheid op welke thema's en met welke partners we kunnen (gaan) samenwerken.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Samenwerking is gericht op win-win.
- Goede en betrouwbare partners.
- In business cases moeten de voordelen vast te stellen zijn op het gebied van financiën, dienstverlening, kwaliteit, kwetsbaarheid en/of (strategische) positie van Asten.

Wanneer zijn we tevreden?

We zijn tevreden wanneer we in 2016:

1. het sociale domein op een effectieve en efficiënte wijze uitvoeren via de Uitvoeringsorganisatie Peel 6.1 en het Werkbedrijf Atlant/De Peel op basis van een "Peel- dienstverleningsconcept" en "Peelprocessen" én de klanten hierover gemiddeld tevreden zijn;
2. de samenwerkingsmogelijkheden met andere gemeenten waaronder Someren zijn geïnventariseerd per thema en desgewenst business cases zijn opgesteld;
3. de 'terugtrekkende overheid' meer concreet in een aantal onderwerpen benoemd hebben waarop burgers en instellingen initiatief zouden kunnen (en willen) nemen;
4. de samenwerking met het MRE en de Veiligheidsregio volledig operationeel is, dwz de afbouw van SRE naar MRE volledig is afgerond en de toekomstvisie Brandweer in uitvoering is gebracht;
5. duidelijkheid hebben over de mogelijke en gewenste afbakening van taken binnen ODZOB in relatie tot de mogelijke Peelsamenwerking of een deel van de Peel en in relatie tot zelfstandige uitvoering van taken binnen Asten mede op grond van de mogelijkheden die de komende nieuwe Omgevingswet ons biedt.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: W. Verberkt

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017 2018 2019			I/S
				(x 1.000)			
Besparing samenwerking		-143.000	-100.000	-100	-100	-100	S
Besparingen bedrijfsvoering en overhead ATG				-35	-70	-120	S
Efficiency besparing samenwerking Someren		-52.343	-52.343	-52	-52	-52	S
Ontwikkelbudget "Asten koerst op eigen kracht in netwerken" *	203.922	210.000	50.000	50	50	50	I
Totaal	203.922	14.657	-102.343	-137	-172	-222	

De geraamde kosten voor de totale samenwerking zijn € 50.000,= voor 2016. De oorspronkelijk geplande brede Peelsamenwerking is weliswaar versmald tot het sociaal domein, de uitvoering van de themagerichte samenwerking zoals bepaald in het raadsbesluit 'Asten koerst op eigen kracht in netwerken' kost evenveel.

5. Informatievoorziening

Wat willen we bereiken?

Geordende en toegankelijke informatie conform de eisen zoals gesteld in de geldende wet- en regelgeving.

Wat doen we hiervoor?

1. Tijdelijke inzet extra formatie archiefmedewerker.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Financiële middelen.
- Ter zake kundig personeel.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Wanneer eind 2017 de analoge informatie geordend en toegankelijk is gearchiveerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: D. van Zwet

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017 2018 2019			I/S
				(x 1.000)			
Informatievoorziening*		150.000	150.000	150			I
Totaal		150.000	150.000	150			

2. Sociaal Domein

Het programma Sociaal Domein omvat jeugd, onderwijs en kinderopvang, werk en inkomen, gezondheidsbeleid, maatschappelijke ondersteuning, sport, cultuur en maatschappelijke accommodaties.

1. Maatwerkvoorzieningen Wmo (inclusief specialistische voorzieningen) (regionaal)

Wat willen we bereiken?

Een zorgzame samenleving met zelfredzame burgers waarbij er een goede balans is, ook in financiële zin, tussen eigen verantwoordelijkheid van burgers (waaronder ook vrijwillige inzet van burgers) en de inzet van professionele maatwerkvoorzieningen. Bij maatwerkvoorzieningen gaat het om een op maat van de persoon afgestemd geheel van maatregelen (een arrangement).

We stellen hiervoor de volgende doelen:

1. De kosten van de inzet van maatwerkvoorzieningen dalen op termijn als gevolg van de inzet van en nadruk op eigen kracht, het eigen netwerk, preventieve en algemene (lokale) voorzieningen.
2. Burgers zijn in voldoende mate zelfredzaam en zijn tevreden over de wijze waarop zij hierin ondersteund worden.

Wat doen we hiervoor?

1. Doorontwikkeling van de regionale uitvoeringsorganisatie Zorg en Ondersteuning Peel 6.1 (Z&O Peel 6.1):
  - Verder gaan op de reeds ingeslagen weg naar een gekantelde werkwijze waarbij eigen kracht, inzet van het informeel netwerk, wederkerigheid, zelfredzaamheid en participatie leidend zijn.
  - Concrete afspraken over afstemming, samenwerking en ieders rol vanuit zowel het lokale als het regionale.
  - Een ontschotte werkwijze binnen het sociale domein van Z&O Peel 6.1.
2. Doorontwikkeling van de nieuwe manier van inkopen (zowel in proces als in resultaat) van maatwerkvoorzieningen:
  - Middels bestuurlijk aanbesteden insteken op overleg tussen gemeenten en zorgaanbieders waarin ruimte is voor innovatie en alternatieven.
  - Insteken op resultaatgerichte financiering waarbij het product niet centraal staat maar het bereikte resultaat.
  - Toewerken naar de inkoop van ontschotte arrangementen binnen het sociale domein (arrangementen met voorzieningen op grond van zowel de Participatiewet, Jeugd en Wmo) vanuit de gedachte 'een gezin, een plan, een regisseur'.
3. Actieve monitoring door Z&O Peel 6.1 van de arrangementen die aangeboden zijn aan burgers ter bevordering van hun zelfredzaamheid.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Uniform uitvoeringsbeleid door de 6 peelgemeenten, waardoor een efficiënte uitvoering door Z&O Peel 6.1 mogelijk is.
- Een goede afstemming tussen de lokale nulde lijn en Z&O Peel 6.1.
- Uitvoering binnen de door het Rijk gestelde financiële kaders na afloop van de periode van het Sociaal Deelfonds per 1 januari 2018.
- Een continu ontwikkelproces (innovatie) met alle partijen die ondersteuning bieden aan de burger (o.a. welzijnsorganisaties, zorgaanbieders).
- Een goed monitoringsysteem.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De kosten van de inzet van maatwerkvoorzieningen dalen als gevolg van de inzet van en nadruk op eigen kracht, het eigen netwerk, preventieve en algemene (lokale) voorzieningen.
2. De uitvoeringskosten worden binnen de periode en de financiële ruimte van de egaliseringsreserve sociaal domein (2015, 2016 en 2017) teruggebracht tot het niveau van de door het Rijk beschikbaar te stellen financiële kaders per 1 januari 2018.
3. Burgers zijn tevreden over de wijze waarop zij ondersteund worden.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
				(x 1.000)			
A. Huishoudelijke ondersteuning	1.154.124	851.333	775.484	803	803	803	S
B. Vervoer	351.346	321.282	296.282	296	296	296	S
C. Rolstoelen	73.037	73.000	73.000	73	73	73	S
D. Woningaanpassingen	38.903	92.500	67.500	68	68	68	S
E. Eigen bijdragen Wmo	-281.340	-280.000	-280.000	-280	-280	-280	S
F. Integratie-uitkering Wmo	-1.473.629	-1.077.106	-991.667	-1.027	-1.027	-1.027	S
G. Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) #		132.690	145.525				I
Totaal	-137.559	113.699	86.124	-68	-68	-68	

Voor Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) wordt in 2015 en 2016 incidenteel budget ontvangen in de algemene uitkering. De hier geraamde uitgaven zijn gelijk aan de ontvangst in de algemene uitkering.

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
H. Wmo begeleiding ZIN		1.132.800	1.132.800	1.133	1.133	1.133	S
I. Wmo begeleiding PGB		343.200	343.200	343	343	343	S
J. Cliëntondersteuning Wmo		249.800	249.800	250	250	250	S
K. Overige taken nieuwe Wmo		308.174	188.398	139	64	42	S
L. Integratie uitkering sociaal domein Wmo		-2.034.419	-1.928.521	-1.879	-1.804	-1.782	S
Totaal	0	-445	-14.323	-14	-14	-14	

WMO nieuwe taken is per saldo budgettair neutraal geraamd. Er ontstaat een verschil omdat een deel van het budget al is ingezet voor de MFA Ommel (€ 5.000,=) en voor de ontwikkeling van het lokaal sociaal netwerk (€ 9.323,=).

1a. Gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Wmo

Wat willen we bereiken?

De toegang tot maatwerkvoorzieningen Wmo wordt geborgd vanuit de regionale uitvoeringsorganisatie Peel 6.1/Zorg en Ondersteuning door middel van het gebiedsgericht werken onder aansturing van Z&O Peel 6.1. Op basis van dit uitgangspunt komen Wmo-consulenten uit de regio in dienst van de regionale uitvoeringsorganisatie Peel 6.1 Zorg en Ondersteuning en zijn zij actief in de lokale setting, binnen het lokale sociale netwerk en dicht bij de burger.

Wat doen we hiervoor?

1. We werken samen met de 5 andere peelgemeenten in de regionale uitvoeringsorganisatie Peel 6.1/Zorg en Ondersteuning.
2. We harmoniseren het uitvoeringsbeleid.
3. We zorgen voor een goede aansluiting tussen lokale nulde lijn en de regionale uitvoeringsorganisatie Peel 6.1/Zorg en Ondersteuning door middel van het gebiedsgerichte werken van de consulenten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

De randvoorwaarden voor een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie Z&O Peel 6.1 zijn:

- De samenwerking moet financieel voordeel opleveren.
- De verbinding met het lokale veld (de nulde lijn) moet goed geborgd zijn.
- De uitvoering moet gebiedsgericht plaatsvinden.
- De cliënten mogen er geen hinder van ondervinden.
- De gemeenten behouden hun zeggenschap over het brede Wmo-beleid en sturing op Z&O Peel 6.1 door middel van een nader te bepalen bestuursmodel.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als Z&O Peel 6.1 met ingang van 1 januari 2016 functioneert binnen bovenstaande randvoorwaarden, waarbij de cliënt een goede lokale dienstverlening behoudt.
2. Als de beheerskosten van de nieuwe gemeenschappelijke regeling verdeeld worden op basis van een samengestelde verdeelsleutel, waarbij de lokale inbreng één van de maatstaven is.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
				(x 1.000)			
Kosten uitvoeringsorganisatie Peel 6.1	37.000	32.000	32.000	32	32	32	S
Overige kosten uitvoeringsorganisatie	15.958	21.445	21.445	21	21	21	S
Totaal	52.958	53.445	53.445	53	53	53	

2. Gezondheidsbeleid (lokaal en regionaal)

Wat willen we bereiken?

Doel van het regionale gezondheidsbeleid is dat het aantal mensen, dat de gezondheid ervaart als 'gaat wel' tot 'slecht', afneemt.

De lokale uitvoering van de jeugdgezondheidszorg door GGD en Zorgboog sluit aan bij de jeugdhulp en de Wet publieke gezondheid.

Wat doen we hiervoor?

1. Uitvoering door de GGD: Voor een groot deel van de wettelijke taken hebben de 21 gemeenten in de regio een gemeenschappelijke regeling getroffen en vanuit daar worden de taken door de GGD uitgevoerd. Hierbij moet gedacht worden aan infectieziektebestrijding, technische hygiënezorg en de jeugdgezondheidszorg (van 4 tot 19 jaar).
2. Uitvoeren van het actieprogramma WMO 2015-2017, onderdeel lokaal gezondheidsbeleid (LGB).

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Een integrale benadering is van groot belang. Hierbij moet er naar meerdere leefdomeinen worden gekeken, zoals dagbesteding, lichamelijke en geestelijke gezondheid en maatschappelijke participatie.
- Organisaties die door de gemeente gefinancierd dan wel gesubsidieerd worden hebben oog voor de gezondheidssituatie van onze burgers.
- Samenwerking en afstemming met o.a. de GGD en de Zorgboog.
- Uitvoering van de jeugdgezondheidszorg vindt plaats binnen de kaders van de Wet publieke gezondheid en de Jeugdwet.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Uit de GGD monitor in 2016 blijkt een dalende trend van het aantal mensen dat de gezondheid ervaart als 'gaat wel' tot 'slecht'.
2. Als de acties 2016 uit het actieprogramma WMO 2015-2017, onderdeel lokaal gezondheidsbeleid zijn uitgevoerd dan wel in gang gezet zijn.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Subsidie GGD	251.828	255.845	266.743	260	260	260	S
Subsidie Zorgboog	188.204	201.238	200.134	195	195	195	S
Totaal	440.032	457.083	466.877	455	455	455	

3. Maatwerkvoorzieningen jeugdhulp (inclusief specialistische voorzieningen) (regionaal)

Wat willen we bereiken?

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2015 bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp, het Algemeen Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK), jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Het beleidsplan Jeugdhulp in de Peelregio 2015 – 2016 is een plan van de 6 Peelgemeenten en gaat over de wijze waarop de Peelgemeenten gezamenlijk vorm en

inhoud geven aan de verantwoordelijkheden die ons met de nieuwe Jeugdwet zijn toebedeeld.

We willen bereiken dat:

1. opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen zijn voorkomen of door vroeg signalering en/of vroege interventie zijn opgepakt;
2. het opvoedkundige klimaat in gezinnen, wijken, buurten, scholen, kinderopvang en peuterspeelzalen is versterkt;
3. de opvoedvaardigheden van de ouders zijn versterkt, opdat zij in staat zijn hun verantwoordelijkheid te dragen voor de opvoeding en het opgroeien van jeugdigen;
4. de eigen kracht van de jeugdige, zijn ouders en de personen die tot hun sociale omgeving behoren, waarbij voor zover mogelijk wordt uitgegaan van hun eigen inbreng, is versterkt;
5. de jeugdige opgroeit in een veilige opvoedsituatie;
6. er sprake is van integrale hulp aan de jeugdige en zijn ouders bij multiproblematiek.

Wat doen we hiervoor?

1. Zorgen dat er gebruik wordt gemaakt van een voorziening op het gebied van jeugdhulp, als jeugdigen en hun ouders het niet op eigen kracht redden.
2. De uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.
3. Het voorzien in maatregelen ter voorkoming van kindermishandeling.
4. De regie voeren over de gehele jeugdketen en de afstemming met overige diensten op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen, sport en veiligheid.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Regierol van Peel 6.1 binnen het samenwerkingsverband (MRE, landelijk).
- Financieel moet het met minder.
- Er moet aandacht blijven voor transformatie.
- Het nabij organiseren en uitvoeren van jeugdhulp, waarbij de Peelregio expertise, budget, oplossingen en besluitvorming zo laag mogelijk belegt.
- Het verminderen van de totale kosten voor jeugdhulp ten gunste van lokaal, preventief jeugdbeleid.

Wanneer zijn we tevreden?

Als gezond en veilig opgroeien niet vanzelf gaat, moet er een goed stelsel van jeugdhulp zijn dat – op maat - ondersteuning biedt volgens het Wrap Around Care model:

1. Zonder onnodige doorverwijzing wordt passende hulp ingezet, licht waar mogelijk, zwaar waar nodig.
2. Wanneer er sprake is van jeugdigen en gezinnen met meervoudige problematiek, wordt gewerkt met een integrale, ontschotter gezinsaanpak.
3. Een 'generalist' (specialist in het normale leven) staat naast de jeugdige en hun ouders. Samen voeren zij de regie over de uitvoering van een integraal gezinsplan met realistische doelen op weg naar herstel van het normale leven.

We monitoren de jeugdhulp structureel vanaf 2015. Daarbij kijken we of de aanpak gewenst verloopt (het proces), wat de opbrengsten zijn en of deze voldoen aan de verwachtingen (output) en/of de beoogde effecten worden bereikt (outcome). Monitoring vindt plaats op de onderdelen kwaliteit, kosten en cliënt.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans
Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
A. Specialistische jeugdhulp (landelijk)		103.000	103.000	103	103	103	S
B. Jeugdzorg plus							S
C. JB/JR/AMK/SEZ #		179.600	179.600	180	180	180	S
D. Tweedelijns specialistische jeugdhulp		1.259.600	1.259.600	1.260	1.260	1.260	S
E. Uitvoeringskosten Eindhoven		40.652	40.652	41	41	41	S
F. Specialistische ondersteuning PGB		596.800	596.800	597	597	597	S
G. Specialistische ondersteuning ZIN		138.800	138.800	139	139	139	S
H. Jeugd- en gezinswerkers		115.300	115.300	115	115	115	S
I. Inkoop- en uitvoeringskosten Peel 6.1		17.000	17.000	17	17	17	S
Integratie uitkering sociaal domein jeugd		-2.738.852	-2.397.525	-2.306	-2.313	-2.316	S
Te realiseren bezuiniging jeugdzorg op nieuwe taken jeugdzorg			-341.327	-433	-426	-423	S
Totaal	0	-288.100	-288.100	-288	-288	-288	

JB/JR/AMK/SEZ staat voor Jeugdbescherming / Jeugdreclassering / Advies- en Meldpunt Kindermishandeling / Spoed Eisende Zorg.

De integratie uitkering sociaal domein Jeugd is gebaseerd op de meicirculaire 2015. De uitgaven zijn begroot op basis van het ontvangen budget. De begrote uitgaven bij de speerpunten 3. Maatwerkvoorzieningen jeugdhulp (inclusief specialistische voorzieningen) (regionaal) en 4. Jeugdbeleid (lokaal) zijn gelijk aan de te ontvangen integratie uitkering (budgettair neutraal).

Er zijn nog weinig ervaringsgegevens over de kosten in 2015. Hierdoor is nog niet duidelijk of de begrote budgetten voldoende zijn. Bovendien hebben we een zorgplicht (wettelijke verplichting). Hierdoor moeten alle aanvragen in behandeling worden genomen en worden afgehandeld. Dit is niet afhankelijk van het beschikbare budget.

4. Jeugdbeleid (lokaal)

Wat willen we bereiken?

Met het integraal jeugdbeleid wil de gemeente Asten bereiken dat Asten voor ouders en jongeren een aantrekkelijk dorp is om op te groeien. Waar het veilig is, waar jongeren volop kansen krijgen om hun talenten te ontwikkelen en waar ouders op een passende manier ondersteund worden om hun kinderen goed en plezierig op te voeden.

Wat doen we hiervoor?

1. Uitvoering geven aan de speerpunten die benoemd zijn in het uitvoeringsprogramma integraal jeugdbeleid gemeente Asten 2014-2017.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Sterke regievoering door de gemeente.
- Optimale samenwerking binnen de gemeente, tussen gemeenten en met ketenpartners.
- Samenhang in het aanbod van voorzieningen gebaseerd op de vraag van jongeren en ouders.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als de speerpunten benoemd in de nota voor de periode van 2016 uitgevoerd dan wel in gang gezet zijn op 31 december 2016.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Ambtelijke uitvoeringskosten		29.000	29.000	29	29	29	S
Toegangsfunctie (opvoedondersteuners)		129.400	129.400	129	129	129	S
Transformatieruimte RTA		129.700	129.700	130	130	130	S
Totaal	0	288.100	288.100	288	288	288	

De uitgaven zijn begroot op basis van het ontvangen budget. De begrote uitgaven bij de speerpunten 3. Maatwerkvoorzieningen jeugdhulp (inclusief specialistische voorzieningen) (regionaal) en 4. Jeugdbeleid (lokaal) zijn gelijk aan de te ontvangen integratie uitkering (budgettair neutraal).

Er zijn nog weinig ervaringsgegevens over de kosten in 2015. Hierdoor is nog niet duidelijk of de begrote budgetten voldoende zijn.

4a. Centrum voor Jeugd en Gezin

Wat willen we bereiken?

We blijven werken aan de doorontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin Asten-Someren, met als resultaat onderdeel te zijn van de Transitie Jeugdzorg en de hierbij gestelde doelen. De nadruk ligt hierbij op het transitieproof maken van het CJG Asten-Someren, waarbij we aansluiting zoeken tussen het Sociaal Netwerk Asten (steunpunt Guido Asten), de preventieve opvoedondersteuners (lokaal), jeugd- en gezinswerkers (Peel 6.1) en de jeugdhulp (Peel 6.1).

Wat doen we hiervoor?

1. Aansturen van de opvoedondersteuners (OO-ers) door de CJG coördinator.
2. Supervisie voor de opvoedondersteuners. De OO-er zit dicht op de basisvoorzieningen (peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, scholen). De persoon die deze functie heeft, is het gezicht in die wijk/gebied als het gaat om vragen over opvoeden en opgroeien. In deze functie zit zowel het stuk 'terugduwen' naar de eigen kracht en het eigen netwerk, het zelf antwoord geven en hulp bieden als het doorverwijzen naar jeugd- en gezinswerk (J&G-er) en specialisten. Belangrijk is dan ook dat deze personen de situatie goed kunnen analyseren en inschatten.
3. Versterken van de samenwerking tussen organisaties d.m.v. bijeenkomsten op bestuurlijk en uitvoerend niveau.
4. Een goede aansluiting maken tussen preventieve opvoed- en opgroei ondersteuning en de jeugdhulp, waarbij we sturen op beleids- en procesafspraken.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Samenwerking en afstemming met de kernpartners van het CJG Asten-Someren (LEVgroep, GGD, Onis, Zorgboog), de managers van de opvoedondersteuners, de gemeente Someren en eventuele andere partners rondom de transitie jeugdzorg (b.v. Peel 6.1).

Wanneer zijn we tevreden?

1. Er is meer zelfsturing bij de opvoedondersteuners.
2. Er is geen wachtlijst.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Centrum jeugd en gezin / jeugdbeleid	92.730	137.944	174.194	172	172	172	S
Totaal	92.730	137.944	174.194	172	172	172	

4b. Voor- en Vroegschoolse Educatie

Wat willen we bereiken?

1. Het aanbod van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) in de voor- en vroegschoolse voorzieningen in de gemeente Asten is van hoge en goede kwaliteit.
2. De kinderen in Asten gaan goed voorbereid naar de basisschool.

Wat doen we hiervoor?

1. In 2016 wordt een nieuwe notitie VVE 2016-2019 opgesteld.
2. Met de voor- en vroegschoolse voorzieningen worden resultaatafspraken VVE gemaakt.
3. Alle PM'ers in de voorschoolse voorzieningen worden in 2016 geschoold op taalniveau F3.
4. Ouders worden actief betrokken bij VVE.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- De gemeente ontvangt voor de periode 2016-2019 jaarlijks een uitkering van het Rijk op grond van de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid.
- Een goede en gelijkwaardige samenwerking tussen de voor- en vroegschoolse voorzieningen.
- Afstemming in de stuurgroep Lokaal Educatieve agenda.

Wanneer zijn we tevreden?

1. In het eerste kwartaal 2016 is een nieuwe notitie VVE 2016-2019 opgesteld.
2. In 2016 zijn met de voor- en vroegschoolse voorzieningen resultaatafspraken VVE gemaakt.
3. Alle PM'ers in de voorschoolse voorzieningen zijn in 2016 geschoold op taalniveau F3.
4. Ouders zijn in 2016 actief betrokken bij VVE.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Lokaal onderwijsbeleid	97.005	98.304	98.304	98	98	98	S
Totaal	97.005	98.304	98.304	98	98	98	

5. Veilig Thuis (regionaal)

Wat willen we bereiken?

Alle inwoners, volwassenen en kinderen hebben het recht om in veiligheid te leven en opgroeien. Een sluitende aanpak op huiselijk geweld en kindermishandeling is nodig om ervoor te zorgen dat:

- huiselijk geweld en kindermishandeling wordt voorkomen;
- het geweld stopt;
- recidive van zowel slachtofferschap én daderschap wordt voorkomen.

De volgende doelen streven we na met Veilig Thuis:

1. Veiligheid voorop. Het duurzaam borgen van de veiligheid van alle betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. Inzet van eigen kracht en het gebruik van het sociale netwerk. In de aanpak wordt gekeken naar de eigen mogelijkheden van de direct betrokkenen om de problemen van geweld en onveiligheid te helpen opvangen.
3. Het intact houden van de sociale omgeving. Voor zover de veiligheid dat toe staat en het voor het herstel geen beletsel vormt, wordt er op gestuurd dat betrokkenen na incidenten met huiselijk geweld en/of kindermishandeling zoveel mogelijk binnen hun sociale omgeving kunnen blijven functioneren.
4. Kinderen gaan voor. Niet alleen in situaties van fysieke mishandeling en van fysieke of psychische verwaarlozing van kinderen, maar ook als er sprake is van huiselijk geweld tussen volwassenen, staat de veiligheid van kinderen en het veiligstellen van hun ontwikkelingsmogelijkheden voorop.

Wat doen we hiervoor?

De regio zuidoost Brabant heeft gekozen voor een smal Veilig Thuis d.w.z. de taken van Veilig Thuis zijn beperkt tot de wettelijke taken i.c. het onderzoeken van meldingen, het adviseren van melders, en het ondersteunen van de professionals. De casusregie en hulpverlening ligt bij de lokale teams. Dit is vastgelegd in de regiovisie "Geweld in huiselijke kring en kindermishandeling".

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

De vorming van Veilig Thuis Zuidoost Brabant vindt plaats vanuit het Algemeen meldpunt Kindermishandeling (AMK) van Bureau Jeugdzorg en de twee Steunpunten Huiselijk Geweld (SHG) van Lumens en LEV. In 2015 gebeurt dit op basis van een samenwerkingsovereenkomst en is alleen de frontoffice gehuisvest bij Bureau Jeugdzorg. Bureau Jeugdzorg heeft in 2015 de opdracht gekregen om te komen tot de daadwerkelijk invulling, organisatorische positie van Veilig Thuis, benodigde formatie en meerjarenraming. Er zal een werkplan 2016-2017 opgesteld worden.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De aanpak op huiselijk geweld en kindermishandeling is sluitend.
2. Veilig Thuis, het lokale veld en Peel 6.1, werken goed samen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Meldpunt huiselijk geweld	12.000	12.000	12.000	12	12	12	S
Totaal	12.000	12.000	12.000	12	12	12	

6. Maatschappelijke participatie, re-integratie en inkomensvoorzieningen (regionaal)

Wat willen we bereiken?

1. Astense burgers die (tijdelijk) een inkomen beneden het bestaansniveau hebben voorzien van een bijstandsuitkering in de kosten van levensonderhoud.
2. Astense burgers met een bijstandsuitkering stijgen één of meerdere treden op de participatieladder middels deelname aan educatie, sociale activering, werk of opleiding.
3. Astense burgers met een bijstandsuitkering verrichten een passende tegenprestatie. Zij verwerven hiermee een actievere rol in de maatschappij.
4. Voldoende (extra) banen binnen de marktsector voor mensen met een arbeidsbeperking en daarmee een grote afstand tot de arbeidsmarkt (Banenafpraak).
5. Zelf verantwoordelijkheid nemen voor wat betreft het creëren van extra banen binnen de eigen organisatie. Daarmee een bijdrage leveren aan de banenafpraak geldend voor de overheidssector.

Wat doen we hiervoor?

1. Uitvoering geven aan de Participatiewet en Re-integratie vanuit het Werkbedrijf Atlant-De Peel gevestigd te Helmond en hier pro-actief regie op voeren middels het interpreteren van de maandoverzichten en bijsturen tijdens de kwartaaloverleggen.
2. Met betrekking tot de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) inbreng leveren tijdens kwartaaloverleggen die door de Centrumgemeente Helmond worden geïnitieerd met de regiogemeenten aangesloten bij het Werkbedrijf.
3. Vanuit steunpunt Guido Asten vragen dan wel probleemsituaties met betrekking tot werk en inkomen signaleren en doorgeleiden.
4. Bedrijven ondersteunen en begeleiden om aan de Quotumwet te voldoen. Het Werkbedrijf Atlant-De Peel speelt hierbij een grote rol.
5. Inventariseren en analyseren van mogelijkheden om mensen met een arbeidsbeperking binnen de eigen gemeente te plaatsen. Hiertoe de mogelijkheid van "inclusieve" functies bezien.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Definitieve besluitvorming over de Gemeenschappelijke regeling Werkbedrijf Atlant-De Peel.
- Correcte managementinformatie vanuit het Werkbedrijf Atlant-De Peel (kwartaalverslagen en maandoverzichten) en uitvoering binnen de vastgestelde prestatieafspraken.
- Ambtelijke en bestuurlijke sturing op basis van bovengenoemde managementinformatie en prestatieafspraken.
- Steunpunt Guido Asten bemannen vanuit verschillende disciplines, waarbij ook expertise op het gebied van Werk en Inkomen aanwezig is.

- Faciliteren van steunpunt Guido Asten op het gebied van huur, materialen, cursussen e.d.

Met betrekking tot de Banenafpraak:

- Werkbedrijf Atlant-De Peel vormt feitelijk de schakel tussen werkgever, publieke partijen en mensen met een arbeidsbeperking.
- Binnen eigen organisatie:
  - Afdelingsoverstijgend onderzoek waarbij expertise vanuit Atlant Groep / Werkbedrijf wordt ingezet.
  - Creëren van draagvlak om de realisatie van garantiebanen feitelijk mogelijk te maken.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Uitkeringen:
  - 40% van de in 2016 ingediende aanvragen levensonderhoud leidt niet tot een PW-uitkering (poortwachter).
2. Re-integratie:
  - 55% van de uitkeringsgerechtigden volgt een re-integratietraject.
  - 30% van de uitkeringsgerechtigden die uitstromen, stroomt uit naar werk na het volgen van een re-integratietraject.
3. Educatie:
  - Volledige bezetting van decentrale lesgroep van inburgeraars op locatie in Asten en Someren.
4. Werkbedrijf Atlant-De Peel per 1 januari 2016 is ingesteld en operationeel.
5. Als daadwerkelijk werknemers met een arbeidsbeperking binnen eigen organisatie kunnen worden geplaatst conform een nog te bepalen quotum.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
A. Uitgaven Wet Werk en Bijstand, inkomensdeel	2.506.405	2.401.600	2.608.209	2.608	2.608	2.608	S
B. Uitvoeringskosten Werkplein	375.176	382.492	636.526	637	637	637	S
C. Vergoeding Rijk Wet Werk en Bijstand	-2.389.444	-2.410.619	-2.480.570	-2.481	-2.481	-2.481	S
D. Uitgaven reïntegratie	105.045	166.698	149.207	150	155	164	S
Integratie uitkering sociaal domein participatiewet	-171.823	-166.698	-152.157	-153	-158	-167	S
Totaal	425.359	373.473	761.215	761	761	761	

De algemene uitkering sociaal domein Participatiewet bestaat uit 2 onderdelen, te weten budget WSW "oude stijl" en re-integratiemiddelen. Het betreft hier specifiek de re-integratiemiddelen. Het budget WSW is begroot bij doelstelling 8 van dit programma. Creëren van arbeidsplaatsen binnen eigen organisatie vindt budgetneutraal plaats.

6a. Bijzondere bijstand, Minimabeleid en Schulddienstverlening (BMS)

Wat willen we bereiken?

1. Astense burgers met een minimum inkomen en met bijzonder noodzakelijke kosten van bestaan die niet kunnen worden voldaan uit het maandinkomen,

financieel ondersteunen.

2. Voorkomen dat Astense burgers in een problematische schuldsituatie komen.
3. Een verdere ontwikkeling van een efficiënte uitvoeringsorganisatie Peel 6.1, waarbinnen verschillende uitvoeringstaken worden verbonden. Hierdoor wordt ontschotting gerealiseerd alsmede een integrale klantbenadering. Hierbij speelt ook het lokale steunpunt Guido Asten een grote rol.

Wat doen we hiervoor?

Regionaal:

1. Beoordelen en verstrekken van bijzondere bijstand en vergoedingen op grond van de minimaregelingen door Peel 6.1, Zorg en Ondersteuning, gevestigd te Helmond.
2. Harmoniseren beleid bijzondere bijstand en minimaregelingen.
3. Ingeval van complexe schuldsituaties begeleiding bieden en schuldregelingen opzetten door Schulddienstverlening Helmond.
4. Uitbouwen en verzamelen van managementinformatie zodat volgend jaar prestatie-indicatoren gemeten kunnen worden.
5. Pro-actief regie voeren middels het interpreteren van de maandoverzichten en bijsturen tijdens de kwartaaloverleggen.

Lokaal:

6. Ingeval van eenvoudige schuldproblematieken lokaal ondersteuning en begeleiding bieden door Onis Welzijn.
7. Vanuit steunpunt Guido Asten vragen dan wel probleemsituaties met betrekking tot bijzondere bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening signaleren en doorgeleiden.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

Regionaal:

- Uniform beleid bijzondere bijstand en minimaregelingen.
- Herijking beleidsnota Inkomensondersteuning gemeente Asten.
- Goede procesafspraken waarbinnen gebiedsgericht werken wordt gewaarborgd.
- Correcte managementinformatie vanuit Peel 6.1, Zorg en Ondersteuning.
- Ambtelijke en bestuurlijke sturing op basis van bovengenoemde managementinformatie en prestatieafspraken.

Lokaal:

- Steunpunt Guido Asten bemannen vanuit verschillende disciplines, waarbij ook expertise op het gebied van bijzondere bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening aanwezig is.
- Voldoende faciliteren van steunpunt Guido Asten op het gebied van huur, materialen, cursussen e.d.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Aantal klanten collectieve ziektekostenverzekering 2016: 335
2. 85% van de in 2016 ingediende aanvragen worden tijdig (binnen zes weken afgehandeld).
3. Harmonisatietraject is voltooid.
4. Geactualiseerde kadernota Schulddienstverlening.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Aanvullende ziektekostenverzekering	35.780	37.400	37.400	37	37	37	S
Bestaanskosten bijzondere bijstand	83.977	123.746	103.746	104	104	104	S
Langdurigheidstoeslag	33.523	23.000	23.000	23	23	23	S
Verstrekkingen minimabeleid	38.798	39.511	39.511	40	40	40	S
Totaal	192.079	223.657	203.657	204	204	204	

7. Maatschappelijke participatie en re-integratie (lokaal)

Wat willen we bereiken?

Het borgen van lokale (re-integratie)trajecten voor Astense burgers met een bijstandsuitkering en een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij een actievere rol in de maatschappij verwerven en waar mogelijk een trede op de participatieladder stijgen.

Wat doen we hiervoor?

1. Astense burgers met een bijstandsuitkering en een grote afstand tot de arbeidsmarkt plaatsen op bestaande lokale trajecten, zoals de trajecten via de lokale voetbalvereniging en de scouting.
2. Opzetten van nieuwe lokale re-integratietrajecten met minimale tussenkomst van re-integratiebureaus.
3. Het verder uitbouwen van het project Basisvoorziening Asten – Someren, waarin trajecten voor klanten met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking (voorheen een indicatie voor de sociale werkvoorziening) lokaal worden vormgegeven en in lokale re-integratietrajecten worden ondergebracht.
4. Samen met de Astense burger met een bijstandsuitkering een activiteit vinden dat kan dienen als tegenprestatie en hierbij voldoende begeleiding en ondersteuning waarborgen. Invulling van de tegenprestatie is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de uitkeringsgerechtigde zelf. Indien blijkt dat dit niet haalbaar is, vindt begeleiding en ondersteuning door het Werkbedrijf plaats. Is structureel sprake van onwil, wordt een sanctie bezien.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Correcte managementinformatie vanuit het Werkbedrijf Atlant-De Peel (jaarevaluatie) en Onis Welzijn inzake de Basisvoorziening waaruit blijkt dat er binnen de gestelde kaders vanuit het projectplan Basisvoorziening Asten-Someren gewerkt wordt.
- Samenwerking met lokale instellingen en bedrijven bij het vormgeven van lokale re-integratietrajecten, zoals de lokale voetbalvereniging en de scouting.
- Samenwerking met het Werkbedrijf Atlant-De Peel in de doorverwijzing en toeleiding van de doelgroep.
- Slimme samenwerking met andere partijen zodat de kosten gedrukt kunnen worden. Een voorbeeld is samenwerking met dagbestedingspartners zoals Stichting ORO in het delen van ruimtes.
- Beschikbaarheid van financiële middelen, aangezien het project Basisvoorziening Asten-Someren niet zelfvoorzienend is.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als alle bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die actief kunnen zijn, lokaal deelnemen aan voor hen geschikt bevonden re-integratieactiviteiten.
2. Als alle bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die (nog) niet actief kunnen zijn, lokaal kunnen deelnemen aan activiteiten anderszins in het kader van de tegenprestatie.
3. Als het project (Basisvoorziening Asten-Someren) ook in 2016 en verdere jaren betaalbaar blijft.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

Er zijn incidenteel middelen ter beschikking gesteld om het project Basisvoorziening Asten-Someren op te zetten.

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
					(x 1.000)		
Basisvoorziening museum*	13.080	206.487					I
CAO WSW zittend bestand*		106.527					I
Totaal	13.080	313.014	0	0	0	0	

8. Beschermd Werken (regionaal)

Wat willen we bereiken?

Aan Astense inwoners die een indicatie vanuit de oude Wet sociale werkvoorziening (Wsw) hebben en niet in staat zijn bij een reguliere werkgever te werken, een beschermde werkplek blijven bieden via werkgeverschap van Werkbedrijf Atlant-De Peel.

Wat doen we hiervoor?

1. Werkbedrijf Atlant-De Peel voert voor de gemeente Asten de "oude" Wsw integraal uit.
2. Via het project Basisvoorziening Asten-Someren blijven er lokaal beschutte werkplekken voor Astense klanten met een Wsw-indicatie ter beschikking. De begeleiding vindt plaats door het werkbedrijf.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Definitieve besluitvorming over de Gemeenschappelijke regeling Atlant-De Peel.
- Een helder ondernemingsplan en jaarverslag van Werkbedrijf Atlant-De Peel.
- Structurele overlegmomenten met het Werkbedrijf Atlant-De Peel.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Wanneer alle Astense Wsw geïndiceerden ("oude" Wsw-ers) kunnen blijven werken binnen een beschermde werkomgeving.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Integratie uitkering sociaal domein participatiewet	-2.378.205	-2.359.259	-2.228.371	-2.049	-1.882	-1.759	S
Uitgaven Wet Sociale Werkvoorziening	2.383.623	2.359.259	2.228.371	2.049	1.882	1.759	S
Totaal	5.418	0	0	0	0	0	

De algemene uitkering sociaal domein Participatiewet bestaat uit 2 onderdelen, te weten budget WSW "oude" stijl en re-integratiemiddelen. Het betreft hier specifiek het budget WSW. De re-integratiemiddelen zijn begroot bij doelstelling 6 van dit programma.

9. Ondersteuning en facilitering nuldelijn (lokaal)

Wat willen we bereiken?

Een krachtig lokaal sociaal netwerk, waarbinnen samenwerking plaatsvindt tussen diverse partners (zowel professioneel als informeel) die actief zijn op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp, jeugdbeleid, participatie, reïntegratie, tegenprestatie, veiligheidsbeleid, cliëntondersteuning en gezondheidsbeleid.

Wat doen we hiervoor?

1. Sturing en regie voeren over het lokaal sociaal netwerk Asten.
2. Samen met de sleutelpartners faciliteren van het steunpunt Guidoasten, het dorpssteunpunt Heusden, het wijksteunpunt de Stip het de burgerinitiatieven voor dagbesteding in Heusden en Ommel.
3. Zorgen voor een sterke positionering van het lokaal sociaal netwerk.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Een efficiënte en doelmatige werkwijze voor wat betreft maatwerkvoorzieningen met de unit Zorg en Ondersteuning in Helmond.
- Prioritering van uitvoering van taken van het sociaal netwerk in het subsidieprogramma Welzijn.
- Een heldere monitoring van de financiële uitputting van de budgetten.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als niet alle vragen van burgers naar de unit Zorg en Ondersteuning voor maatwerkvoorzieningen (Z&O) worden geleid, maar vragen van burgers zoveel mogelijk lokaal, dicht bij de vrager, opgelost worden.
2. Als terugkoppeling van de vragen van burgers door Z&O naar het lokaal steunpunt Guido-Asten consequent plaatsvindt.
3. Als door een betere afstemming multiprobleemsituaties integraal benaderd en opgelost worden.
4. Als er sprake is van een doortastende aanpak van knelpunten middels centrale regie en doorzettingsbevoegdheid.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
				(x 1.000)			
Dagbesteding		20.000	20.000	20	20	20	S
Dorpsteunpunten		20.000	20.000	20	20	20	S
Regievoering lokaal sociaal netwerk (en leefbaarheid)		214.399	214.399	214	214	214	S
Subsidie LEV groep	181.937	185.121	179.405	170	170	170	S
Subsidie Onis	367.304	373.732	361.586	342	342	342	S
Totaal	549.241	813.252	795.390	766	766	766	

De subsidie van LEV groep en Onis in bovenstaande tabel betreft alleen de subsidie voor basistaken en niet voor contracttaken.

10. Maatschappelijke Voorzieningen en Accommodaties

Wat willen we bereiken?

Een passende huisvesting voor sociaal-maatschappelijke voorzieningen, waaronder het primair en voortgezet onderwijs, peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, buitenschoolse opvang, speelruimte, sport, cultuur, welzijnswerk en zorg, zodat zij hun maatschappelijke taken kunnen waarmaken. Insteek hierbij is de sociaal maatschappelijke opgave die de gemeente ambieert binnen de grenzen van de geldende financiële taakstelling en de optimalisatie in bezettingsgraad, beheer en exploitatie die bereikt kan worden.

Wat doen we hiervoor?

1. Op basis van de beleidsuitspraken op het gebied van Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties die zijn vastgesteld door de raad in december 2013, uitvoeren van de acties die hieruit voortvloeien. Het gaat dan om privatisering van accommodaties op het gebied van sport, jeugd en jongeren en welzijn en zorg.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende acceptatie en bereidheid van de betrokken organisaties;
- Geen of weinig juridische belemmeringen in wetgeving, verordeningen en contracten;
- Geen of weinig verzet tegen maatregelen bij burgers en organisaties.

Wanneer zijn we tevreden?

1. We zijn tevreden als de uitvoeringsplannen per accommodatie/organisatie, op basis van de gestelde beleidsuitspraken, leiden tot draagvlak bij burgers en organisaties en invulling van de financiële taakstelling, zijnde € 44.248,= structureel per 2016.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
1. Maatschappelijke voorzieningen en accommodaties		-90.140	-44.248	-41	-38	-38	S
Totaal	0	-90.140	-44.248	-41	-38	-38	

De taakstelling voorzieningen en accommodaties voor 2016 en verder is geactualiseerd. De bezuinigingen op Den Dissel en de gebouwen van scouting Asten en Jong Nederland Asten zijn hierin verwerkt.

10a. Onderwijshuisvesting - Strategisch Huisvestingsplan Primair Onderwijs (SHP)

Wat willen we bereiken?

1. Een plan om te komen tot optimale huisvesting van primair onderwijs en kinderopvang binnen de gewijzigde en aangescherpte financiële kaders van de gemeente en de schoolbesturen.
2. Inzicht in de gebouwen: bouwkundige- en functionele staat, herontwikkelmogelijkheden.
3. Draagvlak bij de gemeente en schoolbesturen, ouders en inwoners.
4. Duidelijkheid welke voorzieningen het belangrijkste zijn voor de leefbaarheid.

Wat doen we hiervoor?

1. Opdracht verlenen aan de Stichting Brede School Nederland te Veldhoven voor het opstellen van een "Strategisch huisvestingsplan (SHP) voor het primair onderwijs 2016-2026" in de gemeente Asten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende draagvlak bij de schoolbesturen om het SHP een strategische insteek te geven. In de te ontwikkelen huisvestingsvisie dienen de capaciteitsvraag (ontwikkeling leerlingenaantallen, krimp, leegstand, overcapaciteit), de levensduurverwachting (leeftijd, houdbaarheidsdatum, einddatum gebouwonderhoud) en het beoogde kwaliteitsniveau van de schoolgebouwen aan de orde te komen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als het Strategisch Huisvestingsplan primair onderwijs 2016-2026 is vastgesteld.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

Er wordt inzichtelijk gemaakt welke financiële consequenties het heroriënteren op onze rol ten aanzien van de onderwijshuisvesting heeft. Dit komt naar voren in het Strategisch huisvestingsplan (SHP) voor het primair onderwijs 2016-2026 in de gemeente Asten.

De financiële consequenties worden meegenomen bij het raadsvoorstel over het SHP.

10b. Privatisering Sportgebouwen Gemeente Asten

Wat willen we bereiken?

Alle sportgebouwen dienen in eigendom overgedragen te worden aan de betrokken verenigingen.

Wat doen we hiervoor?

1. Voor zover dat nog niet is gerealiseerd in 2015, zullen in 2016 de sportaccommodaties van HCAS en Klimop middels een recht van opstal aan beide verenigingen worden overgedragen.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Overeenstemming met HCAS en Klimop in de tweede helft van 2015 over de renovatieplannen en termijn van uitvoering.
- Er dienen voldoende middelen beschikbaar gesteld te worden voor afkoop van de eigendomsoverdracht.
- De betrokken verenigingen dienen een actieve inbreng te hebben in het privatiseringsproces.
- Mogelijk dient de kleedaccommodatie van HCAS nog uitgebreid te worden als gevolg van de toename van het aantal leden/teams. Uitgangspunt voor de bepaling van het aantal kleedlokalen is de NOC*NSF norm.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De sportgebouwen van ONDO, NWC en Olympia Boys zijn in de afgelopen jaren geprivatiseerd (in eigendom overgedragen). We zijn tevreden indien uiterlijk medio 2016 de 2 resterende sportgebouwen van HCAS en Klimop zijn geprivatiseerd. Daarmee is de privatisering van de sportgebouwen afgerond.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
				(x 1.000)			
Renovatie HCAS*	0	85.000					I
Renovatie Klimop*	0	95.750					I
Uitbreiding kleedaccommodatie HCAS*	0	0	p.m.				I
Totaal	0	180.750	p.m.				

11. Regionaal kompas

Wat willen we bereiken?

De ondersteuning richt zich op het versterken van participatie en begeleiden bij het wonen van kwetsbare inwoners met het oog op het zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Zorg en behandeling staan in dienst van het (weer) kunnen participeren in de samenleving.

De doelen op dit beleidsveld zijn:

1. Inwoners functioneren zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving en op eigen kracht.

2. Op lokaal niveau wordt effectief ingezet op preventie, versterking van het lokale netwerk en het adequaat organiseren van algemene voorzieningen.
3. Inwoners die beschermd wonen of gebruik maken van de maatschappelijke opvang en/of vrouwenopvang zijn zo spoedig mogelijk (weer) in staat op eigen kracht of met beperkte begeleiding zich te handhaven in de samenleving.
4. De wachttijd voor woonvoorzieningen mag maximaal 3 maanden zijn, gedurende deze termijn wordt wachtlijstbeheer geboden.

Wat doen we hiervoor?

1. Iedere dak- en thuisloze krijgt een maatwerktraject aangeboden (één klant - één plan - één regisseur) dat ervoor moet zorgen dat betrokkene zo snel mogelijk weer zo zelfstandig mogelijk kan wonen en leven. Het trajectplan maakt inzichtelijk:
  - welke producten/diensten (inclusief aanbieder) worden ingezet;
  - met welk beoogde resultaat en binnen welke termijn dat bereikt zal worden;
  - de inzet vanuit eigen kracht/verantwoordelijkheid en
  - de bijdrage van maatschappelijke steunsystemen.
2. Organiseren van adequaat en voldoende aanbod dat aansluit bij de vraag (aard/omvang) van de doelgroep (waaronder voldoende en betaalbare woonruimte voor ambulante begeleiding en voor alle MO-klanten een aanbod op dagbesteding of activering met perspectief).
3. Het bieden van wachtlijstbeheer (minimaal een daginvulling en start van ondersteuning op de meest urgente probleemgebieden, waaronder aanmelding tot noodzakelijke behandeling) indien mensen op de wachtlijst voor woonvoorzieningen (inclusief ambulant) staan.
4. Korte doorstroomtijden in de diverse woonvoorzieningen (incl. ambulant).
5. Een sluitende ketensamenwerking, waarbij diverse betrokken partijen (in het veld en binnen de gemeente) zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor een traject/klant.
6. Een adequaat vangnet voor klanten die het tijdelijk niet redden of die nog onvoldoende bereid zijn een traject te volgen. Dit kan de bemoeizorg zijn die hen opspoort en toeleidt tot reguliere zorg, maar het inzetten van ambulante ondersteuning door FACT of het realiseren van een 'time-out-bed' behoren tot deze vangnetconstructie.
7. Het organiseren van drang- en dwangtrajecten in samenwerking met politie, justitie en uitkeringsinstanties.
8. Het terugdringen van het aantal uithuiszettingen met dakloosheid als gevolg.
9. Versterking & verbinding trajectaanpak dak- en thuislozen met de aanpak van andere bijzondere doelgroepen waarvoor de gemeente, onder meer vanuit veiligheid en openbare orde, verantwoordelijk is, zoals ex-gedetineerden en veelplegers.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Inwoners komen alleen dan voor een specifieke (maatwerk)voorziening in aanmerking als zij niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit het sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen, in staat zijn tot participatie en zelfredzaamheid.
- Effectieve gemeentelijke werkprocessen rond trajectregie, schulddienstverlening en het bieden van maatwerkvoorzieningen.
- De huidige maatwerk-trajectaanpak zo mogelijk uitbreiden naar andere bijzondere doelgroepen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zoals de ex-gedetineerden en veelplegers.
- Concrete prestatieafspraken met maatschappelijke partners.
- De bemoeizorg in de gehele regio aanbieden zodat een vangnet ontstaat bij signalering en (her)toeleiding van zorgwekkende zorgmijders.
- Goede afspraken met woningcorporaties - óók in de regiogemeenten - zodat er voldoende woningen beschikbaar zijn om de beoogde, versnelde door- en uitstroom te realiseren en om uithuiszetting tot een minimum te beperken.

- De aansluiting bij lichtere algemene voorzieningen en ondersteuning vanuit de lokale netwerken zijn van groot belang.

Wanneer zijn we tevreden?

We zijn tevreden als:

1. Inwoners zo lang mogelijk functioneren in de eigen leefomgeving en op eigen kracht.
2. Op lokaal niveau effectief wordt ingezet op preventie, versterking van het lokale netwerk en het adequaat organiseren van algemene voorzieningen.
3. Inwoners die beschermd wonen of gebruik maken van de maatschappelijke opvang en/of vrouwenopvang zo spoedig mogelijk (weer) in staat zijn op eigen kracht of met beperkte begeleiding zich te handhaven in de samenleving.
4. De wachttijd voor woonvoorzieningen korter is dan 3 maanden en er gedurende deze termijn wachtlijstbeheer wordt geboden.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Coördinator zorgnetwerk	2.430	3.500	3.500	4	4	4	S
Totaal	2.430	3.500	3.500	4	4	4	

12. Peuterspeelzaalwerk

Wat willen we bereiken?

Landelijk krijgen werkende ouders vanaf 2017 recht op kinderopvangtoeslag voor opvang in de voorschoolse voorziening naar hun keuze: kinderdagverblijf en/of peuterspeelzaal. Dit betekent voor Asten invoering van de nieuwe financieringsstructuur voor werkende ouders bij Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje. Werkende ouders die gebruik maken van een kinderdagverblijf vallen reeds onder deze financieringsstructuur.

Wat doen we hiervoor?

Samen met Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje doorrekenen welke consequenties de invoering van de nieuwe financieringsstructuur voor werkende ouders heeft op de hoogte van de jaarlijkse subsidie en de ouderbijdragen.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Goede samenwerking en afstemming met Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Per 1 januari 2017 is de nieuwe financieringsstructuur voor werkende ouders ingevoerd bij Stichting Peuterspeelzaal Pinkeltje.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Subsidie peuterspeelzaal Pinkeltje	158.992	149.395	148.010	144	144	144	S
Totaal	158.992	149.395	148.010	144	144	144	

3. Veilig en Schoon

Het programma Veilig en Schoon omvat: veiligheid, vergunningverlening, handhaving, beheer openbare ruimte (groen, riolering en water), afval en milieu.

1. Integrale Veiligheid

Wat willen we bereiken?

Een solide en effectief veiligheidsbeleid, waarbij wordt samengewerkt tussen de Peelgemeenten, partners en inwoners daar waar dat meer veiligheid oplevert.

Wat doen we hiervoor?

1. Het, samen met de 6 Peelgemeenten, maken en coördineren van het dynamische uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2016;
2. Uitvoeren actiepunten uit het uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2016.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Kadernota Integrale Veiligheid Peelland 2015-2018 is leidend.
- Samenwerking met interne en externe ketenpartners.
- Bestuurlijk commitment (lokaal en regionaal).

Wanneer zijn we tevreden?

1. Het college heeft het uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2016 vastgesteld voor 1 januari 2016.
2. Alle actiepunten uit uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid Peelland 2016 zijn gerealiseerd voor 31 december 2016.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Integrale veiligheid	29.307	20.088	15.521	16	16	16	S
Totaal	29.307	20.088	15.521	16	16	16	

2. Brandweer

Wat willen we bereiken?

Minimaal borging -maar waar mogelijk verhoging- van vakbekwaamheid en kwaliteit op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding en brandweezorg door samenwerking binnen de VRBZO (Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost).

Wat doen we hiervoor?

1. Uitvoeren actiepunten uit Ontwerpbegroting 2016 Veiligheidsregio Brabant Zuidoost waarbij een rol voor de gemeente is weggelegd.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Kadernota Integrale Veiligheid Peelland 2015-2018 is leidend.
- Beleidsplan Veiligheidsregio Brabant Zuidoost 2015-2019 is leidend.
- Bestuurlijk commitment (lokaal en regionaal).
- Een goede samenwerking met interne en externe ketenpartners.

- Blijvende verbondenheid van de brandweervrijwilliger zodat er geen tekort ontstaat bij de vrijwillige brandweer.
- Realisatie binnen bestaande budgetten.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Alle actiepunten uit Ontwerpbegroting 2016 Veiligheidsregio Brabant Zuidoost waarbij een rol voor de gemeente is weggelegd zijn op 31-12-2016 gerealiseerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos
 Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Bijdrage veiligheidsregio	836.519	831.026	822.092	797	763	763	S
Totaal	836.519	831.026	822.092	797	763	763	

3. Rampenbestrijding

Wat willen we bereiken?

Mocht de gemeente door een ramp getroffen worden dan kan de burger rekenen op een adequate rampenbestrijding waarin op een gecoördineerde wijze, volgens het Regionaal crisisplan Regio Zuidoost-Brabant 2013, wordt samengewerkt tussen politie, brandweer, GHOR (geneeskundige hulpverlening) en gemeente.

De basis van de rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt gevormd door een aantal wettelijke planfiguren: het Regionaal Risicoprofiel, het Regionaal Beleidsplan en het eerder genoemde Regionaal Crisisplan.

Wat doen we hiervoor?

1. Realiseren van doelstellingen regionale planvormingen (Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan, Regionaal Crisisplan, Meerjarenbeleidsplan Opleiden, trainen en oefenen).
2. Het doorvertalen van regionale ontwikkelingen (zoals nieuwe planvorming) naar de lokale organisatie. Het voortraject kan worden benut om lokale standpunten in te brengen.
3. Verder implementeren van processpecifieke draaiboeken, opgesteld door de ambtenaren rampenbestrijding van de 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant, die medewerkers in de regionale processen uitleggen welke taken zij moeten verrichten voor, tijdens, en na een escalatie. In 2016 wordt mogelijk een aantal processen gebundeld en efficiënter ingericht.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Bestuurlijk committent (lokaal en regionaal).
- Een goede samenwerking met interne en externe ketenpartners.
- Draagvlak en samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie.
- Evenredige bijdrage van alle gemeenten binnen de regionale rampenbestrijding.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Wanneer de doelstellingen uit het jaarplan Opleiden, trainen en oefenen 2016 zijn gerealiseerd. Dit jaarplan maakt onderdeel uit van het nog vast te stellen meerjarenbeleidsplan Opleiden, trainen en oefenen 2016-2019. Alle functionarissen die ten behoeve van de processen bevolkingszorg een taak hebben in de

rampenbestrijding en crisisbeheersing, worden in deze periode, getraind en beoefend zodat zij in staat zijn hun rol op een professionele- en eigentijdse wijze in te vullen.

2. Wanneer eind 2016 alle lokale processen een taakgerichte oefening hebben ondergaan. De lokale rampenbestrijdingsorganisatie is vormgegeven volgens de regionale richtlijnen en lokaal beoefend is. Voor elke medewerker met een functie in de rampenbestrijding wordt getracht jaarlijks een oefen- en/of trainingsmoment in te lassen, op deze manier kan de vervaardigde vakbekwaamheid in stand worden gehouden.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Rampenbestrijding	1.649	4.940	4.940	5	5	5	S
Totaal	1.649	4.940	4.940	5	5	5	

4. Handhaving

Wat willen we bereiken?

Stringente, integrale en professionele handhaving aan de hand van een eenduidig en vastgesteld handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma.

Wat doen we hiervoor?

1. Uitvoeren van het Integraal Toezicht- en Handhavingsprogramma 2015-2018 en het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2016.
2. Het verder versterken van de handhavingscyclus, door de gemeenteraad jaarlijks te informeren over voortgang prioriteiten, grote projecten, uitkomsten van provinciale audits en handhavingsthema's voor de komende periode.
3. Opstellen Jaarverslag Handhaving 2015.
4. Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017 opstellen.
5. Onderzoeken op welke wijze er efficiënter en doelgerichter gehandhaafd kan worden. De uitkomsten direct toepassen en verwerken in de verschillende beleidsprogramma's.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende capaciteit voor handhaving.
- Efficiënte samenwerking tussen afdelingen Publiekszaken, Ruimtelijke Ontwikkeling, Maatschappelijke Ontwikkeling en Openbare Werken.
- Duidelijke werkafspraken met de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en de Politie, eenheid Oost-Brabant.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Handhaving verloopt volgens planning, welke is vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2016.
2. Er is voldoende ruimte om te reageren op incidenten die te maken hebben met veiligheid en volksgezondheid.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: H. Vos

Ambtelijk: R. van Malten

Wat mag het kosten?

Realisatie binnen bestaande budgetten. Dit betreft met name interne uren.

5. Update hondenbeleid en -voorzieningen

Wat willen we bereiken?

Kostendekkend (via hondenbelasting) hondenbeleid en -voorzieningen die aansluiten bij de wensen van hondenbezitters en niet-hondenbezitters zodat zo min mogelijk overlast bestaat.

Wat doen we hiervoor?

1. Hondendichtheid per wijk bepalen.
2. Bestaand beleid evalueren.
3. Bestaande voorzieningen evalueren.
4. Beleid en voorzieningen zo nodig aanpassen.
5. Vervangingsinvesteringen doen.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Actuele en accurate gegevens over hondenbezit.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als het beleid en de voorzieningen kostendekkend zijn.
2. Als de voorzieningen aantoonbaar (enquête) beter zijn afgestemd zijn op de hondendichtheid per wijk en de behoeftes van de hondenbezitters en niet-hondenbezitters.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
					(x 1.000)		
Update hondenbeleid- en voorzieningen*				20			I
Totaal				20			

6. Uitvoeren boombeheerplan

Wat willen we bereiken?

Per 1 januari 2017 een aantoonbaar veilig bomenbestand binnen de kommen en langs belangrijke wegen buiten de kommen.

Behoud van de huidige snoeifrequentie voor de bomen buiten de kommen.

Wat doen we hiervoor?

1. Volgens vastgestelde boombeheerplan systematisch keuren van de bomen binnen de kom.
2. Uitvoeren van de maatregelen die volgen uit de keuringen.
3. Volgens het boombeheerplan jaarlijks een deel van de bomen in het buitengebied keuren en snoeien.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Behoud uren buitendienst voor het uitvoeren van de benodigde snoeiwerkzaamheden aan jonge bomen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als we aan het eind van ieder jaar de jaarlijkse werkzaamheden uit het boombeheerplan hebben uitgevoerd.
2. Als op 1 januari 2017 het bomenbestand binnen de kommen en langs belangrijke wegen buiten de kommen volledig op veiligheid is gecontroleerd en alle uit de controles voortvloeiende benodigde maatregelen zijn uitgevoerd (de bomen zijn dan aantoonbaar veilig).

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
1. Uitvoering boombeheerplan	28.000	64.500	64.500	65	65	65	S
Totaal	28.000	64.500	64.500	65	65	65	

7. Uitvoeren Wet Natuurbescherming

Wat willen we bereiken?

Voldoen aan de wet natuurbescherming bij het uitvoeren van het groenbeheer en het toetsen van ruimtelijke plannen en aanvragen voor vergunningen.

Wat doen we hiervoor?

1. In overleg met Peeltgemeenten een plan van aanpak voor de uitvoering van de wet opstellen.
2. Plan van aanpak uitvoeren.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Vaststelling en in werking treden van de wet (naar verwachting 1 maart 2016).
- Voldoende financiële middelen voor het uitvoeren van de taak. Onbekend is nog wat de kosten zijn omdat de consequenties van de wet nog niet inzichtelijk zijn.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als we op 1 juli 2016 een plan van aanpak hebben voor uitvoering van de wet Natuurbescherming.
2. Als we op 1 januari 2017 voldoen aan de wet Natuurbescherming.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

Financiële consequenties zijn nog niet bekend.

8. Riolering en Water

Wat willen we bereiken?

Op een doelmatige wijze zorgen voor een duurzame inzameling en verwerking van afvalwater, hemelwater en (overtollig) grondwater en een duurzaam beheer van het gemeentelijk rioolstelsel.

Wat doen we hiervoor?

Uitvoering geven aan het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2013-2017.

Meerjarenperspectief

1. Herinrichting Logtenstraat, betreft volledige herinrichting van het gedeelte Floraplein – Asterstraat, zodat een eenduidige Centrumring ontstaat. Riool vervangen van rotonde Floraplein – Prins Bernhardstraat incl. rioolstreng in de Prins Bernhardstraat. Opheffen rioolgemaal Tuinstraat (indien technisch mogelijk). Afkoppelen en infiltreren hemelwater. Voorbereiding van het project start in 2017, uitvoering aansluitend (2018).
2. Herinrichting Wilhelminastraat en Heesakkerweg (parallelweg). Volledige herinrichting van de Wilhelminastraat. Volledige herinrichting van de parallelweg Heesakkerweg (vanaf Wilhelminastraat – tot aan Rootweg). Riool vergroten in de Wilhelminastraat (vanaf Kerkstraat - tot Albert van Cuijkstraat) Riool vergroten in de parallelweg Heesakkerweg (vanaf Wilhelminastraat – tot Rootweg). Afkoppelen en infiltreren hemelwater. Voorbereiding van het project start in 2018, aansluitend volgt de uitvoering.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Breed draagvlak omwonenden en belanghebbenden (bij afkoppeling hemelwater).
- Tijdig en voldoende beschikbaar gesteld budget.
- Rioolvervanging Wilhelminastraat mag niet zonder rioolvervanging Heesakkerweg.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Herinrichting Logtenstraat: als minimaal 80% van de pandeigenaren meewerkt met het afkoppelen van regenwater. Dit gedeelte van de centrumring in overeenstemming is met de overige delen.
2. Herinrichting Wilhelminastraat en Heesakkerweg (Parallelweg):
  - Als minimaal 80% van de pandeigenaren meewerkt met het afkoppelen van regenwater.
  - Als kans op wateroverlast danwel water op straat in het centrumgebied van Asten afneemt.
  - Als de Wilhelminastraat is ingericht als gebiedsontsluitingsweg (in asfalt) naar het centrum.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
				(x 1.000)			
1. Herinrichting Logtenstraat*				510			I
2. Herinrichting Wilhelminastraat en Heesakkerweg*:							I
- Wilhelminastraat (van Kerkstr. - tot A.v. Cuijkstr.)					1.015		
- Wilhelminastraat (van A.v.Cuijkstr - tot Heesakkerweg)					180		
- Parallelweg Heesakkerweg					345		
Totaal				510	1.540		

De dekking van de kredieten is niet opgenomen in bovenstaand overzicht. Volstaan wordt met de totale kredieten per project. De dekking van de kredieten wordt hieronder toegelicht.

- Herinrichting Logtenstraat. Krediet bijgesteld € 335.000,= naar € 510.000,=, voornamelijk omdat het plan is doorgetrokken tot aan de Prins Bernhardstraat.
Krediet herinrichting Logtenstraat: € 510.000,=

Dekking: reserve centrumvisie € 140.000,=
onderhoud wegen € 25.000,=
openbare verlichting € 10.000,=
riolering € 335.000,=
Ten opzichte van de begroting wordt € 40.000,= meer gedekt uit de reserve centrumvisie en € 135.000,= meer uit riolering.
- Herinrichting Wilhelminastraat en Heesakkerweg Parallelweg.
  - Wilhelminastraat (vanaf Kerkstraat tot A. v. Cuijkstraat) krediet € 1.015.000,=.
Dekking: riolering € 760.000,=
onderhoud wegen € 105.000,=
openbare verlichting € 20.000,=
reserve eenmalige bestedingen € 130.000,=
  - Wilhelminastraat (vanaf A. v Cuijkstraat – tot Heesakkerweg) krediet € 180.000,=.
Dekking: onderhoud wegen € 90.000,=
openbare verlichting € 5.000,=
reserve eenmalige bestedingen € 85.000,=
  - Parallelweg Heesakkerweg krediet € 345.000,=.
Dekking: riolering € 325.000,=
onderhoud wegen € 20.000,=

Overige civiele projecten zijn opgenomen in Programma 4, doelstelling 1 'Verkeer en Vervoer' en doelstelling 2 'Wegen, Straten en Pleinen'. Enkele van deze projecten hebben ook een rioleringscomponent.

9. Uitvoering gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Wat willen we bereiken?

Een verdere verbetering in de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken en in de kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving.

Wat doen we hiervoor?

1. We brengen de landelijke basistaken die van de rijksoverheid overgedragen moeten worden onder bij de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB).
2. We maken afspraken met de ODZOB om de integrale handhaving te waarborgen met een zo hoog mogelijke kwaliteit, tegen zo laag mogelijke kosten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- De gemeenschappelijke regeling moet ervoor zorgen dat de kwaliteit tenminste hetzelfde blijft.
- De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant voldoet aan de Landelijke Kwaliteitscriteria.
- De uitvoering van de gemeenschappelijke regeling wordt tegen de laagst mogelijke kosten gerealiseerd.
- De integrale handhaving komt niet in het gedrang.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De kwaliteit van vergunningverlening en handhaving moet minimaal gelijk blijven.
2. De uitvoering moet tegen zo laag mogelijke kosten plaatsvinden.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: R. van Malten

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Kosten omgevingsdienst	169.416	210.338	210.338	210	210	210	S
Totaal	169.416	210.338	210.338	210	210	210	

4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling

Het programma Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling omvat grondexploitaties (grondbedrijf), economische ontwikkeling, infrastructuur en ruimtelijke ordening.

1. Verkeer en Vervoer

Wat willen we bereiken?

Een doelmatig, veilig en duurzaam functionerend verkeer- en vervoerssysteem door middel van het uitvoeren van het meerjarig uitvoeringsprogramma van het GVVP. Een goede bereikbaarheid van Asten binnen de regio.

Wat doen we hiervoor?

Beleidsprojecten:

1. Uitvoeren maatregelen GVVP. Dit tussentijdse budget is bedoeld om geen vertraging op te lopen tussen het vaststellen van het geactualiseerde GVVP en het beschikbaar zijn van de financiële middelen om te starten met de uitvoering. Een en ander wordt later rechtgetrokken bij het beschikbaar stellen van de daadwerkelijke financiële middelen voor uitvoering. Voor de lange termijn zijn meerdere budgetten benodigd die nu nog niet inzichtelijk zijn.

Meerjarenperspectief:

1. Herinrichting Logtenstraat, betreft volledige herinrichting van het gedeelte Floraplein – Asterstraat, zodat een eenduidige Centrumring ontstaat. Zie ook Riolering en Water (programma 3, doel 8).
2. Participeren in regionale/provinciale werkgroepen voor bereikbaarheid regio en Astense belangen vertegenwoordigen (bijv. opwaardering N279 en A67).

Uitvoeringsprojecten:

1. Herinrichting Burgemeester Wijnenstraat en omgeving, de daadwerkelijke herinrichting is in 2015 gestart en zal doorlopen tot en met het derde kwartaal van 2016.
2. Herinrichting Hoogstraat, in 2016 wordt gestart met de voorbereiding tot de herinrichting van de Hoogstraat. De intentie is om in 2017 met de uitvoering te starten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Vastgesteld geactualiseerd GVVP incl. uitvoeringsprogramma.
- Beschikbaar stellen van voldoende middelen.
- Beschikbaar stellen van voldoende uren.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De maatregelen uit het geactualiseerde GVVP zijn in 2016 uitgevoerd conform vastgesteld uitvoeringsprogramma.
2. Als er regionale projecten zijn geïnitieerd om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren.
3. Als de uitvoering van het project binnen de beschikbare tijd en middelen is uitgevoerd.
4. Als de voorbereiding van het project eind 2016 zover gevorderd is dat begin 2017 met de uitvoering van het project kan worden gestart.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens
Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
				(x 1.000)			
1. GVVP maatregelen*			50.000				I
2. Infrastructurele projecten verkeersveiligheid*		220.000	20.000				I
4. Herinrichting Burg. Wijnenstraat e.o.*	45.203	1.952.979					I
5. Herinrichting Hoogstraat*		485.000					I
Totaal	45.203	2.657.979	70.000				

De dekking van de kredieten is niet opgenomen in bovenstaand overzicht. Volstaan wordt met de totale kredieten per project. De dekking van de kredieten wordt hieronder toegelicht.

GVVP maatregelen en Infrastructurele projecten worden gedekt uit de reserve eenmalige bestedingen.

ACTUALISATIE RESERVE CENTRUMVISIE

De reserve centrumvisie is ter realisatie van uitvoering Centrumvisie en GVVP maatregelen in het centrum.

Op basis van de geraamde kredieten ten laste van de reserve centrumvisie kan de volgende prognose van de reserve centrumvisie gegeven worden:

Prognose reserve centrumvisie	
Stand reserve centrumvisie 31-12-2014	782.659,98
Nog te maken kosten ten laste van centrumvisie:	
Herinrichting Koningsplein 2015 en bocht	-131.000,00
Bocht Koningsplein en B. Wijnenstraat 2015	-50.000,00
Herinrichting Burg. Wijnenstraat 2015 restant dekking: (raming € 25.000,= uitgaven € 21.085,86).	-3.914,14
De overige uitgaven worden in 2016 verantwoord bij riolering, onderhoud wegen en openbare verlichting.	
Parkeren Koningsplein 2015	-52.000,00
Herinrichting Logtenstraat 2015	-100.000,00
Herinrichting Logtenstraat 2015 bijstelling krediet	-40.000,00
Incidentele subsidie voor informatie-kunstwerk van St. Gasten in Asten (najaars-tussentijdse rapportage 2015)	-6.300,00
Overige investeringen uitvoering centrumvisie	p.m.
Prognose centrumvisie na geraamde kredieten	399.445,84

2. Wegen, Straten en Pleinen

Wat willen we bereiken?

Zorgen voor een veilige inrichting en verantwoord onderhoud van het openbaar gebied.

Wat doen we hiervoor?

Uitvoeringsprojecten in voorbereiding:

1. Reconstructie/rehabilitatie van de Wolfsberg, Emmastraat vanaf de Rotonde Hemelberg tot de Julianastraat. Dit deel moet gerehabiliteerd worden. Tevens is de verlichting aan vervanging toe. Uit nader onderzoek blijkt dat de riolering niet aan vervanging toe is.

Meerjarenperspectief:

1. Reconstructie/rehabilitatie van de Jasmijnstraat, Lotusstraat, Klimopstraat en Palmstraat. Deze wegen moeten gerehabiliteerd worden. Tevens is de verlichting aan vervanging toe. Uit nader onderzoek blijkt dat de riolering niet aan vervanging toe is.
2. Herinrichting Logtenstraat, betreft volledige herinrichting van het gedeelte Floraplein – Asterstraat, zodat een eenduidige Centrumring ontstaat. Zie ook Riolering en Water (programma 3, doel 8).

Uitvoeringsprojecten:

1. Heerbaan, in 2015 is reeds gestart met de voorbereiding van de Heerbaan. De voorbereidende werkzaamheden zullen in 2016 doorgaan. De intentie is om in het laatste kwartaal van 2016 met de uitvoering te starten, nadat de werkzaamheden in de Burgemeester Wijnenstraat en omgeving zijn afgerond.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Beschikbaar stellen van voldoende middelen.
- Beschikbaar stellen van voldoende uren.

Wanneer zijn we tevreden?

1. De reconstructie van de Wolfsberg, Emmastraat is eind 2017 uitgevoerd. Voorbereiding is gestart in 2016.
2. De reconstructie van de Jasmijnstraat, Lotusstraat, Klimopstraat en Palmstraat is eind 2018 uitgevoerd. Voorbereiding is gestart in 2017.
3. Als de uitvoering van de herinrichting in 2016 kan starten.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

In 2015 is de reserve wegen omgevormd tot een voorziening. Het restant van de reserve is in de voorziening gestort.

In 2016 wordt er € 804.354,= in de voorziening wegen gestort. Dit is inclusief de besparing van € 50.000,= die in het project Ambitie, Taken, Geld is opgenomen. De storting neemt elk jaar met € 23.000,= toe als gevolg van areaaluitbreiding.

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
	(x 1.000)						
1. Reconstructie Wolfsberg, Emmastraat*			800.000				I
2. Reconstructie Palmstraat e.o.*				750			I
4. Onderhoud Heerbaan*	265	1.755.000					I
Storting voorziening onderhoud wegen		2.242.964	804.354	827	850	873	S
Totaal	265	3.997.964	1.604.354	1.577	850	873	

Uitvoeringsprojecten in voorbereiding:

1. Reconstructie Wolfsberg, Emmastraat.

Het krediet is verlaagd van € 1.270.000,= naar: € 800.000,=

Dekking: reserve onderhoud wegen € 40.000,=
openbare verlichting € 30.000,=
reserve eenmalige bestedingen € 730.000,=

Omdat ten opzichte van het vorige krediet geen onttrekking meer plaats vindt uit de voorziening riolering, wordt er € 625.000,= meer ten laste van de reserve eenmalige bestedingen gebracht.

Meerjarenperspectief

2. Reconstructie Palmstraat e.o. krediet € 750.000,=

Dekking: openbare verlichting € 50.000,=
reserve eenmalige bestedingen. € 700.000,=

3. Inspectie kunstwerken en onderhoud brug

Wat willen we bereiken?

Een betrouwbare, verantwoorde en veilige onderhoudstoestand van de civieltechnische kunstwerken.

Wat doen we hiervoor?

1. Inventarisatie en inspectie laten uitvoeren door gerenommeerd bedrijf (Quick scan) om de staat van het onderhoud te bepalen. Vervolg onderzoek laten uitvoeren door gerenommeerd bedrijf om de kans om aansprakelijk gesteld te worden te verkleinen.
2. De brug over de Astense AA (Molenhuisweg-Busserdijk/Berken) is naar aanleiding van inspectie aan onderhoud toe. De gemeente Deurne voert het onderhoud uit en de helft komt voor rekening van de gemeente Asten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Beschikbaar stellen van voldoende middelen.
- Beschikbaar stellen van voldoende uren.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als de inspectie van alle kunstwerken in het tweede half jaar van 2016 zijn uitgevoerd.

- Het onderhoud aan de brug over de Astense AA is in het eerste half jaar van 2016 uitgevoerd. De werkzaamheden worden door de gemeente Deurne voorbereid en uitgevoerd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens
Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
	(x 1.000)						
1. Inspectie kunstwerken*			20.000				
2. Onderhoud brug over de Astense Aa*			20.000				
Totaal			40.000				

4. Ruimtelijke Ordening

Wat willen we bereiken?

Zorgen voor actuele digitale bestemmingsplannen en andere juridische randvoorwaarden voor het ruimtelijk beheer en ontwikkeling van het hele grondgebied van Asten.

Wat doen we hiervoor?

- Bestemmingsplan buitengebied: actualiseren en digitaliseren.
- Planologisch verankeren van ruimtelijke ontwikkelingen in nieuwe bestemmingsplannen (zie afzonderlijke projecten onder andere onderdelen van dit programma). Uitgangspunt daarbij is dat het aantal bestemmingsplanprocedures zoveel mogelijk wordt beperkt door meerdere ontwikkelingen bijeen te voegen in een veegplan en dit in één keer in procedure te brengen.
- Verwerken ruimtelijk beleid in bestemmingsplannen, onder andere het gewijzigde provinciaal beleid (doorlopend), mede om te komen tot een duurzame veehouderij/transitie van de landbouw.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoen aan Wet ruimtelijke ordening (Wro) en aan digitale verplichtingen van de Wro.
- Gunstige uitslag van eventuele inspraak-/zienswijzen- en beroepsprocedures.
- Voldoende budget voor actualisering bestemmingsplan buitengebied.
- Voldoende inzet/inspanningen ontwikkelende partijen.

Wanneer zijn we tevreden?

- Bestemmingsplan buitengebied (digitaal): vaststelling in 2016.
- Ontwikkeling veegplannen: vaststelling veegplan 3 in kwartaal 3-2016. Opstarten veegplan 4 in kwartaal 3-2016. Evaluatie systematiek veegplannen in kwartaal 4-2016.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. Huijsmans / J. van Bussel / T. Martens
Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
				(x 1.000)			
1. Actualiseren bestemmingsplan buitengebied*	0	80.000					I
Totaal	0	80.000					

5. Volkshuisvesting

Wat willen we bereiken?

1. Behouden en versterken van de vitaliteit in de drie kernen.
2. Laten bouwen naar behoefte, herijken bouwplannen op kwaliteit.
3. Kwaliteitsslag: aandacht voor jongeren, senioren en zorgvragers.
4. Ruimte voor differentiatie en participatie.
5. Stimuleren lang zelfstandig blijven wonen.
6. Gemeente en haar partners maken afspraken.

Wat doen we hiervoor?

A. Uitvoering geven aan het gemeentelijk woningbouwprogramma 2014 t/m 2023:

Nieuwbouw

- Binnen lopende projecten (totale capaciteit ca. 590 woningen):
  - in uitvoering:
    - Asten - Loverbosch 1a
    - Heusden - Smits 1a
    - Heusden - Antoniusstraat 12
    - Heusden - Vorstermansplein (locatie Hartman)
  - gereed voor uitvoering:
    - Asten - Prins Bernhardstraat 59 (Het Oude Vat)
    - Asten - Burgemeester Wijnenstraat (locatie Thijssen)
  - in voorbereiding:
    - Asten - Koningsplein (Bartholomeus)
    - Asten - Loverbosch 1b
    - Asten - Mercuriusstraat/Ommelseweg
    - Asten - Emmastraat/Julianastraat
    - Asten - Ceresstraat
    - Asten - Linderweg/hoek Asterstraat
    - Heusden - Voorste Heusden 20-24
    - Heusden - Pastoor Arnoldstraat (locatie Unitas)
    - Ommel - De Loo 2
    - Ommel - Kluisstraat naast 19
    - Ommel - Kloosterstraat 8 (locatie Kaag).
- Binnen in ontwikkeling zijnde kleine particuliere initiatieven (totale capaciteit ca. 40 woningen).
- Binnen nog te zoeken nieuwe woningbouwlocaties (totale capaciteit ca. 250 woningen).

Bestaande bouw

- Herstructureren bestaande woningvoorraad.

B. Opstelling / actualisering van prestatieafspraken met Bergopwaarts en woCom.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Overeenstemming binnen regio in kader van regionale woningbouwafspraken.
- Instemming van de provincie in kader van duurzame verstedelijkingsafspraken.
- Gunstige uitslag van eventuele bezwaar-/beroepsprocedures.
- Het aanbod van woningen sluit aan op de vraag in de markt.
- Voldoende ambtelijke capaciteit.
- Voldoende inzet/inspanningen door ontwikkelende partijen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als in 2016 circa 85 woningen worden opgeleverd.
2. Als de prestatieafspraken met Bergopwaarts en Wocom in 2016 zijn geactualiseerd dan wel vernieuwd.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens / J. Huijsmans / J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

Kosten en opbrengsten van de projecten worden in het grondbedrijf verwerkt. Zie paragraaf 4 Grondbeleid.

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Resultaat grondbedrijf		60.000	-1.235.000	60	60	-570	I
Totaal	0	60.000	-1.235.000	60	60	-570	

6. Plattelandsontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Door middel van een ruimtelijk beleid voor het buitengebied zorgen voor een prettige en gezonde leefomgeving voor de inwoners van Asten, een goed en duurzaam ondernemersklimaat, een duurzame veehouderij, een recreatief aantrekkelijke gemeente met robuuste natuur en een aantrekkelijk landschap.

Wat doen we hiervoor?

1. Participeren in het Peelnetwerk, en afstemmen van ruimtelijk beleid voor het buitengebied/plattelandsontwikkeling in het Intergemeentelijk Afstemmingsoverleg (IGA) met de Peelgemeenten.
2. Participeren in de projecten van de Uitvoeringscommissie Groote Peel en een trekkersrol vervullen met betrekking tot de projecten fietsroute 'Rondje Peel' met aandacht voor aanwezige cultuurhistorie (in combinatie met Life+), aanleg fietsverbinding Heusden - Neerkant met ommetjes, realisatie nieuwe natuur EHS, structuurverbetering melkrundveehouderij.
3. Participeren in het overlegorgaan Nationaal Park.
4. Stimuleren dialooggesprekken tussen boer - burger.
5. Samen met dorpsraad Heusden en ZLTO opstellen van een plan van aanpak (gebiedsprofiel Heusden-zuid) voor het oplossen van bestaande (agrarische) knellocaties, het voorkomen van nieuwe knellocaties en het verbeteren van leefomgeving door o.a. het terugdringen van bestaande fijn stof- en geuroverschrijdingen.
6. Opstellen van een gebiedsprofiel voor Diesdonk indien bewoners en bestuur hier behoefte aan hebben.
7. Ontwikkelen van een beleid voor vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing na het opstellen van gebiedsprofiel en het verwerken ervan in het bestemmingsplan.

8. Ontwikkelen van beleid voor mestverwerking en het verwerken daarvan in het bestemmingsplan.
9. Afronding van EVZ (Ecologische Verbindingszone) Eeuwelse Loop via kavelruil.
10. Participeren in planvorming EVZ Astense Aa resterende gedeelte (4-5 km).
11. Participeren in planvorming natuurvriendelijke oevers Aa.
12. Participeren in STIKA regeling Stimuleringskader Groen/blauwe diensten) voor aanleg en onderhoud nieuwe natuur.
13. Beschikbaar stellen van subsidiebedragen voor projecten gericht op kwaliteitsverbetering in het buitengebied uit het Fonds kwaliteitsverbetering buitengebied.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Overeenstemming met wet-, regelgeving en ruimtelijk beleid.
- Toereikend budget en ambtelijke capaciteit.
- Maatschappelijke betrokkenheid.
- Zorgvuldige communicatietrajecten en indien nodig mediationtrajecten ten behoeve van de relatie boer-burger.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als in 2016 een bestek is opgesteld voor de inrichting van de recreatieve fietsroute Rondje Peel en de benodigde Omgevingsvergunningen zijn verleend.
2. Als in 2016 het plan van aanpak is vastgesteld naar aanleiding van het gebiedsprofiel Heusden-zuid om te komen tot een zorgvuldige veehouderij in samenspraak met de omgeving, met aandacht voor evenwicht in gezonde leefomgeving en landbouw.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: T. Martens

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
				(x 1.000)			
1 t/m 13. Plattelandsontwikkelingsbudget*	1.454.954	1.866.250	40.000	40	40	40	I
Totaal	1.454.954	1.866.250	40.000	40	40	40	

7. Vrijetijdssector

Wat willen we bereiken?

De vrijetijdssector (toerisme en recreatie) is een belangrijke economische pijler van Asten. Het stimuleren van de sector moet zorgen voor een economische impuls door onder meer een verbreding van het aanbod en door de verbetering van de synergie binnen de sector.

Wat doen we hiervoor?

1. Met de Peelgemeenten en partijen als het Peeln netwerk en de stichting Peelpromotie invulling geven aan samenwerking in de vrijetijdssector op basis van de afspraken zoals die in het bestuurlijk overleg Economie de Peel worden vastgelegd.
2. Uitvoering geven aan een toeristisch-recreatief uitvoeringsprogramma 2015 - 2018 samen met de toeristische sector. Het uitvoeringsprogramma benoemt en geeft uitvoering aan de doelen die de vrijetijdssector en de gemeente gezamenlijk gaan oppakken.

3. Samen met de VVV Asten en de toeristische sector beleid voor een nieuw systeem van toeristische bewegwijzering opstellen en daar uitvoering aan geven.
4. Het bestemmingsplan Prinsenmeer opstellen en vaststellen, zonder daarin de mogelijkheid voor de huisvesting van arbeidsmigranten op te nemen. Voor de huisvesting van arbeidsmigranten op Prinsenmeer gaat de Oostappen Groep een aanvraag voor tijdelijke vergunning (maximaal 10 jaar) op basis van de Wabo voorbereiden.
5. Subsidieverlening aan VVV Asten en Klok & Peel Museum Asten waarbij actief wordt gestuurd op de in de overeenkomst vastgelegde doelstellingen.
6. Nieuwe afspraken met VVV Asten en Klok en Peel Museum Asten maken die betrekking hebben op het subsidieprogramma recreatie en toerisme 2017 - 2020.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Goede samenwerking met Peeltgemeenten.
- Het huidige Beleidsplan Recreatie en Toerisme gemeente Asten en het uitvoeringsprogramma 2015 - 2018 zijn de basis voor alle activiteiten.
- Goede samenwerking met het Klok & Peel Museum, VVV Asten en ondernemers in de vrijetijdssector.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als er in 2016 een solide gemeentelijke peelsamenwerking is ontstaan in de vrijetijdssector en andere (markt)partijen zijn daar op aangehaakt.
2. Als in 2016 i.s.m. VVV Asten uitvoering wordt gegeven aan het uitvoeringsprogramma voor de periode 2015 - 2018.
3. Als er in 2016 een nieuw toeristisch bewegwijzeringssysteem is geïmplementeerd dat draagvlak heeft bij de toeristische sector.
4. Als het bestemmingsplan Prinsenmeer uiterlijk 31 december 2016 door de raad is vastgesteld.
5. Als er in 2016 nieuwe overeenkomsten zijn afgesloten met VVV Asten en Klok & Peel Museum Asten t.b.v. de subsidieperiode 2017 - 2020.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
1. Subsidie museum	217.919	221.733	225.613	226	226	226	S
1. Subsidie VVV Asten	56.788	57.689	58.605	59	59	59	S
2. Toerisme en recreatie	21.829	15.000	15.000	15	15	15	S
Totaal	296.536	294.422	299.218	299	299	299	

8. Detailhandel en Horeca

Wat willen we bereiken?

Een attractief, 'schoon, heel en veilig' centrum waar zowel bewoners, ondernemers, gebruikers en de gemeente in samenwerking de aantrekkingskracht van het centrum versterken. Daarnaast dienen evenementen als de kermis een aanzuigende werking te hebben voor het centrum. Centrummanagement Asten speelt daarin een belangrijke rol. Centrummanagement verbindt deze partijen en levert een grote bijdrage aan deze doelstelling door onder meer de gemeenschappelijke deelname aan het Keurmerk Veilig Ondernemen traject en de coördinatie van koopzondagen en andere evenementen.

Wat doen we hiervoor?

1. Deelnemen als adviseur in Algemeen Bestuur van Centrummanagement Asten.
2. Deelnemen in de Werkgroep Leegstand van Centrummanagement Asten.
3. Subsidieverlening aan Centrummanagement Asten waarbij actief wordt gestuurd op de in de overeenkomst vastgelegde doelstellingen.
4. Nieuwe afspraken met Centrummanagement Asten maken die betrekking hebben op het subsidieprogramma recreatie en toerisme 2017 - 2020.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Als de raad eind 2015, op basis van een evaluatie, besluit om door te gaan met het innen van reclamebelasting bij ondernemers in het centrum van Asten.
- Met de opbrengsten uit de reclamebelasting wordt het ondernemersfonds van Centrummanagement Asten gevoed. Deze belastingheffing dekt de nieuwe uitgaven.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als er een nieuwe overeenkomst is afgesloten met Centrummanagement Asten t.b.v. de subsidieperiode 2017 - 2020.
2. Als Centrummanagement Asten een aantoonbaar verbindende factor blijft spelen tussen partijen (horeca, detailhandel, vastgoedeigenaren) in het centrum van Asten en aanjager blijft van economische ontwikkelingen.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
1. Kosten centrummanagement	31.000	31.000	31.000	31	31	31	S
1. Reclamebelasting	-30.600	-31.000	-31.000	-31	-31	-31	S
Algemeen budget EZ	10.000	10.000	10.000	10	10	10	S
Totaal	10.400	10.000	10.000	10	10	10	

9. Industrie, Handel en Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Een bedrijventerreinenaanbod van een hoge kwaliteit met een modern, dynamisch en duurzaam imago. Bedrijventerreinen met voldoende ruimte en een gevarieerd aanbod van geschikte vestigingsmogelijkheden voor bedrijven in diverse ontwikkelingsstadia.

Wat doen we hiervoor?

1. In gesprek gaan met ondernemers op bestaande bedrijventerreinen om parallel aan de herstructurering van de openbare ruimte ook verbeteringen aan te brengen aan de private kavels (continu proces).
2. Meewerken aan - en actief stimuleren van - ruimtelijke plannen van ondernemers die bijdragen aan de herstructurering van kavels op de bestaande bedrijventerreinen (continu proces).
3. We gaan het bedrijventerrein Florapark verder bouwrijp maken zodat bedrijven er in het tweede kwartaal 2016 kunnen beginnen met de bouw van hun nieuwe pand.
4. We gaan de gesloten reserveringsovereenkomsten met bedrijven die zich willen vestigen op Florapark omzetten in koopovereenkomsten.

5. We gaan in verder in gesprek met kandidaat-kopers voor kavels op Florapark over de (on)mogelijkheden tot verplaatsing, waarbij het vastgestelde uitgiftebeleid als uitgangspunt geldt.
6. We monitoren de uitgifte van kavels op Florapark zorgvuldig en indien de verkoop sneller verloopt dan voorzien, treffen we voorbereidingen om te komen tot ontwikkeling van nieuwe industriegrond.
7. We maken samen met de ondernemers een plan (voor december 2016) waaruit blijkt of de twee bedrijven aan de Kanaalweg kunnen uitbreiden gecombineerd met een kwaliteitsverbetering van de omgeving.
8. We geven invulling aan de in 2015 vastgestelde samenwerking op EZ-gebied tussen Peelgemeenten.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Uitvoering conform de Visie Bedrijventerreinen, de Structuurvisie Bedrijventerreinen, de bestemmingsplannen voor bestaande bedrijventerreinen en het bestemmingsplan Florapark;
- Voldoende draagvlak bij ondernemers;
- Beroepsprocedures tegen het bestemmingsplan Florapark mogen niet leiden tot vertraging;
- Er ligt een relatie tussen het opstarten van potentiële herstructureringsprojecten en de uitgifte van kavels op Florapark. Uitgifte van nieuwe bedrijfsgrond dient ook als doel om herstructureringskansen op de achterblijvende kavels te vergroten;
- Het plan Kanaalweg moet draagvlak hebben bij alle betrokken partijen (omwonenden, waterschap, gemeente en provincie);
- Bereidheid Peelgemeenten om EZ-samenwerking met elkaar te intensiveren en te bekrachtigen via formele besluiten door de gemeenten.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als beroepsprocedures tegen het bestemmingsplan Florapark niet leiden tot vertraging.
2. Wanneer tenminste 1/3 deel van het bedrijventerrein Florapark is verkocht (circa 2,3 ha.).
3. Als er eind 2016 een voor ondernemers op de Kanaalweg, omwonenden, gemeente, waterschap, provincie en andere belangenorganisaties ruimtelijk en financieel aanvaardbaar plan ligt om de bedrijven uit te breiden in combinatie met een kwaliteitsverbetering in de omgeving.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: T. Koolen

Wat mag het kosten?

Kosten en opbrengsten van het project Florapark zijn in het grondbedrijf verwerkt. Zie paragraaf 4 Grondbeleid.

5. Financiën

Het programma Financiën omvat de algemene uitkering gemeentefonds, belastingopbrengsten en de algemene baten en lasten.

1. Algemene uitkering

Wat willen we bereiken?

De effecten van de algemene uitkering vertalen in de meerjarenbegroting.

Wat doen we hiervoor?

1. De circulaire van het Rijk vertalen in de begroting van de gemeente Asten.
2. Financiële effecten van aangekondigde maatregelen die nog niet zijn opgenomen in circulaire van het Rijk zichtbaar maken.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Voldoende informatie om de financiële effecten te kunnen bereiken.
- Informatie op tijd beschikbaar om meerjarig bij te kunnen sturen.

Wanneer zijn we tevreden?

1. Als de financiële consequenties van de algemene uitkering bekend zijn en verwerkt zijn in de meerjarenbegroting 2016-2019.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

Ambtelijk: D. van Zwet

Wat mag het kosten?

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens de normeringssystematiek (trap op trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering.

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018 (x 1.000)	2019	I/S
Algemene uitkering meerjarig	-12.559.653	-11.346.598	-11.913.193	-11.614	-11.489	-11.535	S
Totaal	-12.559.653	-11.346.598	-11.913.193	-11.614	-11.489	-11.535	

2. Sluitende Meerjarenbegroting

Wat willen we bereiken?

Het doel is om te komen tot minimaal een sluitende begroting 2016.

Wat doen we hiervoor?

1. Dekkingsplan maken voor de meerjarenbegroting 2016 - 2019.
2. Wensen en bedenkingen met betrekking tot de Voorjaarsnota 2015 verwerken in de meerjarenbegroting 2016 - 2019.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Richtinggevende uitspraken van de raad over te maken keuzes.
- Iedere afdeling moet zijn bezuinigingstaakstellingen uit de Voorjaarsnota 2015 realiseren.

Wanneer zijn we tevreden?

1. In november 2015 heeft de raad een sluitende begroting 2016 vastgesteld.
2. In juli 2016 heeft de raad inzicht in de meerjarenbegroting 2017 - 2020.

Wie is verantwoordelijk?

Bestuurlijk: J. van Bussel

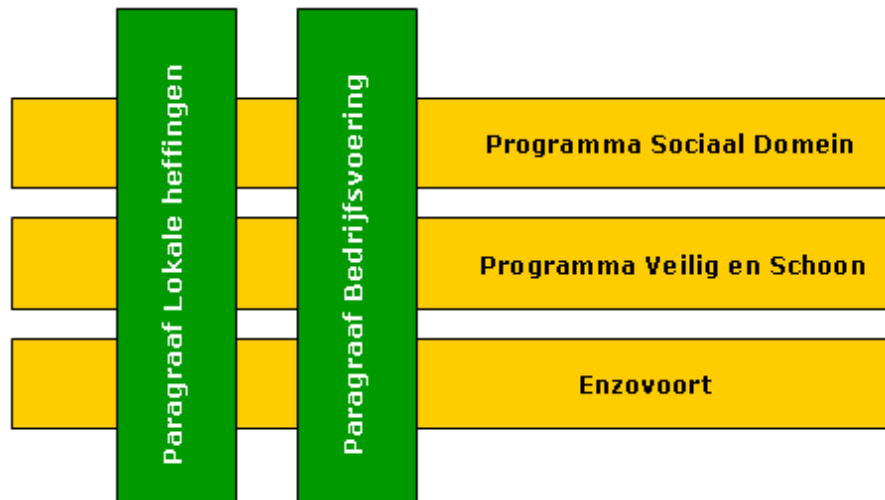
Ambtelijk: D. van Zwet

Wat mag het kosten?

Meerjarenbegroting				
Programma	2016	2017	2018	2019
Saldo	538.333	483.256	263.966	143.898

Paragrafen

De paragrafen geven een 'dwarsdoorsnede' van het programmaplan, gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat vooral om onderdelen waarbij sprake kan zijn van een grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Over deze onderdelen is in het programmaplan informatie te vinden, maar deze informatie is versnipperd.

Doel van de paragrafen is de raad een instrument te geven om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te kunnen controleren.

In dit hoofdstuk zijn de onderstaande paragrafen opgenomen:

1. **Lokale heffingen**
Deze paragraaf geeft een beeld van het beleid op alle heffingen, de inkomsten daaruit en de effecten voor burgers en bedrijven.
2. **Weerstandvermogen**
In deze paragraaf geeft de gemeente aan hoe robuust de begroting is wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet.
3. **Bedrijfsvoering**
Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Het college maakt met deze beschrijving inzichtelijk dat er doelmatig, doeltreffend en klantgericht wordt gewerkt aan de uitvoering van de programma's.
4. **Grondbeleid**
Deze paragraaf geeft de visie aan op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de programmadoelen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting en economische ontwikkeling.
5. **Onderhoud kapitaalgoederen**
Deze paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van het beleid en het beheer en onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen (wegen, riolering, gebouwen en dergelijke).
6. **Financiering**
Deze paragraaf geeft weer hoe de treasuryfunctie van de gemeente is ingericht.
7. **Verbonden partijen**
In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze (beleidsmatig en financieel) de gemeente verbonden is met externe partijen om bepaalde beleidsdoelen te verwezenlijken.

8. Sociaal Domein

In deze paragraaf wordt een totaal overzicht gegeven van de budgetten van het sociaal domein.

1. Lokale heffingen

De lokale heffingen en belastingen

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Eigenaren van woningen en niet-woningen en gebruikers van niet-woningen betalen belasting op basis van de WOZ-waarde van de onroerende zaak waarvan zij eigenaar zijn of die zij gebruiken. Voor de belastingaanslagen in 2016 is de WOZ-waarde per 1 januari 2015 bepalend.

Rioolheffing

Eigenaren van een onroerende zaak die direct of indirect is aangesloten op het gemeentelijk riool moeten rioolheffing betalen. De heffing is ter dekking van de rioolkosten. Een verschil tussen kosten en opbrengsten in verband met riool wordt verrekend met de voorziening riolering. In 2012 is het Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2017 (GRP) vastgesteld voor de periode 2013 - 2017. In het GRP wordt naast de zorgplicht voor afvalwater ook aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan de zorgplicht voor hemelwater en grondwater. In 2016 wordt uitvoering gegeven aan het GRP.

Afvalstoffenheffing

Gebruikers van woningen in de gemeente Asten betalen afvalstoffenheffing ter dekking van de kosten voor afvalverwijdering en -verwerking. Dit gebeurt door middel van een vast bedrag en een afzonderlijke heffing per lediging van een container en een heffing voor het aanbieden van afval bij de milieustraat.

Doordat de begrote onttrekking uit de voorziening in 2016 fors lager is dan in 2015, zou dit leiden tot hogere tarieven. Om de tarieven in 2016 gelijk te houden aan 2015 is besloten om de onttrekking uit de voorziening in 2016 vast te stellen op € 136.000,=. De hoogte van de voorziening is hierna nihil. Vanaf 2017 kan dus niet veel meer uit de voorziening onttrokken worden. De verwachting is dat door dalende kosten in 2017 het tarief 2016 ook in 2017 gehandhaafd kan blijven.

Leges

Voor de levering van producten en diensten worden leges geheven. De hoogte van sommige leges wordt landelijk bepaald. Bij de bepaling van de overige leges wordt onder andere rekening gehouden met de kostprijs, politieke overwegingen en de hoogte van de tarieven van omliggende gemeenten. Op basis van de voorjaarsnota 2015 zijn een aantal leges en tarieven verhoogd.

Toeristenbelasting

Het doel van toeristenbelasting is om de extra kosten van openbare voorzieningen die verblijf van recreanten met zich meebrengt te verhalen op de personen die gebruik maken van de overnachtingsmogelijkheden. Toeristenbelasting wordt geheven per persoon per overnachting in verblijfsaccommodaties (campings, hotels, bed & breakfast enzovoort).

Bij de toeristenbelasting wordt een onderscheid gemaakt in een toeristenbelastingtarief voor hotels, bed & breakfast en daaraan gelijk gestelde accommodaties en een tarief voor overige accommodaties.

Hondenbelasting

Het doel van het hondenbeleid is vooral gericht op het verminderen van overlast. Het uitgangspunt is dat het hondenbeleid budgettair neutraal is. Dit betekent dat de hondenbelasting gelijk moet zijn aan de kosten voor maatregelen die de overlast moeten verminderen (hondentoiletten, hondenuitlaatstroken, hondenwachter en overige kosten). Voor honden in het buitengebied hoeft geen hondenbelasting betaald te worden.

Reclamebelasting

De reclame-belasting is – net als bijvoorbeeld de OZB en de toeristenbelasting – een vrij besteedbare heffing. De opbrengst van de reclamebelasting wordt in Asten echter ingezet voor structurele financiering van het ondernemersfonds Asten-centrum van Centrummanagement Asten. Uit dit ondernemersfonds worden de kosten betaald van onder andere de uitbouw van activiteiten ter versterking van de economische aantrekkelijkheid van het centrum van Asten, middels publiek aantrekkende activiteiten, activiteiten op het gebied van veiligheid(-sbeleving) en de promotie en marketing van het centrum van Asten.

Overige heffingen en rechten

- Voor het begraven op en het onderhouden van de openbare begraafplaats worden lijkbezorgingsrechten geheven.
- Marktgeden worden geheven voor het innemen van een standplaats op de tweewekelijkse markt.

Kwijtscheldingsbeleid

Ter bestrijding van armoede voert de gemeente Asten een actief kwijtscheldingsbeleid. Wanneer een burger op grond van een laag inkomen de gemeentelijke belastingen moeilijk kan betalen, kan een verzoek om kwijtschelding ingediend worden. Voorbeelden van burgers die voor kwijtschelding in aanmerking komen, zijn huishoudens die uitsluitend zijn aangewezen op een bijstandsuitkering of AOW-uitkering en zonder enig vermogen.

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een maximaal aantal ledigingen.

Opbrengsten lokale belastingen en heffingen

Tarieven 2016

Tarieven	Werkelijk 2014	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2016
OZB (in procenten van de WOZ-waarde)			
- Eigenaar woning	0,0973%	0,1065%	0,1129%
- Eigenaar niet-woning	0,1504%	0,1625%	0,1751%
- Gebruiker niet-woning	0,1281%	0,1312%	0,1414%
- Gemiddelde waarde woning	264.000	264.000	261.000
Rioolheffing (per aangesloten perceel)			
- Eigenaar	178,00	192,00	207,00
- Kwart tarief		48,00	52,00
- Gebruiker (per volle 500 m3 afgevoerd afvalwater > 500 en < 15.000 m3)	157,85	160,60	281,40
- Gebruiker (per volle 500 m3 afgevoerd afvalwater > 15.000 m3 water)	79,25	80,64	82,20
Afvalstoffenheffing			
- Vastrecht	47,40	56,88	57,84
- 140 liter container rest	8,28	8,40	8,64
- 140 liter container GFT	1,08	1,08	1,08
- 40 liter container rest	3,96	4,20	4,32
- 25 liter container GFT	0,48	0,36	0,48
Leges (diverse tarieven)			
- Paspoort vanaf 18 jaar	50,35	67,10	68,30
- Rijbewijs	38,48	38,45	39,15
- Omgevingsvergunning van € 246.000,- bouwkosten	5.904,00	6.765,00	6.883,00
Toeristenbelasting (per overnachting)			
- Hotel	2,00	2,05	2,05
- Bed & Breakfast en daaraan gelijk gestelde accommodaties	2,00	2,05	2,05
- Overige accommodaties	1,25	1,30	1,30
Hondenbelasting			
- Voor de 1e hond	74,40	74,40	69,24
- Voor de 2e hond	95,40	95,40	88,68
- Voor de 3e en volgende hond	126,00	126,00	117,12
- "Kenneltarief"	172,80	172,80	160,68

De definitieve tarieven 2016 worden door de raad vastgesteld bij de besluitvorming over de verschillende verordeningen.

Opbrengsten

Programma	werkelijk 2014	begroting 2015 na wijziging	begroting 2016
Hondenbelasting	-81.037	-79.125	-75.543
Reclamebelasting	-30.600	-31.000	-31.000
Toeristenbelasting	-501.066	-553.530	-557.530
OZB	-3.013.348	-3.154.602	-3.324.446
Leges omgevingsvergunningen	-400.798	-646.500	-646.500
Leges burgerzaken	-282.033	-284.580	-316.538
Rioolheffing	-1.385.650	-1.478.977	-1.602.355
Afvalstoffenheffing	-802.910	-860.423	-866.371
Totaal	-6.497.441	-7.088.738	-7.420.284

De totale opbrengst van de onroerende-zaakbelasting stijgt met het inflatiepercentage van 1,75% (exclusief nieuw- en verbouw), conform de uitgangspunten begroting 2016. De OZB opbrengst wordt berekend door de totale WOZ waarde te vermenigvuldigen met

het tarief. Waardestijgingen of –dalingen hebben geen gevolgen voor de totale opbrengst omdat het tarief wordt gecorrigeerd. Daarnaast stijgt de opbrengst OZB met 3,0% naar aanleiding van de uitkomsten bij de voorjaarsnota 2014.

Het tarief voor rioolheffing worden verhoogd met 6% per jaar voor de periode 2014-2017, dit is exclusief inflatie (1,75%). Dit is conform het gemeentelijk rioleringsplan 2013-2017. De totale verhoging 2016 is derhalve 7,75%.

Het vaste tarief 2016 voor de afvalstoffenheffing is gelijk gehouden aan het tarief voor 2015 verhoogd met het inflatiepercentage. De variabele tarieven zijn gebaseerd op de variabele kosten en het aantal te verwachten ledigingen. Vanaf 2014 worden verschillende tarieven gehanteerd voor het ledigen van een container gft- en restafval.

De verwachte opbrengst toeristenbelasting 2016 is nagenoeg gelijk gehouden aan die van 2015. De verwachting is dat het aantal overnachtingen in 2015 gelijk zal blijven aan die van 2014 en dat door een intensievere controle op de toeristenbelasting een hogere opbrengst van € 30.000,= wordt gerealiseerd.

De tarieven voor de hondenbelasting zijn gedaald met 7% ten opzichte van de tarieven van 2015. Oorzaak hiervan is een stijging van het aantal honden binnen de gemeente en een daling van de kosten die vallen onder de hondenbelasting.

Lokale lastendruk

Hieronder is de lokale lastendruk per woonruimte berekend (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing). Het tarief afvalstoffenheffing (variabel) is gebaseerd op een gemiddeld aantal ledigingen van een grote container. Het tarief OZB is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een woning.

Lokale lastendruk	Werkelijk 2014	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2016
Gebruiker			
Afvalstoffenheffing (variabel)	71,64	64,20	65,88
Afvalstoffenheffing (vast)	47,40	56,88	57,84
Totaal gebruiker	119,04	121,08	123,72
Eigenaar			
OZB	256,87	281,16	294,67
Rioolheffing	178,00	192,00	207,00
Totaal eigenaar	434,87	473,16	501,67
Totaal eigenaar en gebruiker	553,91	594,24	625,39

Vanaf 2014 worden verschillende tarieven gehanteerd voor een lediging voor GFT- en restafval. Het gemiddeld aantal ledigingen in 2015 is 12. Voor 2016 wordt uitgegaan van 12 ledigingen (5 GFT- en 7 restafval). Er wordt van uitgegaan dat in 2015 een verschuiving tussen de containers rest en GFT door de prijsdifferentiatie heeft plaatsgevonden.

De OZB-eigenaren stijgt met 4,80%, dit is gebaseerd op 3,00% stijging conform de voorjaarsnota 2014 en 1,75% prijsindexatie.

De lokale lastendruk in 2016 is € 625,39. Dit is ten opzichte van 2015 een stijging van € 31,15 of 5,24%.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente. Hoe hoog het weerstandsvermogen zou moeten zijn is niet exact aan te geven. De omvang is afhankelijk van de (financiële) risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden. De definitie van een risico = kans x effect.

In het kader van de begroting betekent een risico de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.

Risicomanagement

Risico's zijn onlosmakelijk verbonden met menselijk handelen. Elke organisatie zal risico's moeten nemen om zijn doelen te realiseren. Met een structurele aanpak van risicomanagement krijg je als organisatie grip op het beheersen van risico's. In 2013 is de "nota risicomanagement Gemeente Asten" door de raad vastgesteld. Hiermee heeft de raad de kaders omtrent risicomanagement vastgesteld. Deze kaders zijn de basis voor deze paragraaf. Vanaf de begroting 2014 is het risicomanagementproces conform deze nota opgenomen in de Plan-Do-Check-Act cyclus van de gemeente Asten.

Met als doel:

Beter inzicht krijgen in de risico's die de gemeente loopt, in de beheersmaatregelen en in de financiële vertaling van de risico's in relatie tot het weerstandsvermogen.

En als subdoelen:

- Op een gestructureerde wijze invulling geven aan de paragraaf weerstandsvermogen.
- In de primaire processen risico's beheersen.

Weerstandsvermogen

Om een uitspraak te kunnen doen over de mate waarin de gemeente Asten financiële tegenvallers kan opvangen is inzicht nodig in:

1. De risico's: een risico is de kans op een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de gemeente, waarvoor geen dekking aanwezig is.
2. De buffer: hoe groot is onze "spaarpot" om deze risico's op te kunnen vangen?

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

In het vervolg van deze paragraaf zijn deze 3 elementen berekend.

Onderdeel 1: berekening benodigde weerstandscapaciteit (risico's)

Voor de begroting 2016 zijn de op dat moment bekende risico's geïnventariseerd. Dus het onderstaande overzicht van de risico's kijkt vooruit naar tweede helft 2015 en naar

2016. Op basis van deze inventarisatie is een lijst samengesteld met de onderkende risico's en de eventuele aanwezige beheersmaatregelen. Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans van het optreden van het risico en de financiële impact indien het risico zich voor doet. Elk risico is vertaald in geld, dus bijvoorbeeld ook een risico op imago schade. Het indelen in kansklasse en financieel gevolg klasse leidt tot de risicoscore.

Risicoscore = inschaling kans x inschaling financieel gevolg.

Hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor beheersing van het risico.

We onderscheiden zoals in onderstaande risicomatrix zichtbaar, drie categorieën:

- Categorie rood: risicoscore is 15 punten of meer.
- Categorie oranje: risicoscore is 5 t/m 14 punten.
- Categorie groen: risicoscore is 1 t/m 4 punten.

Alleen de risico's van de categorie rood en oranje noemen we financieel materieel en tellen mee in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De categorie rood risico's worden extra gemonitord door het risico en de beheersmaatregelen op te nemen in het jaarplan van de betreffende afdeling en elk kwartaal te volgen.

De risicomatrix ziet er als volgt uit:

		IMPACT				
K A N S	Klasse	Minder dan € 20.000	Tussen € 20.001 en € 50.000	Tussen € 50.001 en € 200.000	Tussen € 200.001 en € 400.000	Meer dan € 400.001 (*)
		score 1	score 2	score 3	score 4	score 5
	Zeer groot Vaker dan 1x/jaar score 5 90%	10, 21	20, 22, 23	4, 6, 7, 8	1	
	Groot 1x per 1-2 jaar score 4 70%		15	12, 14, 17	9	3, 5
	Gemiddeld 1x per 2-5 jaar score 3 50%		24, 26, 29	16, 18, 19	11	2
	Klein 1x per 5-10 jaar score 2 30%					13, 28
	Zeer klein Minder dan 1x per 10 jaar score 1 10%					25, 27, 30

(*) In de berekening van het bedrag per risico in onderstaande 2 tabellen wordt voor de klasse gerekend met het gemiddelde bedrag behorende bij de categorie. Bij score 5 wordt als gemiddelde € 700.000 aangehouden (gemiddelde van € 400.000 - € 1.000.000), tenzij een hoger bedrag bekend is. Dan staat er '5 (plus)' in onderstaande tabel. Dit is bijv. het geval bij risico nummer 25 m.b.t. gemeentelijke borgstellingen.

Wanneer het financieel gevolg van een risico structureel is, heeft het niet alleen financiële gevolgen voor 2016, maar ook voor verdere jaren. Wanneer een structureel risico zich voordoet zal in de toekomst structurele dekking binnen de begroting moeten worden gezocht.

In de volgende twee tabellen zijn de risico's van de categorie rood en oranje nader gespecificeerd. Het nummer uit de bovenstaande grafiek komt overeen met het nummer uit de onderstaande tabellen.

Risicoscore rood

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
Economische crisis	1	Toename aanvragen / minder uitstroom Participatiewet (bijstandsuitkeringen). Meer uitkeringen dan begroot.	5	4	270.000
(Grote) projecten	2	Pre contractuele fase, tijdsdruk, technische zaken, planschaderisico, kwaliteit overeenkomsten, inspraakreacties, zienswijzen, bezwaar- en beroepschriften zorgen voor opschorting c.q. herziening planontwikkeling(en). Juiste toepassing Wet ketenaansprakelijkheid / G-rekening, Wet inlenersaansprakelijkheid.	3	5	350.000
	3	(Grote) projecten zoals bijvoorbeeld herstructurering wegen e.a.: investeringsbedrag gemeente is niet toereikend en / of betrokken partijen bereiken geen overeenstemming over uitwerking / onderlinge samenwerking planontwikkeling. Civieltechnisch: bodemverontreiniging, verleggen kabels en leidingen, nadeelcompensatieregeling (overlast tijdens de uitvoering), scheuren in bebouwing a.g.v. verzakking (bronbemaling) waarbij de kosten hoger zijn dan de geraamde post hiervoor in het project.	4	5	490.000
Beheersbaar - heid en kostenplaatje regionale samenwerking, transitie	4	Omgevingsdienst ZO Brabant (ODZOB): risico op een hogere financiële bijdrage door: 1) Het algemeen bestuur heeft op grond van de Gemeenschappelijke Regeling de flexibiliteit om te besluiten de omschrijving van het landelijk basistakenpakket aan te passen, met als gevolg dat de gemeente Asten dan meer taken bij de ODZOB moet	5	3	112.500

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		onderbrengen. En door 2) De financiële bijdrage is een inschatting van een vastgesteld uurtarief tegen de te verwachten uren o.b.v. de te verwachten vergunningaanvragen en meldingen die binnen komen en de hoeveelheid handhavingszaken die uit de controles voortvloeien. De rekening aan de gemeente Asten is o.b.v. nacalculatie.			
	5	<p>GR Peel 6.1: Transitie Jeugdzorg, uitvoering door Zorg en Ondersteuning totdat deze activiteiten vanuit GR Peel 6.1 uitgevoerd worden.</p> <p>Er is een risicoinventarisatie op Peelniveau gemaakt voor de geplande Versnelling, inclusief voorstellen voor beheersingsmaatregelen. De risico's zijn samengevat in vier thema's:</p> <p>1. Zorgvernieuwing: Focus houden op de zorgvernieuwing. De Peelregio is verantwoordelijk voor de realisatie van die vernieuwing.</p> <p>2. Samenwerking: De Peelsamenwerking 6.1 is nog niet 100% slagvaardig.</p> <p>3. Financiën: Als wachtlijsten oplopen en de capaciteit voor de jeugdzorg onvoldoende is, zijn gemeenten verantwoordelijk. Er moeten vóór de ondertekening van de bestuursovereenkomst nog afspraken worden gemaakt over verevening, monitoring, financiële sturing, afbakening, overgangsregeling.</p> <p>4. Incidenten: jeugdzorg is mensenwerk. Incidenten kunnen zich ten alle tijden voordoen. Onduidelijk is nog of de huidige geraamde posten in de begroting hier voldoende voor zijn.</p> <p>GR Peel 6.1: Transitie WMO, uitvoering door Zorg en Ondersteuning totdat deze activiteiten vanuit GR Peel 6.1 uitgevoerd worden: harmonisatie van processen loopt binnen Peel 6.1. Onduidelijk is nog of de huidige geraamde posten in de begroting hier voldoende voor zijn.</p> <p>GR Peel 6.1: Transitie BMS (Bijzondere bijstand, minimabeleid en schulddienstverlening) uitvoering door Zorg en Ondersteuning totdat deze activiteiten via GR Peel 6.1 uitgevoerd worden: harmonisatie van processen loopt binnen Peel 6.1. Onduidelijk is</p>	4	5	490.000

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		<p>nog of de huidige geraamde posten in de begroting hier voldoende voor zijn.</p> <p>GR Werkbedrijf Atlant de Peel start per 1-1-2016 t.b.v. Participatiewet (reintegratiebudget) en uitkeringen (BUIG middelen): in 2016 moet blijken of start Werkbedrijf conform financiële uitgangspunten loopt. Tot 2018 is de verwachting dat eventuele tekorten uit het bestaande budget en het frictiebudget sociaal domein betaald kunnen worden. Daarna verwachting budgettair neutraal draaien, maar dat is in de praktijk nog niet zeker.</p> <p>GR Peel 6.1: Start GR Uitvoeringsorganisatie Peel 6.1 / tijdelijke hosting door Helmond vanaf 1-7-2014: tot de Uitvoeringsorganisatie GR Peel 6.1 kan functioneren als werkgever en uitvoerder van taken (te realiseren in 2016) wordt de hosting door Helmond gedaan. Hiervoor is een DVO met de gemeente Helmond gesloten. Het is nog niet bekend wat de uiteindelijke uitvoeringskosten zullen zijn, zodra de activiteiten zijn overgegaan naar de GR Uitvoeringsorganisatie Peel 6.1. Inzicht in de realiteit van de kosten ontstaat in de loop van 2016. Afrekening o.b.v. nacalculatie.</p> <p>Peel 6.1 algemeen / samenwerking 5 Peelgemeenten : Het is nog niet duidelijk welke besparing of welke extra kosten deze totale samenwerking met zich mee brengt. Huidige inschatting is dat de geraamde stelpost van € 143.000 niet realiseerbaar is in 2015 en ook nog niet in 2016. Risico op frictiekosten. Risico op achterblijvende inefficiency in de eigen organisatie. Belastingrisico's (BTW en VPB wordt onderzocht). Er is een frictiebudget sociaal domein gevormd, maar onzeker is of daar de totale kosten sociaal domein van betaald kunnen worden.</p>			
Juridisering samenleving / niet tijdige besluitvorming	6	Bezwaar op bestemmingsheffingen en leges (bijv. rioolheffing, OZB, bouwleges, afvalstoffenheffing) die leidt tot hoger beroep. Risico op terugbetalen leges.	5	3	112.500
Imagoschade, aanspraken	7	Gemeente verstrekt verkeerde info. Privacyregels worden geschonden. Gemeente is verantwoordelijk voor	5	3	112.500

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
lijkheid bij verstrekken onjuiste informatie		actueel houden risicokaart, WKPB etc. Gegevens kunnen kwijt raken of verminkt raken. Audit extern orgaan (bijv. waarderingskamer WOZ kan dit ook melden). Software kan problemen / storingen bevatten. Kan leiden tot negatieve berichtgeving media en herstelkosten. Met klachtafhandeling zijn hoge kosten gemeoid.			
Afhankelijkheid ICT systemen en beveiliging informatie	8	Tijdige beschikbaarheid juiste ICT middelen: uitval computersystemen, stroomstoring. Bijv. internet valt uit, gemeente heeft verplichtingen in ketens, verstrekken info aan landelijke voorziening (bv BAG).	5	3	112.500
Beheer openbare ruimte: voldoende middelen en schade	9	Door bezuinigingen op de beheerbudgetten van de openbare ruimte (wegen, groen, OV, riolering, straatmeubilair, speelvoorzieningen, hondenuitlaatvoorzieningen) kan kapitaalvernietiging van de waarde van de openbare ruimte ontstaan. Vb.: niet tijdig vervangen bovenste lagen van asfaltwegen waardoor de fundering van de weg beschadigt, of niet tijdig snoeien waardoor te grote wonden ontstaan en daardoor verkorting levensduur bomen. Daarnaast stijgt de kans op schadeclaims vanuit de burger (gemeente is hiervoor verzekerd, eigen risico van € 2.500 per toegekende schadeclaim is al als apart risico opgenomen). Daarnaast kans op toename van incidentele uitgaven om schade in de openbare ruimte te herstellen.	4	4	210.000
Boete Attero verwerking afval	PM	Potentieel boetebedrag te betalen door het SRE aan Attero inzake 'te weinig' ingezameld restafval en de contractuele afspraken hierover voor de periode 2011 tot februari 2017. Boete is niet rechtstreeks aan de gemeente Asten daarom als PM post opgenomen.	PM	PM	PM
					2.260.000

Risicoscore oranje

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
Economische crisis	10	Debiteuren die niet aan hun betaalverplichtingen kunnen voldoen. Daarnaast toename invorderingskosten.	5	1	9.000
	11	Volkshuisvesting: stagnatie	3	4	150.000

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
		woningmarkt, stagnatie nieuwbouw- en verbouwprojecten, corporaties ontwikkelen niet, geen doorstroming, minder inkomsten van leges omgevingsvergunningen.			
Open einde regelingen sociale sector (o.a. WMO, bijzondere bijstand)	12	Bij de raming 2016 is geen rekening gehouden met incidentele grote aanvragen voor woningaanpassingen.	4	3	87.500
	13	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van CVV (collectieve vervoersvoorziening).	2	5	210.000
	14	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de BBZ-regeling, verstrekking bedrijfskrediet.	4	3	87.500
	15	Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de regeling leerlingenvoer.	4	2	24.500
Fluctuatie budget gebundelde uitkering en BBZ van het rijk	16	De budgetten in de begroting worden altijd gebaseerd op de rijksbijdragen van het voorafgaande jaar, zoals bekend gemaakt in juni van dat jaar. De budgetten voor een begrotingsjaar fluctueren: na de toekenning van de voorlopige budgetten worden lopende het jaar nadere voorlopige budgetten bekend gemaakt, gevolgd door de toekenning van de definitieve budgetten.	3	3	62.500
Veranderende regelgeving Rijksoverheid	17	Invoeren VPB voor gemeenten: herziening belastingpositie overheidsbedrijven omdat zij concurrentievoordeel (kunnen) hebben doordat zij geen VPB betalen. De gevolgen voor Asten worden onderzocht, inschatting is dat de impact eind 2015 is berekend.	4	3	87.500
Beheersbaarheid netwerkorganisatie	18	Bestuurlijke en ambtelijke drukte door deelname in meerdere GR-'n. Verlengd lokaal bestuur leidt tot hogere beheerskosten. Friciekosten. Beheersing processen. Kleine gemeente kan alle ontwikkelingen niet bolwerken. Overdrachtsmomenten in de keten (o.a. communicatie) zijn kwetsbaar.	3	3	62.500
Verbonden partijen (financieel, imago)	19	Verbonden partijen kunnen in financiële problemen komen (zie paragraaf verbonden partijen). Meer geld nodig dan geraamd. Vb. weerstandsvermogen GGD is nog onvoldoende (worden geleidelijk maatregelen voor getroffen).	3	3	62.500
Juridisering samenleving / niet tijdige besluitvor-	20	Juridische procedures door bv. onvoldoende motivering van besluiten. Termijn afhandeling bezwaarschrift staat soms onder druk, dit kan leiden tot boetes. Met juridische procedures	5	2	31.500

Risico	Nr	Toelichting	Kans	Impact	Bedrag
ming		zijn hoge kosten gemoed.			
	21	Tendens: toename WOB verzoeken. Leidt tot capaciteitsproblemen en risico op vergoeding dwangsom / proceskosten bij niet tijdig afhandelen.	5	1	9.000
	22	Toename 'no cure no pay' bureaus die namens een burger of bedrijf bezwaar maken tegen bijv. de WOZ waarde. Risico is extra kosten bij team Belastingen.	5	2	31.500
Afhankelijkheid ICT systemen en beveiliging informatie	23	Beheersing grote ICT projecten (bijv. Verseon): bedrijfsinformatie niet actueel. Basisregistraties niet op orde. Maken van fouten door hoge werkdruk. Traagheid Verseon en SmartDocuments.	5	2	31.500
	24	Het ontbreekt nog aan een volledig geïmplementeerd contractbeheersysteem. Kan leiden tot gemiste kansen qua besparingsmogelijkheden of onterecht betaalde facturen. In het laatste kwartaal van 2014 is een contractbeheersysteem in gebruik genomen. Kost nog tijd om het volledig geïmplementeerd te hebben in de totale organisatie. Dat zal in 2015 gebeuren.	3	2	17.500
Verzekering en / garantstelling, aansprakelijkheid burger (o.a. bij schade burger)	25	Gemeentelijke borgstellingen: de gemeente heeft een achtervangfunctie indien een corporatie in financiële problemen komt.	1	5 (plus)	2.233.000
	26	Het eigen risico van de diverse verzekeringen en aansprakelijkheden komt t.l.v. de gemeente Asten.	3	2	17.500
	27	Risico schade inventaris gemeentelijke gebouwen (aanvulling op verzekering).	1	5	70.000
	28	Risico aansprakelijkheid gemeente bij brandschade aan naburige panden en inventaris (indien schade groter dan 2x € 2.500.000 per jaar).	2	5	210.000
Beheer openbare ruimte: voldoende middelen en schade	29	Openbaar groen: ruimingskosten en herinrichtingskosten door plagen/ziekten. Schadeclaims door onvoldoende groen en bomen. Onverwachte kosten beheer door onvoldoende kwaliteit beheerbestekken. Kapitaalvernietiging groen door onvoldoende handhaving.	3	2	17.500
Bodemverontreiniging	30	Nederland schoon in 2030.	1	5	70.000
					3.582.500

De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de geïdentificeerde en in de risicomatrix ingedeelde risico's is als volgt:

Totaal bedrag risico's rood	€ 2.260.000
Totaal bedrag risico's oranje	€ 3.582.500
Totaal bedrag risico's	€ 5.842.500

Zekerheidspercentage 90% omdat niet alle risico's zich tegelijk voor doen.

Benodigde weerstandscapaciteit = € 5.258.250

Onderdeel 2: Berekening beschikbare weerstandscapaciteit (buffer)

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente wordt berekend uit:

1. Algemene reserve (vrij aanwendbare deel)
2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbare deel)
3. Post onvoorzien
4. Begrotingsruimte
5. Stille reserves
6. Onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit per 1-1-2015.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 1-1-2016	Incidenteel	Structureel
1. Algemene reserve (vrij aanwendbaar)	2.011.558	
2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	3.165.743	
3. Post onvoorzien	50.000	50.000
4. Stille reserves	13.967.384	
5. Onbenutte belastingcapaciteit		1.664.948
Totaal beschikbaar	19.194.685	1.714.948

Een positief saldo van de (meerjaren)begroting is geen onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit omdat de geraamde stand per 1 januari van het begrotingsjaar het uitgangspunt is.

De beschikbare weerstandscapaciteit op basis van de optelsom van de incidentele en structurele buffer is als volgt:

Beschikbare weerstandscapaciteit = € 20.909.633

Ad 1. Algemene reserve (vrij aanwendbaar)

De algemene reserve (vrij aanwendbaar) is ter afdekking van financiële tegenvallers. De gemeente Asten hanteert een norm van 5% van de omzet (totaal baten). De stand per 1-1-2016 is € 2.011.558,=. In 2016 wordt € 75.433,= toegevoegd aan rente. De reserve bedraagt daarna € 2.086.991,= en voldoet daarmee aan de norm. Gezien de economische situatie en de onzekerheid c.q. risico's van de te realiseren bezuinigingsmaatregelen wordt voorgesteld het saldo niet af te romen.

Algemene reserves	Stand 1-1-2016	Norm
Algemene reserve (vrij aanwendbaar)	2.011.558	1.890.886
Algemene reserve (niet vrij aanwendbaar)	17.774.460	n.v.t.
Algemene reserve grondbedrijf	2.425.533	2.395.695
Totaal	22.211.551	4.209.782

Niet meegeteld in de beschikbare weerstandscapaciteit:

- De rente van de algemene reserve (niet vrij aanwendbaar) wordt structureel aan de exploitatie toegevoegd. Het inzetten van deze reserve betekent dat er alternatieve structurele dekkingsmiddelen moeten worden gezocht. Daarom wordt dit deel van de algemene reserve niet bij de beschikbare weerstandscapaciteit geteld.
- De algemene reserve grondbedrijf is om financiële tegenvallers binnen het grondbedrijf af te dekken. De norm van € 2.395.695,= is o.b.v. de risico-inventarisatie van het grondbedrijf bij de jaarrekening 2014. De risico's op de grondexploitaties worden niet meegeteld in de risicomatrix van de gemeente Asten, omdat de algemene reserve grondbedrijf er als dekking tegenover staat. Deze reserve wordt dus ook niet bij de beschikbare weerstandscapaciteit geteld.

Ad 2. Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)

Indien er bestemmingsreserves zijn waarbij de raad nog vrij kan besluiten over de bestemming van het geld én de rente wordt niet als dekkingsmiddel voor de exploitatie ingezet, dan kan dit deel worden ingezet voor de beschikbare weerstandscapaciteit. Het gevolg kan wel zijn dat geplande investeringen (bijvoorbeeld gedekt uit de reserve eenmalige bestedingen) niet door kunnen gaan.

Bestemmingsreserves (vrij aanwendbaar)	Stand 1-1-2016
Reserve personeelskosten	90.634
Reserve informatie- en computertechnologie	157.792
Reserve sociaal domein	582.130
Reserve uitvoering VCP	99.021
Reserve centrumvisie	545.746
Reserve eenmalige bestedingen	1.386.528
Reserve frictie speed besparen	303.892
Totaal	3.165.743

Ad 3. Post onvoorzien

Onvoorzien begroting 2016	Incidenteel	Structureel
Onvoorzien	50.000	50.000
Totaal	50.000	50.000

De post onvoorzien is een buffer voor onvoorziene uitgaven in 2016.

Ad 4. Stille reserves

Als activa onder de opbrengstwaarde zijn gewaardeerd is sprake van een stille reserve. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit is het van belang dat de activa waarin een stille reserve besloten ligt direct verkoopbaar zijn. Niet direct verkoopbare activa blijven voor de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit buiten beeld. Bij verkoop ontstaan winsten die eenmalig vrij inzetbaar zijn.

Actualisatie van de stille reserves heeft plaats gevonden bij deze begroting. De stand per 1-1-2016 is gebaseerd op de boekwaarde per 1-1-2016 en de WOZ grondslag (voor de gebouwen) per 1-1-2014.

Stille reserves	Direct verkoopbaar Stand 1-1-2016
Gebouwen (incl. ondergrond)	1.070.690
Gronden	12.896.694
Totaal	13.967.384

Als direct verkoopbare stille reserves is rekening gehouden met de woonhuizen die verhuurd worden, de reststroken en de bossen.

Ad 6. Onbenutte belastingcapaciteit

De gemeente kan haar belastingen verhogen om financiële tegenvallers op te vangen. Bij deze berekening wordt uitgegaan van het OZB tarief "redelijk peil" zoals aangegeven in de mei-circulaire 2015, dit tarief is 0,1889 % van WOZ-waarde. Het verschil tussen de geraamde opbrengsten 2015 en het redelijk peil is de onbenutte belastingcapaciteit, deze bedraagt € 1.664.948,=.

Onderdeel 3: Berekening ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (buffer) en de benodigde weerstandscapaciteit (gekwantificeerde risico's), en wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal (ratio).

Om de ratio weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande normering van het NAR (Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement):

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
Meer dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Minder dan 0,6	Ruim onvoldoende

Totaal bedrag beschikbare weerstandscapaciteit € 20.909.633
Totaal bedrag benodigde weerstandscapaciteit € 5.258.250

Ratio : 3,98

Dit is conform bovenstaand overzicht uitstekend en betekent dat er ruim voldoende middelen zijn om de gekwantificeerde risico's af te dekken wanneer zij zich voordoen.

Opmerking provincie

Volgens de provincie zouden de stille reserves van de gemeente niet voldoen aan de eis van directe verkoopbaarheid. Indien deze correctie toegepast wordt, komt de ratio uit op 1,32. Dit zou nog de normering voldoende opleveren.

Kengetallen 2016

Inleiding

Het beoordelen van de financiële positie van gemeenten is voor veel mensen een lastige aangelegenheid. Veel gemeenten willen zich onderling vergelijken, maar dat was tot op heden niet mogelijk door het ontbreken van standaard definities/kengetallen.

Gezien het steeds toenemende belang van toekomstbestendigheid van gemeenten, een grotere druk op de doelmatigheid en een steeds complexer wordende omgeving (ontwikkeling van financiële producten, meer verbonden partijen, meer taken zoals bijvoorbeeld in het sociaal domein) is het belang van inzicht in de financiële positie toegenomen.

Om dit inzicht te bevorderen is het volgens het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) voortaan verplicht om meer kengetallen op te nemen in de jaar- en begrotingsstukken.

De volgende kengetallen zijn voortaan verplicht voorgeschreven:

1. netto schuldquote;
2. solvabiliteitsratio;
3. grondexploitatie;
4. structurele exploitatieruimte;
5. belastingcapaciteit.

1A. Netto schuldquote

Inkomsten bepalen hoeveel schuld een gemeente kan dragen. Het is goed te vergelijken met het afsluiten van een hypotheek. Hoeveel geld u kunt lenen, is afhankelijk van uw loon. Dat principe geldt ook voor gemeenten. De hoogte van de schuld die een gemeente kan dragen, hangt af van de hoogte van de inkomsten. Om een grove indicatie te krijgen van de hoogte van de schuld, wordt de netto schuldquote berekend.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De berekening van deze netto schuldquote gaat als volgt. Trek de geldelijke bezittingen af van de schulden, de uitkomst is de netto schuld. Deel deze netto schuld vervolgens door de inkomsten. De uitkomst daarvan wordt uitgedrukt in procenten.

$$\text{Netto schuldquote (Netto schuld als aandeel van de exploitatie)} = \frac{\text{(Netto Schuld)}}{\text{Totale Inkomsten (voor bestemming reserves)}}$$

Een netto schuldquote tot 100% wordt beoordeeld als goed, tussen de 100% en 130% is het opletten en boven de 130% is bijsturing gewenst.

Voldoende	Tot 100%
Matig	100% tot 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

Situatie Asten

Op basis van een onderzoek van de VNG scoort de gemeente Asten met een netto schuldquote van -23% de 15e plaats van de gezondste gemeenten van Nederland (*Kengetallen financiële positie gemeenten op 31 december 2013*, Vereniging van Nederlandse Gemeenten d.d. 24 september 2014).

Voor 2014 t/m 2016 ziet de netto schuldquote van Asten er als volgt uit:

	2014	2015	2016
Netto schuldquote	-22%	-21%	-20%

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen van gelden wordt de netto schuldquote ook gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Situatie Asten

Voor 2014 t/m 2016 ziet de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen van Asten er als volgt uit:

	2014	2015	2016
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-44%	-37%	-36%

2. Solvabiliteitsratio

De "solvabiliteitsratio" geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen.

Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen (bezittingen) in het totaal vermogen (bezittingen en schulden). Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente en hoe hoger de weerbaarheid.

De solvabiliteitsratio kan als volgt worden berekend:

$$\text{Solvabiliteit} = \frac{\text{eigen vermogen}}{\text{totaal vermogen}}$$

De volgende normen worden gehanteerd:

Voldoende	50% en hoger
Matig	Tussen 30% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 30%

Situatie Asten

Op basis van prognose balans 2016 is de solvabiliteit van de gemeente Asten: € 28.690.000,= (eigen vermogen) / € 49.615.000,= (totaal vermogen) = **58%**. Dit is dus voldoende.

Voor 2014 t/m 2016 ziet de solvabiliteit van Asten er als volgt uit:

	2014	2015	2016
Solvabiliteitsratio	72%	56%	58%

3. Grondexploitatie

Om te kunnen beoordelen in hoeverre de gemeente in staat is om de in grond geïnvesteerde middelen terug te kunnen verdienen, wordt gebruikt gemaakt van het volgende kengetal:

Boekwaarde van in- en nog niet in exploitatie genomen gronden

-----
Totale baten voor bestemming

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld.

Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden in relatie tot de totale baten zegt namelijk nog niets over de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit bovenstaand kengetal. Om vorengenoemde redenen is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Situatie Asten

Voor 2014 t/m 2016 ziet het kengetal grondexploitatie van Asten er als volgt uit:

	2014	2015	2016
Grondexploitatie	27%	24%	23%

Naast bovenstaande is er nog een kengetal om de grondexploitatie te beoordelen.

De boekwaarde van de gronden geeft weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld dient namelijk ook nog terugverdiend te worden. Daarom wordt onderstaand kengetal toegevoegd.

Boekwaarde van in- en nog niet in exploitatie genomen gronden

-----
Totale nog te realiseren grondverkopen

Situatie Asten

Op basis van de cijfers van 1 september 2015 is het kengetal als volgt:

= € 8.238.000 (boekwaarde van in- en nog niet in exploitatie genomen gronden) /
€ 18.723.000 (totaal nog te realiseren grondverkopen) = 0,44

Het kengetal 0,44 geeft aan dat van de totale opbrengsten grondverkopen 44% nodig is om de investeringen terug te kunnen verdienen.

4. Structurele exploitatieruimte

Het kengetal geeft aan hoe groot de structurele ruimte in de begroting is, ofwel in welke mate de gemeente in staat is om tegenvallers op te vangen en of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Het kengetal wordt berekend met behulp van de volgende formule:

Structurele baten -/- structurele lasten

Totale baten voor bestemming

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Voldoende	Structureel ratio hoger dan 0,6%
Matig	Structureel ratio tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	Structureel ratio kleiner dan 0%

Situatie Asten

Voor 2014 t/m 2016 ziet de structurele exploitatieruimte van Asten er als volgt uit:

	2014	2015	2016
Structurele exploitatieruimte	1%	0%	1,5%

De structurele exploitatieruimte in 2016 is voor de gemeente Asten voldoende.

5. Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft een indicatie van de onbenutte belastingcapaciteit. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten.

Het kengetal wordt berekend met behulp van de volgende formule:

$$\frac{\text{Woonlastendruk gemeente Asten}}{\text{Gemiddelde woonlastendruk}}$$

Situatie Asten

Voor 2014 t/m 2016 ziet de belastingcapaciteit van Asten er als volgt uit:

	2014	2015	2016
Belastingcapaciteit	79%	84%	87%

Dit betekent dat de benutte belastingcapaciteit in 2016 in Asten 13% lager is dan het landelijk gemiddelde.

Conclusie kengetallen gemeente Asten

Het is niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven over de financiële positie.

In onderstaand samenvattend overzicht is te zien dat de financiële positie van de gemeente Asten goed is.

Kengetal	Uitkomst	Oordeel
Netto schuldquote	- 20%	Goed
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	- 36%	Goed
Solvabiliteit	58%	Voldoende
Grondexploitatie		n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	1,5%	Voldoende
Belastingcapaciteit	87%	Voldoende

3. Bedrijfsvoering

Wat willen we bereiken?

Gemeente Asten wil in 2016 een klant- en procesgerichte organisatie zijn met een flexibele structuur die het mogelijk maakt de snelle en grote veranderingen in de maatschappij gemakkelijk te vertalen naar een effectieve en (kosten)efficiënte rol en taken voor onze organisatie. Deze ambitie is gestoeld op de bestuurlijke strategie *Koersen op eigen kracht in netwerken* en is geconcretiseerd in een aantal doelstellingen die door middel van het programma *Asten 2.0* gerealiseerd worden. Dit moet leiden tot de volgende resultaten:

- Een (nog) hogere klanttevredenheid die we voortdurend meten.
- Een organisatie die goed communiceert, d.w.z. een goede dialoog en een adequate informatievoorziening.
- Een organisatie die digitaal en zaakgericht werkt. We ontwikkelen de zaakgerichtheid verder door. O.m. via verdere digitalisering van de dienstverlening en bedrijfsvoering.
- Flexibele, klantgerichte medewerkers en processen.
- Mede gezien het formatierapport 2014 is het eerder ingezette formatiebeleid voortgezet. Dat wil zeggen: maximale efficiency en kostenbesparing door middel van klant- en processturing, digitalisering van de dienstverlening en de bedrijfsvoering en vooral samenwerking in een netwerk van gemeenten, publiekrechtelijke organisaties, instellingen en burgers. Daarnaast is de huidige zeer beperkte externe inhuur gehandhaafd.

Wat doen we daarvoor?

Om bovengenoemde ambitie te realiseren zijn verschillende projecten binnen het Programma Asten 2.0 (dat 1 januari 2016 afloopt) uitgevoerd. Hieronder wordt aangegeven welke projecten zijn uitgevoerd die ook nog in 2016 activiteiten kennen (al dan niet in de reguliere organisatie).

We werken allemaal digitaal

Het zaakgericht- en digitaal werken is goed van de grond gekomen. We werken nu nog (noodgedwongen) in een ambivalent systeem van digitaal en papier. We willen in 2016 de slag naar volledige digitalisering maken, uiteraard binnen de grenzen van de wet (zoals t.a.v. het archief).

Het KlantContactSysteem is volledig operationeel. Daardoor realiseren we dat we kunnen doorgroeien naar een hogere en snellere afdoening van het aantal klantvragen in het KCC.

Het meldingensysteem openbare ruimte (MOR) is volledig operationeel. Dit is een belangrijk primair proces aangezien gemeente Asten gemiddeld zo'n 2000 meldingen afhandelt voor zowel de gemeente Asten als Someren.

Het contractbeheer is volledig gedigitaliseerd. Het doel is om de interne organisatie geautomatiseerd inzicht te geven in lopende contracten en contractuele afspraken. Bestaande en nieuwe contracten worden geregistreerd en beheerd in het contractbeheersysteem.

De informatievoorziening is op orde

De informatievoorziening is verbeterd. De strategische doelen staan als een huis en worden sneller en beter geoperationaliseerd in termen van informatiebeleid en -beheer. Naast de invoering van het klantcontactstelsel, is het gegevensbeleid en -beheer ingevoerd, zijn de i-NUP componenten ingevoerd, is de (op klantfunctie al hoog scorende) website verder verbeterd, het intranet vernieuwd, de informatiebeveiliging up to date en is het raadsinformatiesysteem naar wens van de raad opgezet en ingericht.

Slimme processen

Processen worden nog meer klantgericht en efficiënt ingericht. Dit leidt tot een grotere klanttevredenheid en efficiency. De procesverbetering maken we als vanzelfsprekend onderdeel van de dagelijkse werkzaamheden. Het is hierbij expliciet de bedoeling dat processen *echt* worden afgestemd op klantvragen.

We zijn gestart met de invoering van een methode (de zgn. NPS-methode) waarbij klanten direct na levering van een dienst wordt gevraagd hoe ze de dienstverlening van de gemeente hebben ervaren. De resultaten hiervan nemen we maandelijks mee in het procesoverleg van het betreffende team zodat processen direct verbeterd worden indien dit nodig mocht zijn. Het bevorderen van internetgebruik onder burgers en het verbeteren van de digitale dienstverlening maakt onderdeel uit van dit project. In 2016 breiden we aantal processen dat we onder de NPS-methode brengen verder uit.

Bedrijfsplan Asten 2.0 2015-2019

Er zijn diverse ontwikkelingen die hebben geleid tot de behoefte aan een nieuw bedrijfsplan dat de rode draad biedt om gericht te blijven koersen op de in de inleiding genoemde ambitie.

Het management heeft het moment aangegrepen en gekozen voor een geheel nieuwe benadering: door middel van co-creatie is het nieuwe bedrijfsplan Asten 2.0 2015-2019 ontwikkeld. Een bottom-up benadering heeft gezorgd voor een zeer breed gedragen bedrijfsplan voor de periode 2015-2019.

Kern van het bedrijfsplan is de verdere verbetering van het individueel presteren, gericht op de klant. Flexibiliteit, procesgerichtheid, netwerken en dialoog zijn sleutelwoorden.

Prestatie-indicatoren zijn onder meer de klanttevredenheid en efficiencyverbetering.

Een naar buiten gerichte focus op continue verbetering van dienstverlening, betrokkenheid van alle geledingen binnen de organisatie (bestuur en organisatie) en de voorbeeldfunctie van het management zijn hierbij belangrijke randvoorwaarden.

De organisatie is hierop ingericht door een wijziging in de aansturing en verdere training.

De organisatiestructuur wordt hierop voor zover nodig enigszins aangepast. Van 5 afdelingen naar 3 clusters en een lager aantal teams (10) geleid door teamleiders.

Het bedrijfsplan wordt uitgevoerd op basis van een zogenaamde implementatieplanning. Hierin zijn alle doelen vertaald in concrete activiteiten en in een tijdsplanning aangegeven.

Wat mag het kosten?

De uitvoering van het bedrijfsplan kost geld, dat voornamelijk gehaald wordt uit de beschikbare budgetten. Aanvullend is € 60.000,= nodig voor extra opleidingen, nazorg personeel en project doorontwikkeling zaakgericht werken. In de voorjaarsnota 2015 was al aangegeven dat bovenstaande financiële consequenties bij de begroting 2016 worden meegenomen (zie pagina 13 voorjaarsnota 2015).

	jaarrekening 2014	begroting 2015 na wijz.	begroting 2016	2017	2018	2019	I/S
				(x 1.000)			
Uitvoering bedrijfsplan			60.000				I
Totaal			60.000				

De beschikbare budgetten voor bedrijfsvoering zoals vaste formatie en tijdelijk personeel worden hieronder meerjarig weergegeven en toegelicht.

Overzicht vaste formatie				
Begroting	2013	2014	2015	2016
Formatie (exclusief college van Burgemeester en Wethouder, raad en griffier)	130,11	131,42	128,92	119,49
loonkosten	7.430.000	7.810.540	7.840.342	7.406.293
Gemiddeld kosten per maand	57.100	59.400	60.800	62.000
Formatie ontwikkeling ten opzichte van voorgaand jaar	-5,55	1,31	-2,50	-9,43

2013

De formatie ten opzichte van 2012 is gedaald met (5,55). De daling wordt voornamelijk veroorzaakt door maatregelen uit kerntakendiscussie, samenwerking Asten - Someren en scenario-ontwikkeling.

2014

De formatie in 2014 is ten opzichte van 2013 gestegen met (1,31). De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de formatiebesparing samenwerking Asten-Someren niet is gerealiseerd 3,56 fte. Daarnaast is formatie overgeheveld naar onder ander omgevingsdienst ODZOB en de veiligheidsregio, dit leidt tot een daling van formatie.

2015

De daling in 2015 ten opzichte van 2014 (2,50) wordt veroorzaakt door maatregelen zoals verwerkt in de voorjaarsnota: minder management, verlagen formatie financiële administratie en besparing formatie I&A. Daarnaast is formatie overgeheveld van vaste formatie naar het budget tijdelijk personeel.

2016

De daling in 2016 ten opzichte van 2015 (9,43) wordt veroorzaakt door:

- Formatie WMO loket welke is overgeheveld naar Zorg & Ondersteuning -5,29 fte
- Verwerking bezuinigingen uit voorjaarsnota 2014 en Ambitie, Taken en Geld -1,84 fte
- Daling formatie werf conform DVO 2015 -1,55 fte
- Formatie welke is overgeheveld naar tijdelijk personeel -0,50 fte
- Overige mutaties -0,24 fte
- De uitwerking van DVO uitvoeringsdienst Asten Someren is niet verwerkt in de formatie 2016.

Budget tijdelijk personeel				
personeel	2013	2014	2015	2016
Begroot	134.100	139.700	166.565	219.942

Het budget tijdelijk personeel is gestegen in verband met ouderschapsverlof. Hier tegenover staan ook weer opbrengsten (budgettair neutraal). Daarnaast is er formatie overgeheveld van vaste formatie naar het budget tijdelijk personeel in verband met de flexibilisering van de organisatie.

4. Grondbeleid

Het grondbeleid heeft veel invloed op de realisatie van programma's zoals op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, verkeer, cultuur, sport, recreatie en economische zaken. Het grondbeleid heeft daarnaast een grote financiële impact en brengt hierdoor risico's met zich mee.

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil haar ruimtelijke doelstellingen realiseren zoals vastgelegd in de ruimtelijke (structuur)visies. Enerzijds voor ontwikkelingen waarbij de gemeente ondernemend deelneemt en anderzijds voor ontwikkelingen waarbij de gemeente enkel onder voorwaarden de planologische maatregel faciliteert.

Wat doen we daarvoor?

Uitvoering geven aan het gemeentelijk grondbeleid.

De grondbeleidskaders zijn vastgelegd in de Nota grondbeleid 2010-2013. In deze nota is opgenomen dat de nota in 2013 geactualiseerd wordt tenzij er argumenten zijn dit eerder of later te doen. De nota is nog niet geactualiseerd omdat de inhoud van deze nota nog actueel is. Het doel van de nota grondbeleid is om de gemeente op economisch verantwoorde wijze de gewenste ruimtelijke doelstellingen te laten realiseren zoals opgenomen in de ruimtelijke (structuur)visies van de gemeente.

Regie op de ruimtelijke ontwikkelingen is daarbij van belang. Deze gemeentelijke regierol wordt in belangrijke mate bepaald door de gemeentelijke grondposities.

De gemeenteraad stelt het college met de Nota grondbeleid in staat om binnen kaders:

- ondernemend deel te nemen aan en de regie te voeren bij de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente (actief grondbeleid);
- bij gewenste ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de gemeente niet ondernemend deelneemt, zo veel mogelijk regie te voeren door het sluiten van privaatrechtelijke overeenkomsten of door het opstellen van een exploitatieplan (faciliterend grondbeleid).

Actief grondbeleid

Het college voert overeenkomstig genoemde kaders, waar mogelijk en wenselijk, een actief grondbeleid. Het college verwerft (strategische) grond voor eigen rekening en risico, maakt deze grond bouw- en woon/vestigingsrijp en verkoopt de bouwrijpe grond. Voor de (strategische) grondaankopen is een werkkrediet van twee miljoen euro beschikbaar. De gemeente zal, indien nodig, gebruikmaken van de wettelijke verwervingsinstrumenten die de gemeente ter beschikking staan op basis van de Onteigeningswet en de Wet voorkeursrecht gemeenten.

Facilitair grondbeleid

Het college voert bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de gemeente niet ondernemend deelneemt, zo veel mogelijk regie. Uitgangspunt daarbij is om dit te doen middels het aangaan van een anterieure overeenkomst waarin de gemeente de economische uitvoerbaarheid anderszins verzekerd en voorwaarden stelt aan het faciliteren van de planologische maatregel. Als partijen er niet uitkomen, overweegt de gemeente via de publiekrechtelijke weg op te treden door het vaststellen van een exploitatieplan.

Grondprijnsbeleid

De marktwaarde van bouwrijpe grond is niet eenvoudig te bepalen omdat deze waarde afhankelijk is van de kenmerken van betreffend project. De gemeente voert een marktconform grondprijnsbeleid. Per project wordt de marktwaarde van de uitgeefbare gronden vastgesteld op basis van een deskundigenrapportage waarbij uitdrukkelijk rekening gehouden dient te worden met kenmerken van betreffend project. Periodiek

worden basisprijzen vastgesteld om gevoel te behouden met het algemene grondprijsniveau in Asten.

Woningbouwprogramma 2014-2023

Het gemeentelijk woningbouwprogramma geeft inzicht in de doelstellingen met betrekking tot de woningbouw (alleen nieuwbouw) in Asten aan, zowel kwantitatief (hoeveel woningen) als kwalitatief (welke doelgroep). Met dit document worden de programmatische wijzigingen binnen de in ontwikkeling zijnde woningbouwprojecten getoetst aan de volkshuisvestelijke kaders, die worden bepaald aan de hand van de actuele bevolkings- en woningbehoefte prognosegegevens van de provincie. De woningbouwmonitor is van het gemeentelijk woningbouwprogramma afgeleid, waaruit aanvullend de voortgang van de woningbouwprojecten blijkt. Voor een gedetailleerde toelichting zie doelstelling volkshuisvesting onder programma 4.

Risico's grondbeleid en bepaling hoogte algemene reserve

Bij het grondbeleid zijn grote bedragen en risico's in het geding. Omdat de planning en uitvoering vaak jaren duren, kunnen de verwachte en werkelijke winst flink verschillen. Om toekomstige risico's in de grondexploitaties af te dekken is de algemene reserve grondbedrijf gevormd.

Bij de berekening van de hoogte van de reserve worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Op basis van scenario's worden de risico's berekend;
- Wanneer scenario berekeningen niet aanwezig zijn, wordt de IFLO norm (afdeling Inspectie Financiën Lokale Overheden) gebruikt. Deze norm bepaalt dat de gewenste reserve 10% van het geïnvesteerd vermogen en 10% van de nog te maken kosten bedraagt.

Volgens deze methodiek moet de reserve per 31-12-2014 € 2.395.695,= bedragen.

Stand algemene reserve grondbedrijf	
Algemene reserve grondbedrijf per 1 januari 2015	2.395.695
Rentebijdriving 2015	89.839
Resultaat op projecten 2015	-60.000
Stand algemene reserve op 31-12-2015	2.425.534
Rentebijdriving 2016	90.958
Resultaat op projecten 2016	-60.000
Algemene reserve grondbedrijf per 31 december 2016	2.456.491

Bij het opstellen van de jaarrekening 2015 worden de exploitaties geactualiseerd en de bijbehorende risico's geïnventariseerd. Omdat dan pas bekend is hoe hoog de reserve moet zijn, wordt vooralsnog de reserve van het grondbedrijf niet bijgesteld.

Wat zijn de belangrijkste randvoorwaarden?

- Woningbouwmonitor 2012-2021.
- Nota grondbeleid.
- Voldoende vraag naar woningen (grond).
- Wet ruimtelijke ordening.

Wat mag het kosten?

Resultaat grondbedrijf

Positieve resultaten van het grondbedrijf worden toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf. Deze reserve heeft een plafond. Als de resultaten boven dit plafond uitkomen, wordt het meerdere toegevoegd aan de reserve eenmalige bestedingen. Negatieve resultaten van het grondbedrijf worden ten laste van de algemene reserve

grondbedrijf gebracht. De reserve wordt dan, indien nodig, aangevuld ten laste van de reserve eenmalige bestedingen om de algemene reserve grondbedrijf op niveau te houden.

De resultaten komen tot uitdrukking zodra het project financieel (voorlopig) wordt afgewikkeld. Tussentijdse winstneming (gedeelte winst uitboeken) gebeurt met inachtneming van het voorzichtigheidsbeginsel. Dit betekent dat voor verliezen voorzieningen worden gevormd of direct in mindering worden gebracht op de boekwaarde, en winsten pas worden gerealiseerd wanneer hier voldoende zekerheid over bestaat.

Grondexploitaties

In onderstaand overzicht zijn de prognoses van de het grondbedrijf opgenomen, deze zijn gebaseerd op de cijfers van de jaarrekening 2014. Indien nodig worden de prognoses in de tussentijdse rapportages bijgesteld.

In het 4^e kwartaal 2015 worden de berekeningen van de grondexploitaties geactualiseerd. De consequenties hiervan zullen bij de jaarrekening 2015 worden gepresenteerd.

De prognoses van de resultaten per project:

Project (+ = positief resultaat - = negatief resultaat)	begroting 2016	meerjarenraming		
		2017	2018	2019
Loverbosch Oostzijde fase 1A Florapark (De Stegen)	1.850.000			900.000
Strategische grondaankopen	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Ontwikkelingskrediet	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
Totaal project resultaat	1.790.000	-60.000	-60.000	840.000
Resultaat tlv algemene reserve grondbedrijf	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Resultaat meegenomen ten gunste van reserve eenmalige bestedingen 70%	1.295.000			630.000

De verwachte resultaten van het grondbedrijf worden meegenomen in de prognoses van de reserve eenmalige bestedingen. Het resultaat van Florapark is opgebouwd uit een exploitatieresultaat van € 400.000,= en boekwinst € 500.000,=. De boekwinst ontstaat doordat in de exploitatie, de gronden die al in bezit waren van de gemeente, geen boekwaarde hebben.

Voorzichtigheidshalve wordt 70% van het verwachte positieve resultaat meegenomen. Wanneer bovenstaande resultaten niet worden gerealiseerd of op een later tijdstip dan is herprioritering van de investeringen nodig.

Het nadelig resultaat wordt voor 100% meegenomen in de prognose algemene reserve grondbedrijf.

5. Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Asten is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 7.000 ha). Er vinden veel activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Voor de activiteiten zijn veel gemeentelijke kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, verlichting, (openbaar) groen, gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. Met het onderhoud van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Via deze paragraaf wordt het beleidskader over het onderhoud van kapitaalgoederen gegeven.

Wat willen we bereiken?

Inzicht in en realisatie van het gewenste onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen. Dit kan onder andere bepaald worden aan de hand van de gewenste kwaliteit of landelijk gehanteerde normen.

Wat doen we daarvoor?

Algemeen beleid

Het uitgangspunt bij het onderhoud van gemeentelijke kapitaalgoederen is dat deze op een adequate wijze worden onderhouden. Om dit te realiseren worden onderhoudsplannen opgesteld.

Wegenbeheerplan

Om de kwaliteit van het wegennet te bepalen wordt iedere twee jaar een visuele inspectie uitgevoerd volgens de CROW methodiek (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de grond-, Water- en wegenbouw en de verkeerstechniek). Deze gegevens worden ingevoerd in het beheerpakket DGDialog. Met behulp van het beheerpakket wordt een meerjarenplanning opgesteld. Deze planning geeft aan wat voor noodzakelijke onderhoudsmaatregelen er de komende jaren uitgevoerd moeten worden. Planjaar 1 en 2 zijn redelijk nauwkeurig. Planjaar 3 t/m 5 zijn voorspellingen op basis van gedragsmodellen. Voor de onderhoudsmaatregelen voor planjaar 1 en 2 wordt een maatregeltoets uitgevoerd. In de maatregeltoets wordt bepaald of de juiste maatregelen en de juiste planjaren zijn bepaald. Tevens wordt getoetst of de maatregel overeenkomt met het gewenste kwaliteitsniveau. Vervolgens worden onderzoeken (boringen) uitgevoerd om te bepalen of de schade constructief of niet-constructief is. Tevens vindt afstemming plaats met externen en andere disciplines. Deze onderzoeken en afstemming bepalen de definitieve onderhoudsmaatregelen. Dit wordt verwerkt in een uitvoeringsplan/onderhoudsplan. Eind 2014 is het beheer- en beleidsplan wegen 2014-2022 vastgesteld. In dit plan is het kwaliteitsniveau, de langetermijnvisie en budgetbeheersing vastgelegd.

Openbare verlichting

In 2011 is het beleid ten aanzien van openbare verlichting voor de periode 2011-2020 opgesteld. Dit beleidsplan is gericht op duurzaam en veilig verlicht. Bij herinrichtingen of reconstructie van wegen wordt de openbare verlichting als component meegenomen. Er is structureel een bedrag geactiveerd om de verouderde lichtmasten en armaturen in de gemeente Asten te vervangen. Na vaststelling van het beleidsplan is gestart met het planmatig vervangen van verouderde lichtmasten en armaturen. Voor onderhoud en vervanging wordt gebruik gemaakt van het beheerpakket DGDialog.

Riolering en Water

Gemeentelijk Rioleringsplan

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is een wettelijk verplicht plan en beschrijft het rioleringsbeleid van de gemeente inclusief de financiële middelen.

De gemeente geeft hierin aan hoe zij invulling geeft aan haar zorgplichten vanuit Wet milieubeheer (Wm) en de Waterwet (Wtw):

- inzameling en transport van stedelijk afvalwater (afvalwaterzorgplicht);
- inzameling en verwerking van (overtollig) afvloeiend hemelwater (hemelwaterzorgplicht);
- inzameling en verwerking van overtollig grondwater (grondwaterzorgplicht).

Op 9 april 2013 is het GRP vastgesteld voor de periode 2013 - 2017.

Waterplan

In samenwerking met Waterschap Aa en Maas, provincie Noord-Brabant, Brabant Water en andere belanghebbende partijen is het Waterplan opgesteld. Het waterplan heeft de status van (kaderstellend) beleidsplan. Een actualisatie van het waterplan is opgenomen in het GRP 2013-2017.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en Waterbeheer 21e eeuw (WB21) verplicht de overheid de watersystemen op orde te brengen in 2027. Per stroomgebied zijn waterprogramma's opgesteld met daarin de maatregelen om het systeem op orde te brengen. De 2e planperiode (2016-2021) gaat van start. Hiervoor zijn door het waterschap (Waterbeheerplan 2016-2021), provincie (Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021) en het Rijk (Nationaal Waterplan 2016-2021) nieuwe plannen opgesteld. Op basis hiervan is het overkoepelende Stroomgebiedsbeheersplan (SGBP) Maas 2016-2021 opgesteld dat door het Rijk bij Brussel wordt ingediend. Voor de gemeente Asten zijn er in deze 2e planperiode geen nieuwe maatregelen opgenomen in het SGBP.

Samenwerking doelmatig waterbeheer Brabantse Peel

Door het Rijk, de koepels (IPO, UvW en VNG) en de Vewin is in 2011 het Bestuursakkoord Water getekend. Het bestuursakkoord is gericht op verhoging van de doelmatigheid en transparantie in de (afval)waterketen om de lastenstijging voor de burger te beperken en belangen als volksgezondheid, leverings- c.q. afnamezekerheid en milieukwaliteit te borgen. Regionale samenwerking is de sleutel om de problemen en zorgpunten voor de (nabije) toekomst het hoofd te bieden. Hierbij staan de 3 K's centraal (kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid). Het verminderen van de kwetsbaarheid, het behoud of vergroten van de kwaliteit en het verminderen van de kosten (of het afbuigen van de verwachte meerkosten).

Om invulling te geven aan dit bestuursakkoord water hebben de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren en het waterschap Aa en Maas op 18 april 2013 een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. De overeenkomst heeft tot doel om doelmatige samenwerking in waterbeheer tussen partners te bevorderen met als oogmerk het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening aan burgers en bedrijven tegen de maatschappelijk laagste kosten, bijvoorbeeld het voorkomen van rioolverstoppingen tegen zo laag mogelijke kosten om de hoogte van de rioolheffing te beperken.

Groen

Bos- en natuurbeheer

De gemeente heeft ongeveer 500 hectare bos en 50 hectare andere natuurterreinen in bezit. Het beheer van de bossen is gericht op het integreren en optimaliseren van de drie belangrijkste functies: natuur, recreatie en houtproductie.

Hierbij wordt een beheercyclus gehanteerd van 6 jaar. De kosten en opbrengsten kunnen binnen de beheercyclus flink schommelen.

Bomenbeleid

Het bomenbeleid wordt in de gemeente Asten in modules uitgewerkt. De modules: basis, beschermwaardige bomen, bomenstructuurplan en bomenbeheerplan zijn inmiddels uitgewerkt.

Landschapsontwikkelingsplan (LOP) & groenstructuurplan

De eerste uitvoeringsperiode voor het LOP is eind 2012 afgelopen. Voor de periode 2013 tot en met 2016 is door B&W een nieuw contract afgesloten met de Peelgemeenten. In de eerste uitvoeringsperiode lag het accent op het inrichten van nieuwe landschapselementen. In de nieuwe periode is het uitvoeringsplan gericht op beheer en versterking van bestaande groene landschapselementen. Nog niet bekend is of de regeling wordt verlengd.

Bomenbeheer

In 2013 is het beheerplan bomen vastgesteld. In een cyclus van 3 jaar worden bomen gekeurd op veiligheid waarna de benodigde veiligheidsmaatregelen worden uitgevoerd. In 2016 komt het laatste werkgebied voor de eerste keer aan bod. Na dat jaar voldoen we voor alle bomen binnen de kommen en langs de belangrijkste wegen aan de wettelijke zorgplicht.

Gebouwen

De onderhoudsplanningen van de gemeentelijke gebouwen worden jaarlijks geactualiseerd. Op basis van deze onderhoudsplanningen wordt de benodigde jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening bepaald.

In 2015 zijn alle gemeentelijke gebouwen (opnieuw) geschouwd. vervolgens zijn enkele onderhoudsvarianten (minimaal(wettelijke verplichtingen)-maximaal (inclusief energiemaatregelen e.d.)) doorgerekend. In 2016 zal aan de hand van o.a. de financiële implicaties van die varianten worden bepaald welk onderhoudsniveau voor de gemeentelijke gebouwen vanaf 2017 wordt aangehouden. Het spreekt voor zich, dat de jaarlijkse stortingen vanaf 2017 worden afgestemd op het vastgestelde onderhoudsniveau van de gemeentelijke gebouwen.

Wat mag het kosten?

	saldo 01-01-2016	storting 2016	uitgaven 2016	saldo 31-12-2016
- onderhoud wegen	1.356.510	804.354	804.354	1.356.510
- onderhoud riolering	3.573.798	15.157	202.651	3.386.304
- onderhoud gebouwen	1.346.212	238.985	391.462	1.193.735
- onderhoud velden	382.495	74.593	149.749	307.340
Totaal	6.659.015	1.133.089	1.548.215	6.243.888

6. Financiering

De paragraaf financiering heeft betrekking op de treasuryfunctie van de gemeente. De treasuryfunctie zorgt ervoor dat er voldoende middelen zijn voor de uitvoering van het beleid uit de programma's. Daarnaast wordt geld dat niet direct nodig is, uitgezet.

Wat willen we bereiken?

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het beschermen van het gemeentelijke vermogen tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, valutarisico's en liquiditeitsrisico's.
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido, aanvullende regelgeving en respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Wat doen we daarvoor?

Algemeen

De Wet financiering decentrale overheden (fido) bevat instrumenten die de risico's beperken die gemeenten lopen bij lenen en beleggen.

De Wet Fido is eind 2013 aangepast in verband met de Wet Verplicht schatkistbankieren. Dit betekent dat decentrale overheden (o.a. gemeenten) verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

Het aangepaste Treasurystatuut 2014 is op 11 maart 2014 vastgesteld door de gemeenteraad.

Schatkistbankieren

Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zijn al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij banken en instellingen buiten de schatkist mogen worden gehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden.

Drempelbedrag

Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag van de gemeente Asten is vastgesteld op € 250.000,=.

Risicobeheer

De belangrijkste algemene financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven in welke mate deze risico's zich bij onze gemeente voordoen en op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

1. Koersrisicobeheer

De koersrisico's van de gemeente zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet bij de schatkist op andere overheden. Dit gebeurt in vastrentende waarden. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op de einddatum is dus geen sprake van koersrisico's.

2. Renterisicobeheer

Door schommelingen in de rentevoet loopt een gemeente renterisico. Het renterisico kan worden gemeten door middel van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet begrenst de omvang van de korte financiering (korter dan een jaar). De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het jaar.

Voor 2016 bedraagt de kasgeldlimiet voor de gemeente Asten € 3,2 miljoen. Momenteel zijn er geen leningen aangegaan met een looptijd van maximaal een jaar. Dat betekent dat het renterisico onder de kasgeldlimiet uitkomt.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om het renterisico bij het opnemen van leningen te beheersen.

Het effect van de renterisiconorm op de financieringswijze is dat de herfinanciering van vaste leningen niet ineens plaatsvindt, maar over een periode van minimaal vijf jaar wordt gespreid. Dit betekent dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen voor gemeenten niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Voor 2016 bedraagt de renterisiconorm voor de gemeente Asten € 7,6 miljoen. In 2016 zijn geen leningen aan renteherziening onderhevig. Dat betekent dat het renterisico onder de renterisiconorm uitkomt.

3. Kredietrisicobeheer

De gemeente gaat leningen aan, zet middelen uit en verleent garanties uitsluitend ten behoeve van de publieke taak. Uitzettingen geschieden uitsluitend aan tegenpartijen die aan de in het treasurystatuut genoemde eisen voor kredietwaardigheid voldoen. Daardoor worden kredietrisico's beperkt.

Opgenomen geldleningen

Per 1 januari 2016 zijn er geen opgenomen geldleningen meer.

Verstreckte geldleningen

Er zijn geen leningen verstrekt.

Wat mag het kosten?

Uitgezette gelden

Het saldo op de rekening courant van de schatkist bedraagt momenteel (begin september 2015) € 10.800.000.=.

7. Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn die partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft.

De gemeente Asten participeert in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen:

- Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE).
- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB).
- Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).
- Brabant Water.
- Blink.
- Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.
- Werkbedrijf Atlant De Peel.
- GGD Brabant-Zuidoost.
- Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (BIZOB).
- Overlegorgaan Nationaal Park De Groote Peel
- Gemeenschappelijke Regeling (GR) Peel 6.1.
- Stichting Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

Wat willen we bereiken?

In het algemeen geldt dat voor een gemeenschappelijke regeling wordt gekozen indien de gemeente dit beleid niet alleen of niet doeltreffend kan uitvoeren. De gemeenschappelijke regelingen voeren beleid en beheer op verschillende terreinen uit voor de gemeente Asten.

Wat doen we daarvoor?

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	Alle programma's met uitzondering van Financiën.
Doel en openbaar belang	Het uitvoeren van de werkzaamheden voor het Regionaal Platform, de Regionale Agenda, het ontwikkelen van strategie op de thema's Economie, Ruimte, de aanvullende programma's voor werklocaties, arbeidsmarkt en wonen, de gesprekstafel duurzaamheid en de inzet van de regionale investerings- en stimuleringsfondsen.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	De gemeente Asten participeert in de Metropoolregio Eindhoven en voor de regio's is een regionale agenda 2015-2018 opgesteld. En maakt gebruik van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven voor archivering.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 6.358.180,= (begin) € 5.514.580,= (eind)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 17.577.293,= (begin) € 16.973.372,= (eind)

Verwacht financieel resultaat 2016	€ 0,=
Financieel belang	€ 112.240,= voor het MRE
Risico's	Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: H.G. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling
Doel en openbaar belang	De ODZOB is opgericht op 1 juni 2013 om een verdere verbetering tot stand te brengen in: <ul style="list-style-type: none"> • De dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken. • De kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant.
Beleidsvoornemens Gemeente Astén	De gemeente Astén participeert in de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Het Algemeen Bestuur heeft een concernplan 2014-2018 vastgesteld.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	Niet beschikbaar in de ontwerpbegroting 2016.
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	Niet beschikbaar in de ontwerpbegroting 2016.
Verwacht financieel resultaat 2016	€ 178.484,=
Financieel belang	€ 210.338,=
Risico's	De aangesloten gemeenten zijn samen met de provincie aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: Th. Martens
Ambtelijk	T. Koolen

BNG

Vestigingsplaats	Den Haag
Programma	5. Financiën
Doel en openbaar belang	<p>BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.</p> <p>Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.</p>
Partners	<p>Asten heeft 13.000 aandelen.</p> <p>De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).</p>
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	BNG Bank is de huisbank van de gemeente Asten.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	<p>€ 3.430 miljoen (01-01-2014)</p> <p>€ 3.582 miljoen (31-12-2014)</p>
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	<p>€ 127.721 miljoen (01-01-2014)</p> <p>€ 149.891 miljoen (31-12-2014)</p>
Verwacht financieel resultaat 2016	Hierover wordt geen uitspraak gedaan.
Financieel belang	€ 32.500,= (13.000 aandelen * € 2,50).
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	J.H.J. van Bussel
Ambtelijk	T. Sprangers

Brabant Water

Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Programma	3. Veilig en Schoon
Doel en openbaar belang	<p>Brabant Water levert drink- en industriewater aan 2,5 miljoen inwoners en aan bedrijven in Noord-Brabant. Zij winnen, zuiveren en distribueren water van uitstekende kwaliteit, tegen de laagst mogelijke kosten</p>

	en met een hoge leveringsbetrouwbaarheid.
Partners	Brabant Water is een structuur-NV. De aandelen van de vennootschap zijn voor 31,6% in handen van de Provincie Noord-Brabant. De overige aandelen zijn in het bezit van gemeenten in het voorzieningsgebied.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	De gemeente Asten is aandeelhouder.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 483.813,= (31-12-2014)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 415.793,= (31-12-2014)
Verwacht financieel resultaat 2016	Niet beschikbaar.
Financieel belang	Aandeelhouder.
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	H.G. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Blink

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	3. Veilig en Schoon
Doel en openbaar belang	Blink draagt zorg voor de inzameling en het transport van huishoudelijke afvalstoffen. Daarnaast draagt Blink zorg voor de exploitatie van de milieustraat.
Partners	Deelnemende partijen: de gemeenten Asten, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Streven naar zo min mogelijk restafval en zoveel mogelijk afvalstromen gescheiden inzamelen t.b.v. hergebruik.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 0 ,= (31-12-2014)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 1.977.959 ,= (31-12-2014)
Verwacht financieel resultaat 2016	€ 0 ,=
Financieel belang	€ 175.803,=
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	T.M. Martens
Ambtelijk	T. Koolen

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Vestigingsplaats	Eindhoven
Programma	3. Veilig en Schoon
Doel en openbaar belang	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het ontwikkelen van een goed toegeruste organisatie van de hulpverlening. 2. Het bevorderen van een goede integrale samenwerking tussen de bij de hulpverlening en de bestrijding van ongevallen en rampen betrokken organisaties. 3. Het bevorderen van de bestuurlijke afstemming c.q. integratie van de bij de hulpverlening en de bestrijding van ongevallen en rampen betrokken organisaties in de regio Zuidoost-Brabant. 4. Het onder alle omstandigheden bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde uitvoering van werkzaamheden ter zake van het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt, het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand, het beperken en bestrijden van rampen en het bevorderen van een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen. 5. Het realiseren en in stand houden van, en de verantwoording dragen voor een integraal ambulancezorgsysteem in de regio Zuidoost Brabant.
Partners	21 gemeenten regio Eindhoven.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Op grond van de Wet Veiligheidsregio zijn gemeenten met ingang van 1 januari 2014 verplicht deel te nemen in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost waarin zijn opgenomen de alle brandweerkorpsen van de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Naast de brandweezorg is de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost verantwoordelijk voor de Gemeenschappelijke meldkamer, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR) alsmede als vergunninghouder verantwoordelijk voor het Regionaal Ambulancevervoer (RAV) in Zuidoost-Brabant waarbij de uitvoering is neergelegd bij de Ambulancedienst van de GGD Brabant-Zuidoost.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 3.889.719,= (begin) € 3.889.719,= (eind)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 1.848.947,= (begin) € 1.857.647,= (eind)
Verwacht financieel resultaat 2016	€ 0,=
Financieel belang	€ 822.092,=
Ontwikkelingen en risico's	De begroting is aangepast op basis van de toekomstvisie. Basisbrandweezorg. De gemeente Asten heeft ten aanzien van deze toekomstvisie een zienswijze ingediend. Hierin wordt gewezen op de noodzaak van een adequate basisbrandweezorg waarbij maatwerk per korps nodig is en wordt aandacht gevraagd voor de belasting van de vrijwilligers. Daarnaast is aangegeven

	dat het beschikbare budget voor Brandveilig Leven ook ingezet moet worden voor uitvoerende zaken op dit terrein.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: H.G. Vos
Ambtelijk	D. van Zwet

Atlant Groep / Werkbedrijf Atlant de Peel

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	2. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	De Atlant Groep is een re-integratiebedrijf en een werkbedrijf. Deze organisatie re-integreert personen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij (blijvend) deel kunnen nemen aan het (gesubsidieerde) arbeidsproces. Binnen de werkbedrijven biedt de Atlant Groep werkgelegenheids- en werkervaringsmogelijkheden voor personen die tijdelijk of definitief zijn aangewezen op deze vorm van werkgelegenheid. De Atlant Groep opereert regionaal zowel op de publieke als private markten.
Partners	De Atlant Groep wordt gevormd door de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Op grond van de wettelijke verplichtingen voor begeleid werken nemen wij deel aan de gemeenschappelijke regeling Atlant Groep.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 12.464.000,= (begin) o.b.v. concept ondernemingsplan € 12.192.000,= (eind)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 0 ,= (begin) o.b.v. concept ondernemingsplan € 0 ,= (eind)
Verwacht financieel resultaat 2016	€ 214.000,= o.b.v. concept ondernemingsplan
Financieel belang	€ 2.228.371,=
Risico's	Sterke afhankelijkheid van rijksbeleid met betrekking tot de financiering. Omzet is afhankelijk van economische ontwikkelingen. Aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	In het kader van de Gemeenschappelijke Regeling Peel 6.1. Het werkbedrijf Atlant - De Peel gaat gevormd worden uit de GR Atlant Groep, de afdeling Werk & Inkomen van de gemeente Helmond en het Werkgeversplein.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur en dagelijks bestuur: J.C.M. Huijsmans
Ambtelijk	D. van Zwet

GGD Brabant-Zuidoost

Vestigingsplaats	Helmond
Programma	2. Sociaal Domein
Doel en openbaar belang	Gemeenten hebben binnen de Wet Publieke Gezondheid de plicht om een plan ter bevordering van de lokale gezondheidssituatie

	vast te leggen in een nota Lokaal gezondheidsbeleid. De gemeente is in dit proces de regisseur. De GGD ondersteunt de gemeenten bij het voorbereiden, opstellen en implementeren van dit beleid. Per gemeente is er een lokaal team.
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Uitvoering geven aan de Wet Publieke Gezondheid.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 2.142.000,= (begin) concept programmabegroting € 2.238.000,= (eind)
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 519.000,= (begin) concept programmabegroting € 522.000,= (eind)
Verwacht financieel resultaat 2016	€ 0,=
Financieel belang	€ 266.743,=
Risico's	Het weerstandsvermogen is onvoldoende maar er is besloten om de algemene reserve niet aan te vullen, met als argumentatie dat de deelnemende gemeenten garant staan indien risico's zich voordoen.
Ontwikkelingen	De veranderingen in de verzorgingsstaat en economische ontwikkelingen leiden tot een nieuwe visie op de samenleving. Decentralisaties in het sociaal domein hebben gevolgen voor de publieke gezondheid in het algemeen en de jeugdgezondheidszorg in het bijzonder.
Portefeuillehouder	Algemeen bestuur: J.C.M. Huijsmans
Ambtelijk	D. van Zwet

Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (BIZOB)

Vestigingsplaats	Oirschot
Programma	1. Bestuur en Dienstverlening
Doel en openbaar belang	Voor een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering is een professioneel georganiseerde inkoopfunctie van belang. Door samenwerking op inkoopgebied wordt voordeel op financieel, kwalitatief en procesmatig gebied behaald. De gemeente neemt deel aan een samenwerkingsverband op inkoopgebied van 18 gemeenten in Zuidoost-Brabant.
Partners	De gemeente neemt deel aan een samenwerkingsverband op inkoopgebied van 18 gemeenten in Zuidoost-Brabant.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Om invulling te geven aan een professioneel inkoopbeleid.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	€ 1.314.742 ,= (31-12-2014)

Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	€ 323.830,= (31-12-2014)
Verwacht financieel resultaat 2016	Geen informatie beschikbaar.
Financieel belang	€ 90.720,=
Risico's	De termijn van een individuele, bilaterale samenwerkingsovereenkomst is 4 jaar, waarna de mogelijkheid van uittreding of continuering (al dan niet onder gewijzigde voorwaarden) bestaat.
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	H.G. Vos
Ambtelijk	W. Verberkt

Overlegorgaan Nationaal Park De Grootte Peel

Vestigingsplaats	Maastricht, secretariaat
Programma	4. Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling
Doel en openbaar belang	Voor het doelmatig functioneren van De Grootte Peel als nationaal park is een Overlegorgaan ingesteld in mei 1985.
Partners	<ul style="list-style-type: none"> • Provincie Noord-Brabant • Provincie Limburg • Gemeente Asten • Gemeente Peel en Maas • Gemeente Nederweert • Waterschap Aa en Maas • Waterschap Peel en Maasvallei • Staatsbosbeheer • Vertegenwoordiger namens de particuliere eigenaren • Ministerie van EZ
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Deelnemen in verband met het doelmatig functioneren van De Grootte Peel.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	Niet van toepassing.
Verwacht financieel resultaat 2016	Niet van toepassing.
Financieel belang	N.v.t. Incidentele bijdragen worden bekostigd uit het budget plattelandsontwikkeling.
Risico's	--
Ontwikkelingen	--
Portefeuillehouder	T.M. Martens
Ambtelijk	T. Koolen

Stichting Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Vestigingsplaats	Gemeente Eindhoven
Programma	2
Doel en openbaar belang	Het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf-, en zorgketen en gemeenten. Zij komen onder eenduidige regie van het openbaar bestuur tot een ketenoverstijgende aanpak van complexe problematiek. Met als doel bij te dragen aan de veiligheid(sbeleving) als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid; het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen, door een combinatie van repressie, bestuurlijke interventie en zorg.
Partners	Partners van de Stichting Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.
Beleidsvoornemens Gemeente Asten	Het financiële beheer, de huisvesting en het faciliteren van personeel en organisatie van het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost worden belegd bij een op te richten beheersstichting, de Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost. Aan de beheersstichting nemen de 21 gemeenten deel. Van iedere gemeente wordt één persoon uit het college van burgemeester en wethouders afgevaardigd om plaats te nemen in het algemeen bestuur. Voor de gemeente Asten is dit de burgemeester.
Eigen vermogen van het begrotingsjaar	Stichting is in oprichting.
Vreemd vermogen van het begrotingsjaar	Stichting is in oprichting.
Verwacht financieel resultaat 2016	Stichting is in oprichting.
Financieel belang	€ 3.873,=
Risico's	--
Ontwikkelingen	De stichting is in oprichting.
Portefeuillehouder	H.G. Vos
Ambtelijk	T. Koolen

Wat mag het kosten?

	Jaar- rekening 2014	begroting		meerjaren		
		2015 na wijziging	2016	2017	2018	2019
Lasten						
- Atlant	2.383.623	2.359.259	2.228.371	2.048.803	1.882.077	1.759.176
- BIZOB	90.720	90.720	90.720	90.720	90.720	90.720
- Blink	203.572	161.750	175.803	175.803	175.803	175.803
- BNG	1.219	1.219	1.219	1.219	1.219	1.219
- Diensten MRE	112.066	143.240	112.240	112.240	112.240	112.240
- GGD	251.828	255.845	266.743	260.374	260.374	260.374
- GR Peel 6.1	52.958	53.445	53.445	53.445	53.445	53.445
- ODZOB	169.416	210.338	210.338	210.338	210.338	210.338
- Regionaal Historisch Centrum (SRE)	69.657	66.641	60.206	60.206	60.206	60.206
- Veiligheidsregio Brabant - Zuidoost	836.519	831.026	822.092	797.107	762.871	762.871
Totaal Lasten	4.171.578	4.173.482	4.021.176	3.810.254	3.609.292	3.486.391
Baten						
- BIZOB	-22.680	-22.680	-22.680	-22.680	-22.680	-22.680
- BNG	-16.510	-7.410	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Totaal Baten	-39.190	-30.090	-37.680	-37.680	-37.680	-37.680
Totaal	4.132.388	4.143.392	3.983.496	3.772.574	3.571.612	3.448.711

8. Sociaal domein

Wat willen we bereiken?

Binnen het sociaal domein op het brede terrein van Jeugd, Wmo en Werk&Inkomen (Participatiewet) willen we een samenhangende integrale uitvoering die niet wordt gehinderd door (financiële) schotten.

Wat doen we daarvoor?

Risicoanalyses geven voornamelijk aan dat in de periode 2015 tot en met 2017 extra middelen noodzakelijk zijn om de nieuwe taken verantwoord op te pakken en toe te werken naar een budgettair neutrale uitvoering ingaande 2018.

Ten behoeve van de financiering van het lokaal sociaal domein voor de periode 2015 t/m 2017 is een egaliseringsreserve beschikbaar gesteld door de raad.

Wat mag het kosten?

In 2016 worden de volgende budgetten van het Rijk ontvangen (op basis van de meicirculaire 2015):

Integratie-uitkering Wmo (bestaande taken Wmo)	€ 991.667,=
Integratie-uitkering sociaal domein Wmo nieuwe taken	€ 1.928.521,=
Integratie-uitkering sociaal domein Jeugd	€ 2.397.525,=
Integratie-uitkering sociaal domein Participatiewet (re-integratie)	€ 152.157,=
Integratie-uitkering sociaal domein Participatiewet (WSW)	€ 2.228.371,=

De begrote hoogte van de reserve Sociaal Domein op 1-1-2016 is € 582.130,=.

In de tussentijdse rapportage najaar 2015 is echter nog een aanvullende onttrekking uit de reserve opgenomen. Hierdoor resteert een saldo van € 442.924,=.

Financiële begroting

Overzicht baten en lasten

In dit hoofdstuk is een samenvattend overzicht opgenomen van de baten en lasten van de programma's.

Het overzicht van baten en lasten bevat de volgende onderdelen:

1. Baten en lasten per programma (inclusief meerjarenperspectief).
2. Algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien.
3. Resultaat voor en na bestemming.
4. Toelichting op het overzicht baten en lasten.
  - a. Gerealiseerde bedragen 2014, begroting 2015 na wijziging en begroting 2016 (inclusief verschillenanalyse).
  - b. Incidentele baten en lasten per programma.

Lasten worden weergegeven met een "+" en baten met een "-".

Resultaat (voor en na bestemming) en saldo met een "-" betekent een negatief resultaat of saldo (lasten zijn groter dan baten).

1. Baten en lasten per programma

Onderstaand overzicht bevat per programma de raming van de baten en lasten en het saldo.

2016			
Programma	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en dienstverlening	2.803.418	-789.769	-2.013.649
Sociaal Domein	18.179.436	-11.783.014	-6.396.422
Veilig en Schoon	5.864.313	-3.277.901	-2.586.412
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	7.188.767	-2.867.967	-4.320.800
Financiën	3.184.718	-19.040.333	15.855.615
Resultaat	37.220.651	-37.758.984	538.333

Meerjarenperspectief				
Programma	2016	2017	2018	2019
Lasten				
Bestuur en dienstverlening	2.803.418	2.747.918	2.743.418	2.743.418
Sociaal Domein	18.179.436	17.696.468	17.456.919	17.315.812
Veilig en Schoon	5.864.313	5.697.235	5.642.999	5.642.999
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	7.188.767	7.259.349	6.664.419	5.849.489
Financiën	3.184.718	3.379.718	3.574.718	3.769.718
Totaal Lasten	37.220.651	36.780.688	36.082.473	35.321.435
Baten				
Bestuur en dienstverlening	-789.769	-719.869	-569.869	-569.869
Sociaal Domein	-11.783.014	-11.495.502	-11.262.648	-11.130.126
Veilig en Schoon	-3.277.901	-3.154.901	-3.136.901	-3.136.901
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	-2.867.967	-2.907.187	-2.282.187	-1.437.187
Financiën	-19.040.333	-18.986.485	-19.094.834	-19.191.250
Totaal Baten	-37.758.984	-37.263.944	-36.346.439	-35.465.333
Saldo	538.333	483.256	263.966	143.898

2. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten die vrij besteedbaar zijn. Het voorzieningenniveau in de gemeente wordt onder meer bekostigd door de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen		Jaarrekening 2014	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2016
a.	Lokale middelen, waarvan de besteding niet gebonden is:			
	* Hondenbelasting	-81.037	-79.125	-75.543
	* Toeristenbelasting	-501.066	-553.530	-557.530
	* OZB gebruikers	-531.768	-543.256	-574.060
	* OZB eigenaren	-2.481.580	-2.611.347	-2.750.386
b.	Algemene uitkering	-12.559.653	-11.346.598	-11.913.193
	Integratie uitkering WMO oud	- 1.473.629	-1.077.106	-991.667
	integratie uitkering sociaal domein		-7.299.228	-6.706.574
c.	Dividend:			
	* Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	-16.510	-7.410	-15.000
d.	Saldo van de financieringsfunctie	252.280	-241.038	-241.038
e.	Overige algemene dekkingsmiddelen.			
	Rente over niet vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve	-666.542	-667.831	-666.542
Totaal		-18.059.506	-24.426.468	-24.491.533

De post onvoorzien is ter dekking van niet voorziene uitgaven in 2016 en bestaat uit een incidenteel en een structureel deel.

Onvoorzien 2016	incidenteel	structureel
Onvoorzien	50.000	50.000
Totaal	50.000	50.000

3. Resultaat voor en na bestemming

Programma	2016		
	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en dienstverlening	2.803.418	-418.137	-2.385.281
Sociaal Domein	18.165.301	-3.643.720	-14.521.581
Veilig en Schoon	5.864.313	-3.277.901	-2.586.411
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	5.878.767	-1.886.903	-3.991.864
Financiën	2.626.199	-2.247.041	-379.158
- onvoorzien	100.000		-100.000
Totaal	35.437.997	-11.473.702	-23.964.295
Algemene dekkingsmiddelen		-24.491.533	24.491.533
Resultaat voor bestemming	35.437.997	-35.965.236	527.238
Mutaties reserves	1.782.654	-1.793.749	11.095
Resultaat na bestemming	37.220.651	-37.758.984	538.333

4. Toelichting op het overzicht baten en lasten

a. Gerealiseerde bedragen 2014, begroting 2015 na wijziging en begroting 2016 (inclusief verschillenanalyse) ter vergelijking.

Omschrijving	Jaarrekening 2014	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2016	Verschil 2015 / 2016	
Bestuur en dienstverlening	-2.865.258	-2.263.113	-2.013.649	249.464	Voordeel
Sociaal Domein	-9.090.101	-6.936.185	-6.396.422	539.763	Voordeel
Veilig en Schoon	-2.885.805	-2.493.398	-2.586.412	-93.014	Nadeel
Wonen, infrastructuur en ontwikkeling	-4.637.379	-3.989.681	-4.320.800	-331.119	Nadeel
Financiën	19.478.543	15.685.072	15.855.615	170.543	Voordeel
Resultaat	0	2.696	538.333	535.637	

Verschillenanalyse begroting 2016 t.o.v. begroting 2015 na wijziging (per programma):

Het verschil op **programma 1** bedraagt € 249.464,= (voordelig).

De grootste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Vershil	
Communicatie	Lagere advertentiekosten, minder subsidie Siris in verband met incidentele subsidie in 2015 en de politiek jongerendag vond in 2015 in Asten plaats.	17.000	voordeel
Leges	Hogere opbrengst leges burgerzaken. Er moet hierdoor ook meer afgedragen worden aan het Rijk. Per saldo resteert een voordeel van het genoemde bedrag.	16.841	voordeel
Samenwerking	Lagere bijdrage SRE (MRE) conform project ATG.	31.000	voordeel
Apparaatskosten	Minder apparaatskosten dan begroot.	162.656	voordeel

Het verschil op **programma 2** bedraagt € 539.763,= (voordelig).

De grootste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Vershil	
Onderwijs	Voor renovatie van het Varendonck college is in de begroting 2015 een budget opgenomen vanaf 2016.	-200.000	nadeel
Subsidies	Minder subsidie muziekschool RICK. De afrekening heeft plaatsgevonden. In 2016 hoeft geen subsidie meer te worden verstrekt.	80.247	voordeel
	Bezuiniging Onis en LEV conform project ATG.	27.942	voordeel
Onderhoudsvoorzieningen	De stortingen in de onderhoudsvoorzieningen zijn aangepast op basis van actuele planningen.	60.047	voordeel
Uitkeringen (BUIG)	Meer uitgaven door meer uitkeringen en hogere uitkeringslasten op basis van 179 uitkeringsgerechtigden. Daar tegenover staat dat meer wordt ontvangen van het Rijk.	-90.527	nadeel
Bijzondere bijstand	Voordeel conform bezuiniging project ATG.	20.000	voordeel
Voorzieningen WMO	Voordeel conform bezuiniging project ATG.	60.000	voordeel
Huishoudelijke hulp	In 2015 en 2016 wordt incidenteel een Huishoudelijke Hulp Toelage ontvangen. De uitgaven zijn op dit programma begroot en zijn gelijk aan de ontvangst van het Rijk. De ontvangst is echter begroot op algemene uitkering in programma 5. Per saldo is het budgettair neutraal.	-145.525	nadeel
Apparaatskosten	Minder apparaatskosten dan begroot.	772.198	voordeel

Het verschil op **programma 3** bedraagt € 93.014,= (nadelig).

Het grootste verschil is:

Onderwerp	Toelichting	Vershil	
Apparaatskosten	Meer apparaatskosten dan begroot.	-132.014	nadeel

Het verschil op **programma 4** bedraagt € 331.119,= (nadelig).

De grootste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Vershil	
Wegen	Wetswijziging onkruidbestrijding conform ATG.	-50.000	nadeel
	Vanaf 2016 wordt meer in de onderhoudsvoorziening wegen gestort conform Beleidsplan wegen. Hierbij is ook rekening gehouden met de verlaging van de storting conform ATG (voordeel € 50.000,=).	-138.000	nadeel
Monumenten	Voordeel conform ATG.	15.820	voordeel
Volkshuisvesting	Constructieve veiligheid, alleen risicovolle constructieve berekeningen worden getoetst. Conform ATG.	15.000	voordeel
Apparaatskosten	Meer apparaatskosten dan begroot.	-110.427	nadeel

Het verschil op **programma 5** bedraagt € 170.543,= (voordelig).

De grootste verschillen zijn:

Onderwerp	Toelichting	Vershil	
Algemene uitkering	Hogere ontvangst uit het gemeentefonds (op basis van meicirculaire 2015). Dit wordt onder andere veroorzaakt door incidentele ontvangst Huishoudelijke Hulp Toelage € 145.525,= (zie programma 2). Daarnaast is er voordelig effect als gevolg van groot onderhoud gemeentefonds € 186.518,= loon en prijscompensatie 2016 € 89.346,=. De overige verschillen worden veroorzaakt door accres en maatstaf verschillen ten opzichte van 2015. De cijfers zijn in vergelijking met de voorjaarsnota 2015 gelijk gebleven.	566.595	voordeel
Incidentele opbrengsten	In 2015 waren er incidentele opbrengsten i.v.m. de liquidatie van de bestuursacademie Zuid-Nederland en een teruggave btw i.v.m. herrekening mengpercentage.	-65.829	nadeel
Samenwerking	De besparing samenwerking is naar beneden bijgesteld van € 143.000 naar € 100.000,=.	-43.000	nadeel
OZB	Hogere opbrengst OZB door stijging conform ATG en indexering.	169.844	voordeel
Apparaatskosten	Meer apparaatskosten dan begroot.	-316.112	nadeel

Apparaatskosten

Het totale verschil op alle apparaatskosten is € 376.301,= voordelig.

De grootste verschillen binnen de apparaatskosten zijn:

Onderwerp	Toelichting	Vershil	
Incidentele kredieten	In 2016 zijn minder incidentele kredieten beschikbaar gesteld ten opzichte van 2015. Per saldo is dit geen voordeel omdat bij mutaties reserves een onttrekking plaatsvindt voor hetzelfde bedrag.	147.585	voordeel
Ambitie Taken Geld	Besparing overhead.	50.000	voordeel
	Besparing RO veegplannen.	32.208	voordeel
	Besparingen constructieve veiligheid, handhaving externe veiligheid en leefbaarheid etc.	103.385	voordeel
	Renteomslag, nadeel schatkistbankieren.	-60.000	nadeel
Detachering	Incidentele bijdrage als gevolg van detachering	55.095	voordeel
Frichtiekosten	Salariskosten die in 2015 nog gedekt werden uit frictiebudgetten, komen niet meer terug in 2016. Per saldo is dit geen voordeel omdat bij mutaties reserves een onttrekking plaatsvindt voor hetzelfde bedrag.	72.211	voordeel
Salariskosten	In de begroting is een stijging van de salariskosten meegenomen van 2,5%. Doordat de sociale lasten ten opzichte van 2015 dalen is het nadeel beperkt.	-47.349	nadeel

Incidentele baten en lasten 2016 per programma

Door opsomming van de incidentele baten en lasten wordt informatie gegeven die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie en de meerjarenraming.

Incidentele baten en lasten 2016	Baten	Lasten
programma 1: Ontwikkelbudget "Asten koerst op eigen kracht in netwerken"		50.000
programma 1: Uitbreiding griffiefunctie		9.900
programma 1: Informatievoorziening		150.000
programma 1: Uitvoering bedrijfsplan door MT (zie paragraaf bedrijfsvoering)		60.000
programma 2: Project cultuurplein DAS		6.000
programma 3: Infrastructurele projecten		20.000
programma 4: Subsidieregeling monumentenzorg		63.280
programma 4: GVVP maatregelen		50.000
programma 4: Toerisme en recreatie	-15.000	15.000
programma 4: Inspectie kunstwerken		20.000
programma 4: Onderhoud brug over de AA		20.000
programma 4: Reconstructie Wolfsberg / Emmastraat		625.000
programma 4: Resultaat grondbedrijf	-1.295.000	
programma 4: Plattelandsontwikkeling		40.000
programma 5: Rentetoevoeging reserve eenmalige bestedingen	-139.276	
programma 5: Onderuitputting kapitaallasten	-50.000	
programma 5: Onvoorzien; uitgaven incidenteel		50.000
Totaal	-1.499.276	1.179.180
Saldo incidentele baten en lasten		320.096

Overzicht Reserve Eenmalige Bestedingen (incidentele uitgaven meerjarig)

Stand reserve eenmalig bestedingen		
	begroting 2016	
Stand 31-12-2014		5.450.051
<u>eerder vastgesteld beleid</u>		
Nog uit te geven t.l.v. reserve (eerder beschikbaar gestelde kredieten) zoals onderhoud Heerbaan, Heesakkerweg, frictiekosten etc.		-5.591.198
toevoeging gewogen rente over reserve eenmalige bestedingen	15.500	
toevoeging rente (prognose)	144.314	
		159.814
<u>T-rap voorjaar 2015</u>		
Verkoop erfpachtgrond		950.000
<u>Jaarrekening 2014</u>		
Resultaat jaarrekening 2014 (na winstbestemming)		384.018
<u>T-rap najaar 2015</u>		
Invoering Vennootschapsbelasting (Vpb)	-33.000	
Privatisering verenigingsgebouw Den Dissel	-8.348	
Aanvullen onvoorzien incidenteel (tussentijdse rapportage najaar 2015)	-299.240	
		-340.588
Prognose stand 31-12-2015		1.012.098
<u>begroting 2016</u>		
toevoeging rente (prognose)		139.276
geprognosticeerd batig exploitatiesaldo grondbedrijf 2015 (resultaat Loverbosch fase 1A 70% van € 1.850.000,=)		1.295.000
<u>nieuwe wensen 2016</u>		
infrastructurele projecten	-20.000	
ureuitbreiding griffiefunctie	-9.900	
plattelandsontwikkeling	-40.000	
kunst- en cultuurontwikkeling (Cultuurplein DAS)	-6.000	
Ontwikkelbudget "Asten op eigen kracht" in netwerken	-30.000	
Uitvoering bedrijfsplan door Managementteam	-60.000	
tijdelijke inzet extra formatie archiefmedewerker en invulling vacature functioneel applicatiebeheer zaakoplossing 2015 tot en met 2017	-150.000	
		-315.900
<u>voorjaarsnota 2015</u>		
Ontwikkelbudget "Asten op eigen kracht" in netwerken	-20.000	
GVVP maatregelen 2016	-50.000	
Reconstructie Wolfsberg, Emmastraat aanpassing krediet (minder tlv riolering daardoor meer ten laste van reserve eenmalige bestedingen	-625.000	
Inspectie kunstwerken	-20.000	
Onderhoud brug over de Astense AA	-20.000	
Vervallen subsidieregeling monumentenzorg vanaf 2019	-63.280	
		-798.280
Prognose stand 31-12-2016		1.332.194

<u>begroting 2017</u> toevoeging rente (prognose)		139.276
<u>nieuwe wensen 2017</u> plattelandsontwikkeling	-40.000	
tijdelijke inzet extra formatie archiefmedewerker en invulling vacature functioneel applicatiebeheer zaakoplossing 2015 tot en met 2017	-150.000	-190.000
<u>voorjaarsnota 2015</u> Ontwikkelbudget "Asten op eigen kracht" in netwerken	-50.000	
Update hondenbeleid en -voorzieningen	-20.000	
Reconstructie Palmstraat e.o.	-700.000	-770.000
Prognose stand 31-12-2017		511.470
<u>begroting 2018</u> toevoeging rente (prognose)		139.276
<u>nieuwe wensen 2018</u> plattelandsontwikkeling	-40.000	-40.000
<u>voorjaarsnota 2015</u> Ontwikkelbudget "Asten op eigen kracht" in netwerken	-50.000	
Herinrichting Wilhelminastraat		
- Wilhelminastraat (van Kerkstraat - tot A. van Cuijkstraat)	-130.000	
- Wilhelminastraat (van A. van Cuijkstraat - tot Heesakkerweg)	-85.000	-265.000
Prognose stand 31-12-2018		345.746
<u>begroting 2019</u> toevoeging rente (prognose)		139.276
geprognosticeerd batig exploitatiesaldo grondbedrijf 2019 (resultaat Florapark, "De Stegen") 70% van € 900.000,=		630.000
<u>nieuwe wensen 2019</u> plattelandsontwikkeling	-40.000	-40.000
<u>voorjaarsnota 2015</u> Ontwikkelbudget "Asten op eigen kracht" in netwerken tot 2019	-50.000	-50.000
Prognose stand 31-12-2019		1.025.022

Overzicht financiële positie

Inzicht in de financiële positie is van belang met het oog op de continuïteit van de gemeente. Dit gebeurt door de ontwikkelingen op de reserves, voorzieningen en de investeringen per programma te schetsen.

Het overzicht financiële positie bevat de volgende onderdelen:

1. De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
2. Investerings.
3. Financiering.
4. De stand en het verloop van de reserves en voorzieningen.
5. Uitgangspunten begroting 2016.
6. Berekening EMU-saldo.

De jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) mogen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume geen voorzieningen c.q. balansposten meer worden gevormd.

Vakantiegeld wordt opgebouwd van juni t/m mei. Door de gemeente is het vakantiegeld (8%) van een volledig jaar (januari t/m december) opgenomen onder de post salariskosten in de begroting.

Voor de volgende verplichtingen is wel een voorziening gevormd omdat het jaarlijks volume kan fluctueren:

- Voorziening pensioenen wethouders.
- Voorziening wachtgelden wethouders.

Investerings

Een investering is een uitgaaf voor een goed of object met een gebruiksduur langer dan een jaar.

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut.

Investerings met een economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. De gemeente heeft ook investeringen die geen middelen genereren, maar wel duidelijk een publieke taak vervullen. Het gaat hierbij om investeringen in water, wegen, civiele kunstwerken, groen en kunstwerken. Dit zijn *investerings met maatschappelijk nut*.

Alle investeringen met economisch nut moeten worden geactiveerd. Dit betekent dat deze investeringen als actief op de balans worden opgenomen en dat daarover wordt afgeschreven gedurende de levensduur. Investerings met maatschappelijk nut worden bij de gemeente niet geactiveerd, maar eenmalig ten laste van de reserve eenmalige bestedingen gebracht.

Boekwaarde bestaande investeringen met economisch nut	2016
programma 1: Bestuur en Dienstverlening	2.411.866
programma 2: Sociaal Domein	13.498.347
programma 3: Veilig en Schoon	11.368.586
programma 4: Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling	1.525.754
programma 5: Financiën	2.050.926
Totaal	30.855.480

Nieuwe investeringen met economisch nut		2016
programma 1: Bestuur en Dienstverlening		18.900
Koffiezetapparatuur	18.900	
programma 2: Sociaal Domein		0
programma 3: Veilig en Schoon		0
programma 4: Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling		124.635
Vervangen openbare verlichting 2016	94.635	
Openbare verlichting herinrichting Emmastraat/Wolfsberg	30.000	
programma 5: Financiën		0
Totaal		143.535

Nieuwe investeringen met maatschappelijk nut		2016
programma 1: Bestuur en Dienstverlening		209.900
Uitbreiding griffiefunctie	9.900	
Ontwikkelbudget "Asten op eigen kracht in netwerken"	50.000	
Informatievoorziening	150.000	
programma 2: Sociaal Domein		6.000
Marktplaatscultuureducatie	6.000	
programma 3: Veilig en Schoon		20.000
Infrastructurele projecten	20.000	
programma 4: Wonen, Infrastructuur en Ontwikkeling		818.280
Plattelandsontwikkeling	40.000	
Reconstructie Emmastraat/Wolfsberg	625.000	
GVVP maatregelen	50.000	
Inspectie kunstwerken	20.000	
Onderhoud brug over de AA	20.000	
Subsidieregeling monumentenzorg	63.280	
programma 5: Financiën		60.000
Uitvoering bedrijfsplan	60.000	
Totaal		1.114.180

Financiering

De financiering bij de gemeente Asten geschiedt conform het Treasurystatuut. Voor meer informatie wordt verwezen naar paragraaf 6: Financiering.

Verloop van de reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen lijken ogenschijnlijk op elkaar, het zijn beide spaarpotten voor toekomstige uitgaven. Er is wel een wezenlijk verschil. Reserves zijn eigen vermogen. Voorzieningen zijn verplichtingen waar de raad niet onderuit kan, vreemd vermogen dus.

Een *reserve* is een bedrag dat apart is gezet door de raad, maar waar geen verplichting voor bestaat. Dat geld kan de gemeente vrij aanwenden. De reserves worden onderscheiden in de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Een *voorziening* is een apart gezet bedrag voor onvermijdelijke toekomstige uitgaven waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn (bijvoorbeeld onderhoud wegen). Afhankelijk van allerlei omstandigheden zal dat vroeg of laat aan de orde zijn. De voorzieningen worden onderscheiden in onderhoudsvoorzieningen en voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's. De hoogte van de voorzieningen is gebaseerd op

onderhoudsplanningen voor de komende tien jaar of op actuele berekeningen van de verplichting, het verlies of het risico.

RESERVES		
Omschrijving	Vermeerdering	Vermindering
Saldo reserves 1-1-2016	28.701.974	
<u>Algemene reserve</u>		
rente algemene reserve	75.433	
<u>Algemene reserve grondbedrijf</u>		
rente algemene reserve grondbedrijf	90.957	
mutaties algemene reserve grondbedrijf	0	60.000
<u>Reserve eenmalige bestedingen</u>		
rente reserve eenmalige bestedingen	51.995	
mutaties reserve eenmalige bestedingen	1.397.281	1.129.180
<u>Bestemmingsreserves</u>		
mutaties reserve kunstgrasveld Olympia Boys	5.634	
mutaties reserve renovatie De Schop	54.081	309.480
mutaties reserve sociaal domein	0	18.683
mutaties reserve centrumvisie	0	0
mutaties reserve klimaatproject scholen	2.747	3.649
mutaties reserves ONDO/DOS en NWC	53.488	63.588
mutaties reserve museum	22.146	39.653
mutaties reserve VCP	1.733	0
mutaties reserve HNG	11.880	67.784
mutaties reserves I&A	15.279	101.732
Totaal vermeerderingen en verminderingen	1.782.654	1.793.750
Saldo mutaties reserves	-11.096	
Saldo reserves per 31-12-2016	28.690.879	

VOORZIENINGEN		
Omschrijving	Vermeerdering	Vermindering
Saldo voorzieningen 1-1-2016	9.245.445	
toevoegingen onderhoudsvoorzieningen	1.191.497	
overige toevoegingen	60.603	
onttrekking voorziening afval		136.000
onttrekking voorziening riolering		202.651
besteding voorzieningen		1.365.032
Totaal vermeerderingen en verminderingen	1.252.100	1.703.683
Saldo voorzieningen per 31-12-2016	8.793.862	

Uitgangspunten begroting 2016

Algemeen

- Bij het samenstellen van de ramingen wordt rekening gehouden met het uitgangspunt: begroting 2016 is hetzelfde als begroting 2015 t/m tussentijdse rapportage voorjaar 2015 (9^e begrotingswijziging) die behandeld wordt in de raad van juli 2015.
- Uitgegaan wordt van gelijkblijvend beleid.
- Bij de calculaties moet rekening worden gehouden met een loon- en prijsstijging van 0%, tenzij contractueel andere afspraken zijn gemaakt met de gemeente en tenzij autonome kostenstijgingen zijn ontstaan door CAO verplichtingen voor professionele organisaties.
- Bij het ramen van de personeelskosten wordt voor 2016 gerekend met een salarisstijging van 2,5% ten opzichte van peildatum 1-4-2015.

Kengetallen

Jaar	Aantal woonruimten	Aantal inwoners
1-1-2012 werkelijk	6.862	16.404
1-1-2013 werkelijk	6.882	16.392
1-1-2014 werkelijk	6.675	16.440
1-1-2015 werkelijk	6.704*	16.560
1-1-2016 raming	6.754	16.600
1-1-2017 raming	6.804	16.640
1-1-2018 raming	6.854	16.680
1-1-2019 raming	6.904	16.720

* Het aantal woonruimten is gebaseerd op de opgave aan het CBS m.b.t. voorraad woningen 1^e kwartaal 2015.

Rentepercentages 2016	
Rekenrente algemene reserve en investeringen 1)	3,75%
Rekenrente beleggingen 2)	0 %
Inflatiepercentage voor loon-en prijsstijging 3)	0 % voor de uitgaven 1,75 % voor de inkomsten

- 1) De rekenrente is gelijk gehouden aan die van de begroting 2015. In 2016 zal bekeken worden of dit percentage reëel is voor 2017 of aangepast moet worden.
- 2) Op basis van rentestand voor 3 maanden deposito (Rentestanden partieel Schatkistbankieren).
- 3) Conform het geprognosticeerde indexcijfer voor overheidsconsumptie 2015, bijlage 1.3 Middelen en bestedingen 2015 van het Centraal Economisch Plan 2015, opgesteld door het CPB, is het indexpercentage 1,7%.
In verband met de financiële situatie wordt voorgesteld het indexpercentage voor uitgaven 2016 vast te stellen op 0% en voor de ontvangsten op 1,75%.

Belastingen en tarieven

- De tarieven van de heffingen en belastingen worden bijgesteld met 1,75% voor gestegen loon- en prijsniveau behalve:
- De toeristenbelasting is in 2016 € 1,30 voor overige accommodaties en € 2,05 voor hotelovernachtingen (o.b.v. Scenario-ontwikkeling / Voorjaarsnota 2012).
- De brandweerrechten worden aangepast conform de voorstellen en besluiten van de Veiligheidsregio Zuidoost Noord-Brabant.

- Het tarief voor de hondenbelasting wordt bepaald vanuit het oogpunt van kostendekkendheid.
- De tarieven voor de rioolheffing worden verhoogd met 6% per jaar voor de periode 2014-2017 (conform gemeentelijk rioleringsplan 2013-2017 raad 18-12-2012) en 1,75% index. De totale verhoging 2016 is 7,75%.
- De tarieven voor de afvalstoffenheffing worden aangepast op basis van de voor rekening van de gemeente Asten blijvende kosten van het inzamelen, verwerken, transporteren e.d. van de huishoudelijke afvalstoffen, met als uitgangspunt 100% kostendekkendheid.

De stand van de voorziening afvalstoffenheffing is per 1 januari 2015 o.b.v. de jaarrekening 2014 afgerond € 331.000,=. De geraamde uitname voor 2015 is € 139.000,= inclusief tussentijdse rapportage voorjaar 2015. Gelet op de omvang en het doel van deze reservering, wordt voorgesteld voor 2016 te beschikken over 1/3 gedeelte van de voorziening, dit is afgerond € 52.000,=.

Doordat de begrote onttrekking in 2016 fors lager is dan in 2015, leidt dit tot hogere tarieven. Om de tarieven in 2016 gelijk te houden aan 2015 is besloten om de onttrekking uit de voorziening in 2016 vast te stellen op € 136.000,=. De hoogte van de voorziening is hierna nihil. Vanaf 2017 kan dus niet veel meer uit de voorziening onttrokken worden. De verwachting is dat door dalende kosten in 2017 het tarief ook in 2017 gehandhaafd kan blijven.

Berekening EMU-saldo

De landen van de Europese Unie hebben in het verdrag van Maastricht afspraken gemaakt over het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van de collectieve sector (Rijk, mede overheden en sociale fondsen), dit verschil wordt uitgedrukt in het EMU-saldo.

De referentiewaarde geeft weer wat het EMU-saldo van de gemeente Asten mag zijn. Omdat de referentiewaarde in de septembercirculaire 2015 niet is geactualiseerd, zijn de cijfers uit de septembercirculaire 2014 gebruikt.

Jaar	EMU-saldo Gemeente Asten (x € 1.000)	Referentiewaarde EMU-saldo (berekening Rijk) (x € 1.000)
2015	5.382	-1.452
2016	3.466	-1.452
2017	2.039	-1.452

Op basis van de begroting 2016 is er een EMU-overschot van € 3.466.000,=. De gemeente Asten mag een EMU-tekort hebben van € 1.452.000,=. De betekent dat de gemeente Asten ruim aan de referentiewaarde voldoet.

Overzicht bezuinigingen Ambitie, Taken en Geld 2016-2019

Nr	Omschrijving (-)= nadeel (+)= voordeel	2016	2017	2018	2019
A Ontwikkelingen					
A	Ontwikkelingen				
a	Minder huuropbrengst peuterspeelzalen en kinderopvang in scholen, omdat in verband met de wetgeving minder opbrengst geïnd kan worden.	-5.600	-5.600	-5.600	-5.600
b	Voordeel uit BTW vernieuwd mengpercentage.	7.500	7.500	7.500	7.500
c	Invoering Vennootschapsbelasting (VPB) per 1-1-2016.	PM	PM	PM	PM
d	Rente-omslag / nadeel schatkistbankieren. inschatting rendement op schatkist is 0,6% in werkelijkheid 0,0%.	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
e	Meerjarige autonome ontwikkelingen (zoals inflatiecorrectie, areaaluitbreiding wegen en verlichting, budget onvoorzien structureel).	0	0	0	-225.170
f	Autonome ontwikkeling algemene uitkering waaronder 2e fase onderhoud gemeentefonds.	70.000	140.000	210.000	280.000
g	Doorvoeren verhoging OZB max. 3% o.b.v. voorjaarsnota 2014 m.i.v. 2016 (reeds besloten door raad bij begroting 2015, was nog niet opgenomen in meerjarenbegroting).	86.141	86.141	86.141	86.141
h	Wetwijziging onkruidbestrijding.	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
i	Onderhoud van de brandkranen.	PM	PM	PM	PM
j	Minder kosten voor meldpunt discriminatie.	1.000	1.000	1.000	1.000
k	Bezuiniging conform commissievoorstel m.b.t. bibliotheek.	0	23.407	21.963	21.963
l	Besparing op Jeugdgezondheidszorg. De subsidie aan de Zorgboog is inclusief bijdrage voor EKD. Deze bijdrage is abusievelijk apart begroot.	13.645	13.645	13.645	13.645
m	Bouwbesluittoets hoeft door wetwijziging niet meer door de gemeente uitgevoerd te worden.	0	96.625	96.625	96.625
n	Aframings bijdrage ODZOB.	50.000	50.000	50.000	50.000
o	Bodem. Niet meer uitvoeren taak op het gebied van bodem, omdat het een taak betreft die binnen het wettelijk over te dragen takenpakket van de ODZOB valt.	4.641	4.641	4.641	4.641
p	Leerlingenvervoer: aanpassing begroting op basis van ervaringsgegevens en risicovol ramen (risico kan zijn incidentele tegenvallers).	30.000	30.000	30.000	30.000
q	Minder uitkeringen. Gebaseerd op cliëntaantal januari 2015. Risico bij stijging aantal cliënten (risico kan zijn incidentele tegenvallers).	35.000	35.000	35.000	35.000
r	Bijzondere bijstand: aanpassing begroting op basis van ervaringsgegevens en risicovol ramen. Risico in verband met harmoniseren beleidsregels in de Peel en uitvoering BMS door uitvoeringsorganisatie Peel 6.1.	20.000	20.000	20.000	20.000

	Omschrijving	2016	2017	2018	2019
s	Voorzieningen WMO: aanpassing begroting op basis van ervaringsgegevens en risicovol ramen.	60.000	60.000	60.000	60.000
t	Subsidies: ONIS / LEVgroep	27.942	55.884	55.884	55.884
	TOTAAL ONTWIKKELINGEN	290.269	508.243	576.799	421.629
B Besparingscategorie per hoofdfunctie					
1 Openbare orde en veiligheid					
140	Openbare orde en veiligheid				
a	Terrasvergunning leges verhogen	2.000	2.000	4.000	4.000
b	Terrasvergunning ambtelijke inzet verlagen door minder ambitie	PM	PM	PM	PM
c	Aanpassen Integraal veiligheidsbeleid	4.567	4.567	4.567	4.567
d	Coördinatie externe veiligheid	3.221	3.221	3.221	3.221
e	Beëindigen beveiliging Criminaliteitspreventie DAS	7.554	7.554	7.554	7.554
f	Beëindigen coördinatie arbeidsmigranten	0	3.221	6.442	6.442
g	Geen preventieactiviteiten meer Asten Veilig en Alert	3.221	3.221	3.221	3.221
h	Bezuiniging op bijdrage Veiligheidsregio op basis van Toekomstvisie Brandweezorg	31.435	56.420	90.656	90.656
	TOTAAL	51.998	80.204	119.661	119.661
2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
210	Wegen, straten en pleinen				
a	Ambitie wegen verlagen	50.000	50.000	50.000	50.000
	TOTAAL	50.000	50.000	50.000	50.000
5 Cultuur en recreatie					
511	Vormings- en ontwikkelingswerk				
-	Betreft subsidie muziekschool Rick wordt afgebouwd tot nul in 2017. Dit is al in de begroting verwerkt.	0	0	0	0
530	Sport				
a	Verlagen ambitieniveau op sportbeleid	0	0	6.442	6.442
b	Tarieven Schop verhogen	5.000	10.000	15.000	20.000
540	Kunst				
-	Betreft vooral subsidies amateuristische kunstbeoefening	0	0	0	0
560	Openbaar groen en openluchtrecreatie				
a	Kermis budgettair neutraal maken	5.597	5.597	5.597	5.597
	TOTAAL	10.597	15.597	27.039	32.039

	Omschrijving	2016	2017	2018	2019
7	Volksgezondheid en milieu				
722	Riolering (gecombineerd)	0	0	0	0
	TOTAAL	0	0	0	0
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				
810	Ruimtelijke ordening				
a	RO Stedelijk: veegplannen 1x i.p.v. 2x per jaar	32.208	32.208	32.208	32.208
b	Bijdrage SRE (MRE)	31.000	31.000	31.000	31.000
821	Stads- en dorpsvernieuwing				
a	Monumentenzorg: incidenteel i.p.v. structureel	15.820	15.820	15.820	15.820
822	Overige volkshuisvesting				
a	Constructieve veiligheid, alleen risicovolle constructieve berekeningen toetsen.	15.000	15.000	15.000	15.000
b	Toetsing externe rapporten omgevingsvergunningen alleen bij risicovolle procedures.	5.000	5.000	5.000	5.000
c	Brandveiligheid; toetsing door Veiligheidsregio i.p.v. gemeente.	18.564	18.564	18.564	18.564
d	Externe veiligheid	13.923	13.923	13.923	13.923
e	Leefbaarheid binnen lokaal sociaal netwerk.	27.892	27.892	27.892	27.892
f	Minder pro-actieve houding bij handhaving bestemmingsplannen.	13.923	13.923	13.923	13.923
	TOTAAL	173.330	173.330	173.330	173.330
9	Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
930	Uitvoering wet WOZ	0	0	0	0
	TOTAAL	0	0	0	0
	Overige hoofdfuncties 0, 3, 4 en 6 en overige besparingen				
a	PM post huisvesting onderwijs	0	0	0	0
b	Speerpunten Lokaal GezondheidsBeleid.	5.000	5.000	5.000	5.000
c	Subsidies: subsidieprogramma doelgroepsubsidies.	0	0	7.000	7.000
d	Verlaging kosten bedrijfsvoering / overhead algemeen.	50.000	75.000	100.000	150.000
e	Bestuurlijke formatie verlagen bij nieuwe verkiezingen.	0	0	10.000	10.000
f	Verhoging pachtprizen.	8.700	8.700	8.700	8.700
	TOTAAL	63.700	88.700	130.700	180.700
	TOTAAL BESPARINGEN PER HOOFDCATEGORIE	349.625	407.831	500.730	555.730

Begrippenlijst

Activa: bezittingen (kas- en banktegoeden, kapitaalgoederen, uitstaande leningen, grond, gebouwen etc.), dus wat op de linker kant van de balans staat.

Activeren: het op de balans zetten van uitgaven die meerjarig nut hebben en dus niet in eenmaal ten laste van de exploitatie brengen.

Afschrijven: het op methodische wijze ten laste van de exploitatie brengen van (een) kapitaalgoed(eren).

Afschrijving: het bedrag van waardevermindering in de boekhouding van (een) kapitaalgoed(eren).

Algemene reserve: een deel van het vermogen waarvoor geen bijzondere bestemming is aangegeven. De rente van de algemene reserve (niet vrij aanwendbaar) wordt ingezet als structureel dekkingsmiddel.

Algemene uitkering: rijksuitkering aan de gemeenten uit het gemeentefonds.

AMvB: Algemene Maatregel van Bestuur.

Anterieure overeenkomst: overeenkomst die wordt gesloten voordat er een bestemmingsplan, met exploitatieplan, is vastgesteld.

Apparaatskosten: kosten gemaakt om de gemeentelijke organisatie in stand te houden en te laten functioneren (bijvoorbeeld salariskosten, kosten voor huisvesting en automatisering).

Baten: opbrengsten.

Bedrijfsvoering: de activiteiten om beleid te kunnen ontwikkelen en uitvoeren; vaak deelt men ze in naar: personeel, informatie, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en facilitaire diensten.

Begroting: vertaling van de beleidsvoornemens in een raming van baten en lasten.

Begroting na wijziging: de begroting inclusief de (financiële) vertaling van gedurende het jaar genomen raadsbesluiten.

BTW-compensatiefonds (BCF): rijksfonds waar de gemeenten een bepaald deel van de door hen betaalde BTW kunnen terugvorderen.

Doelmatigheid: (de mate waarin de) werkzaamheden met een afgesproken kwaliteit zo goedkoop mogelijk worden uitgevoerd. Ook efficiëntie genoemd.

Doeltreffendheid: (de mate waarin de) geformuleerde doelen zijn gerealiseerd. Ook effectiviteit genoemd.

Eigen vermogen: bezittingen minus de schulden.

Financiële positie: de algemene financiële toestand van de gemeente.

Financieel toezicht: zie provinciaal toezicht.

Financiering: het aantrekken van vreemd vermogen (kort en lang).

Gemeentefonds: fonds gevuld door het rijk waaruit de gemeenten het grootste deel van hun financiële middelen ontvangen.

Gemeentegarantie: door de gemeente aan een bank gegeven waarborg.

Grondbedrijf: organisatieonderdeel belast met de exploitatie van bouwgronden binnen de gemeente.

Grondexploitatie

1. Datgene dat het grondbedrijf doet.
2. Een plan van het grondbedrijf voor een bepaald gebied.

Incidentele baten en lasten: baten en lasten die eenmalig zijn.

Indexeren: aanpassing van bedragen vanwege waardevermindering door inflatie.

Jaarrekening: het jaarlijkse sluitstuk van de financiële administratie. De jaarrekening bestaat uit een balans, een winst- en verliesrekening en een toelichting daarop.

Kapitaalgoederen: goederen die meerdere jaren nut geven; denk aan wegen, gebouwen, riolen.

Kapitaallasten: rente- en afschrijvingslasten van kapitaalgoed(eren).

Krediet: eenmalig beschikbaar gesteld budget voor een specifiek doel.

Kwarttarief: een kwarttarief van de rioolheffing eigenarendeel is van toepassing indien het een ongebouwde onroerende zaak betreft of indien er sprake is van een bebouwde onroerende zaak met een bruto vloeroppervlak van minder dan 40 m²/

Lasten: kosten.

Liquiditeiten: kasgeld en bank- en girosaldi.

Lokale heffingen: belastingen en rechten die een gemeente kan heffen.

Lokale lastendruk: kosten die gemiddeld per huishouden betaald moeten worden voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en OZB.

Marktwaaarde: waarde van een zaak (bouwgrond, gebouwen e.d.) in het economische verkeer.

Niet-woningen: een roerende of onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient.

Nominale waarde: waarde zoals die staat aangegeven op een waardepapier zoals een bankbiljet, een munt, een aandeel of een obligatie. De nominale waarde kan afwijken van de beurswaarde.

Onbenutte belastingcapaciteit: het verschil tussen het maximum dat geheven kan worden en de feitelijke belastingopbrengst.

Onderhoudsplannen: planning van het onderhoud van kapitaalgoederen met aandacht voor tijd, kwaliteit en geld.

Onderuitputting: achterblijven van de feitelijke lasten bij de in de begroting opgenomen bedragen.

Planning en control cyclus: voorbereiden, vaststellen en uitvoeren van de begroting en verantwoording erover in tussentijdse rapportages en jaarrekening.

Planschade: schade voor particulieren bij de uitvoering van overheidsplannen.

P.m.: Pro memorie, ter herinnering. Wordt gebruikt bij begrotingen of kostenramingen als (nog) geen uitsluitel bestaat over de kosten.

Rechtmatigheid: hiervan is sprake als in de bedrijfsvoering wordt voldaan aan de wettelijke eisen en interne regelgeving.

Reserve: een bedrag dat voor een bepaald doel apart is gezet (gereserveerd) door de raad, maar waar geen verplichting voor bestaat. Het betreft dus eigen vermogen, waarvan het doel door de raad gewijzigd kan worden.

Resultaat: het saldo van de begroting of jaarrekening.

Resultaat na bestemming: dit is het resultaat vóór bestemming plus de mutaties in de reserves.

Resultaat voor bestemming: saldo van baten en lasten vóór mutaties in de reserves.

Saldo financieringsfunctie: de rentebaten en rentelasten vormen het saldo van de financieringsfunctie.

Stelposten: begrotingsposten waarvan de besteding nog moet worden uitgewerkt.

Structurele baten en lasten: baten en lasten die bij ongewijzigd beleid en omstandigheden voor meerdere jaren vaststaan.

Treasury: Engelse term voor het vakgebied rond in- en uitgaande geldstromen, en hun kosten, opbrengsten en risico's.

Vervangingsinvesteringen: investeringen ter vervanging van kapitaalgoederen.

Voorziening: een bedrag dat apart is gezet voor een onvermijdelijke toekomstige uitgave waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend zijn (bijvoorbeeld onderhoud wegen). Een voorziening is vreemd vermogen.

Wabo: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Weerstandscapaciteit: het vermogen dat kan worden ingezet om tegenvallers (risico's) op te vangen.

Weerstandsvermogen: de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen.

Wet Fido: wet regelt de voorwaarden waaronder een gemeente geld kan lenen en mag uitlenen.

WOZ-waarde: de waardetaxatie van een woning of niet-woning gebaseerd op de Wet Waardering Onroerende Zaken.